

ARRISKU PENALAK PREBENITZEKO PLANA

ALDAKETEN KONTROLA

Edizioa	Aldatutako atalak	Aldaketaren deskribapena	Data
V. 1.0	Jatorrizko dokumentua	Jatorrizko dokumentua	2023/06/28

[Dokumentu honek BSK LEGAL & FISCAL ASOCIADOS, S.L.P.ren jabetzako informazio konfidentzial eta pribilegiatua dauka, entitate horren enpresa-sekretutzat ere jotzen dena. Informazio hori DONOSTIA INTERNATIONAL PHYSICS CENTER – DIPC FUNDAZIOARI ematen zaio konfidentzialtasun betebeharrak zorrotzen pean, eta argi eta garbi ulertzen da, legez horretara behartuta dagoen kasuetan izan ezik, informazio hori ez duela hirugarren bati jakinaraziko, ezta BSK LEGAL & FISCAL ASOCIADOS, S.L.P.ren baimenik gabe helburu jakin baterako erabiliko, barne erabilera ez bada. Babes eta murrizketa berberak aplikatuko zaizkio dokumentu honen egiturari eta formari ere.]

Compliance programaren dokumentazioaren euskarazko eta ingelesezko bertsioak adimen artifizialak egindako itzulpena dira. Automatikoki sortutako bertsioa denez, akatsak edo inkoherentziak izan ditzake. Eskerrak eman nahi dizkizugu zure ulermenagatik. Zalantzarik izanez gero, jarri harremanetan dipc-compliance@dipc.org-rekin.

EDUKIA

ZATI OROKORRA

1. SARRERA	4
2. PERTSONA JURIDIKOAREN ERANTZUKIZUN PENALA	4
3. PLANAREN HELBURUA.....	5
4. DIPC-REN INFORMAZIO ORGANIKOA	7
5. PLANAREN IRISMENA	8
6. METODOLOGIA ETA ARRISKUAREN ANALISIA	8
7. CORPORATE COMPLIANCE PROGRAMAREN PRINTZIPIOAK	9
8. KODE ETIKOA.....	9
9. CORPORATE COMPLIANCE PROGRAMAREN GAINBEGIRATZEA.....	10
10. FINANTZA-BALIABIDEEN KUDEAKETA	12
11. JARDUTEKO ETA ERABAKIAK HARTZEKO JARRAIBIDEAK.....	12
12. INFORMAZIOAREN BARNE-SISTEMA.....	13
13. ZEHAPEN PROZEDURA.....	13
14. HEDAPENA ETA PRESTAKUNTZA	14
15. ALDIZKAKO BERRIKUSPENA	15
16. ARTXIBOA ETA DOKUMENTAZIOA	15
17. ARRISKU PENALAK PREBENITZEKO PLANAREN ZATI OROKORRA	15
ONARTZEA	15

ZATI BEREZIA

1. ZIGOR KODEAREN 173.1 ARTIKULUAN ARAUTUTAKO TRATU APALESGARRIAREN DELITUAK	16
2. ZIGOR KODEAREN 184. ARTIKULUAN ARAUTUTAKO SEXU-JAZARPENAREN DELITUAK.....	18
3. SEKRETUAK EZAGUTARAZI ETA EZAGUTARAZTEAREN DELITUAK KODE PENALAREN 197. ARTIKULUTIK 201. ARTIKULURA BITARTEAN ARAUTUTAKO BORTXATZE INFORMATIKOA	20
4. ARAUTUTAKO MAULA DELITUA, ZIGOR KODEKO 248 A 251BIS ARTIKULUETAN	24
5. ZIGOR KODEKO 257. ARTIKULUTIK 261. BIS ARTIKULURA BITARTEAN ARAUTZEN DEN BETEARAZPENA ZAPUZTEAREN DELITUA ETA ZIGORTZEKO MODUKO KAUD-IMENGABEZIAK	28
6. LEHIAKETA ETA ENKANTEETAN PREZIOAK ALDATZEAREN DELITU PUBLIKOAK, ZIGOR KODEAREN 262. ARTIKULUAN ARAUTUA	33
7. KALTE INFORMATIKOEN DELITUA ZIGOR KODEKO 264. ARTIKULUTIK 264. QUARTERERA BITARTEAN ARAUTUA.....	35
8. JABETZA INTELEKTUAL ETA INDUSTRIALARI BURUZKO DELITUAK, KODE PENALEKO 270. ETA 277. ARTIKULUEN ARTEAN ARAUTUAK.....	38
9. IKUSKAPEN EDO GAINBEGIRATZE JARDUKETEI UKOEGITEAREN DELITUA, ZIGOR KODEAREN 294. ARTIKULUAN ARAUTUA	43
10. ZIGOR KODEAREN 278. ARTIKULUTIK 280. ARTIKULURA BITARTEAN ARAUTUTAKO ENPRESA SEKRETUAK AHALDUNTZEKO, ZABALTZEKO EDO ZABALTZEKO DELITUAK	45
11. NEGOZIOETAKO USTELKERIA DELITUA, ZIGOR KODEKO 286 BISA ETA 288 ARTIKULUETAN ARAUTUA	47
12. KAPITALAK ZURITZEAREN DELITUA, ZIGOR KODEKO 301., 302., 303. ETA 304. ARTIKULUETAN ARAUTUA	51
13. ALDERDI POLITIKOEN LEGEZ KANPOKO FINANTZAKETAREN DELITUAK, ZIGOR KODEKO 304. BIS ETA 304. TER ARTIKULUETAN ARAUTUAK.....	54

14. DELITOS CONTRA LA HACIENDA PÚBLICA Y LA SEGURIDAD SOCIAL REGULADOS EN LOS ARTÍCULOS 305 A 310 BIS DEL CÓDIGO PENAL	56
15. LANGILEEN ESKUBIDEEN AURKAKO DELITUA, ZIGOR KODEKO 311. ARTIKULUTIK 318. ARTIKULURA BITARTEAN ARAUTUA.....	67
16. FUNTZIONARIO-EROSKERIAREN DELITUA, ZIGOR KODEKO 419-427 BIS ARTIKULUETAN ARAUTUA	71
17. ERAGIMEN TRAFIKOAREN DELITUA, KODE PENALAREN 428.ETIK 430.ERA BITARTEKO ARTIKULUETAN ARAUTUA.....	75
18. BIDEGABEKO ERALGITZEAREN DELITUA, 432.ETIK 435 BIS ERA BITARTEKO ARTIKULUETAN ZIGOR KODEAN JASOTA.....	78
19. ARRISKU PENALAK PREBENITZEKO PLANAREN ZATI BEREZIA ONARTZEA ..	82

1. SARRERA

Arrisku penalak prebenitzeko plana (aurrerantzean, "Plana") Donostia International Physics Center Fundazioaren – DIPC (aurrerantzean, "DIPC") baitan delituak prebenitzeko oinarri funtsezkoak ezartzen ditu, indarrean dagoen Azaroaren 23ko 10/1995 Lege Organikoak, Zigor Kodearen, xedatutakoaren arabera.

Horrela, Planaren helburu nagusia DIPCren jardueraren garapenean gerta litezkeen jokabide bidegabeak eraginkortasunez prebenitzea da, batez ere Patronatuko kideen, zuzendarien eta bere sail ezberdinetako arduradunen aldetik delitu penalak ekar ditzaketen edo ekar litzaketen jokabideak. Aurrerantzean, horiei guztiei modu indibidualean "Profesionala" esango zaie, eta modu kolektiboan "Profesionalak".

Helburu horretarako, DIPCren egitura eta funtzionamendu zehatza abiapuntu hartuta, honakoak aztertu dira: bertan garatzen diren jarduerak eta prozesuak, jardueren garapenean sor litezkeen arrisku penalak, arrisku horiek gertatzeko probabilitatea minimora murrizten duten kontrol-mekanismoak eta delituak saihesteko kontrol berriak proposatzea.

Era berean, DIPC barruan erabakiak hartzeko prozedurak eta baliabide ekonomikoen kudeaketa sistema egiaztatu dira.

Bestalde, Batzorde Betearazleari Planaren betetze eraginkorra gainbegiratzea esleitu zaio, eta horretarako barne informazio-sistema egokia ezarri da. Sistema horren funtzionamendu egokia gainbegiratzea ere Batzorde Betearazleari dagokio.

Azkenik, Planaren aldizkako egiaztatze-sistema bat ezarri da, bai eta haren aldaketak egiteko mekanismoak ere, haren xedapenetan arau-hauste esanguratsuak antzematen direnean edo DIPCren antolakuntzan Corporate Compliance arloan eragina duten aldaketa garrantzitsuak gertatzen direnean.

Horrek guztiak helburu nagusi bat du: etika eta betetze-kultura sustatzea, eta DIPCren hornitzaileen, bezeroen, epaitegien eta erakundearekin harremana duten interes-talde guztien aurrean (aurrerantzean, "Interes-Taldeak") erakustea bere Profesionalen gainean gainbegiratze eta kontrol betebeharrak behar bezala betetzen dituela, betetze-kultura, osotasuna eta gardentasuna sustatuz bere jardueraren garapenean.

2. PERTSONA JURIDIKOAREN ERANTZUKIZUN PENALA

Lehenik eta behin, Zigor Kodearen erreformarako 5/2010 Lege Organikoa indarrean jarri ondoren, eta ondoren, 1/2015 Lege Organikoaren indarrean sartzeak ekarritako erreformaren ondoren, pertsona juridikoa penalki erantzule izan daiteke zenbait kasutan. Zehazki, Zigor Kodearen 31 bis artikulua arabera, pertsona juridikoak honako hauengatik erantzungo du:

- Pertsona juridikoaren izenean edo kontura, eta haren onura zuzen edo zeharkakoaren alde, bere ordezkari legalek edo pertsona juridikoaren organo baten parte diren eta bere izenean erabakiak hartzeko baimena dutenek, edo bertan antolaketa eta kontrol ahalmenak dituztenek egindako delituak.

- Gizarte-jardueretan eta pertsona juridikoaren kontura eta haren onura zuzen edo zeharkakoaren alde egindako delituak, aurreko paragrafoan aipatutako pertsona fisikoaren agintepean dauden egindakoak, hauek kasuaren inguruko zirkunstantziak kontuan izanik beraien jarduera gainbegiratzeko, zaintzeko eta kontrolatzeko betebeharrak larriki urratu dituztelako.

Hala ere, artikulua berak ezartzen du pertsona juridikoa salbuetsita egongo dela erantzukizun penaletik baldin eta:

- Administrazio-organismoak delitua gauzatu aurretik eraginkortasunez antolaketa eta kudeaketa ereduak hartu eta gauzatu baditu, delitu horiek prebenitzeko edo horien arriskua nabarmen murrizteko zaintza eta kontrol neurri egokiak barne hartzen dituztenak.
- Ezarritako prebentzio-ereduaren funtzionamendua eta betetzea gainbegiratzeko ardura duen organo bati eman bazaio, eta organo honek ekimenerako eta kontrolerako autonomia-ahalmenak baditu edo kontrol mekanismoen eraginkortasuna gainbegiratzeko eskumena badu.
- Delitua egin duten egile indibidualek iruzurrez saihestu badituzte antolaketa eta prebentzio-ereduak.
- Ez bada egon kontrol-organismoaren zaintza, gainbegiratzeko edo kontrol funtzioen utzikierarik edo ez-betetzirik.

Gainera, 1/2015 Lege Organikoak ezartzen du kudeaketa eta prebentzio eredu baliagarria eta eraginkorra izan dadin, honako baldintza hauek bete behar dituela:

- Prebeni behar diren delituak egin daitezkeen jarduerak identifikatzea.
- Pertsona juridikoaren borondatea osatzeko, erabakiak hartzeko eta gauzatzeko prozesua zehazten duten protokolo edo prozedurak ezartzea.
- Delituak prebenitzeko egokiak diren baliabide ekonomikoen kudeaketa ereduak edukitzea.
- Prebentzio-ereduaren funtzionamendua eta betetzea gainbegiratzeko ardura duen organoari arrisku eta ez-betetze posibleen berri emateko betebeharrak ezartzea.
- Ereduak ezartzen dituen neurriak ez betetzea behar bezala zigortzen duen diziplina-sistema bat ezartzea.
- Ereduaren egiaztapen aldizkako bat eta bere aldaketa, araudiaren urraketa garrantzitsuak edo antolakuntzan, kontrol egituraren edo garatzen den jardueran aldaketa esanguratsuak gertatzen direnean.

Era berean, Zigor Kodearen 31.1 quater artikulua jasotzen du, besteak beste, pertsona juridikoaren erantzukizuna arintzeko baldintza gisa, ahozko epaiketa hasi aurretik, pertsona juridikoaren baliabideekin edo babespean etorkizunean egin litezkeen delituak prebenitzeko eta antzemateko neurri eraginkorrak ezarri izana.

3. PLANAREN HELBURUA

Aurrekoa kontuan hartuta, Planaren helburu nagusiak honako hauek dira:

- Arrisku-kudeaketaren sistema etengabe optimizatu eta hobetzea erraztea.
- Prebentzio eta kontrolerako sistema egituratu eta organiko bat ezartzea, betetze-kultura ezartzera bideratua, eta, aldi berean, delituak egiteko arriskua murriztea.

Compliance programaren dokumentazioaren euskarazko eta ingelesezko bertsioak adimen artifizialak egindako itzulpena dira. Automatikoki sortutako bertsioa denez, akatsak edo inkoherentziak izan ditzake. Eskerrak eman nahi dizkizugu zure ulermenagatik. Zalantzarik izanez gero, jarri harremanetan dipc-compliance@dipc.org-rekin.

- DIPCko Profesional guztiei Corporate Compliance Programaren eta hura osatzen duten dokumentuen garrantziaz informatzea.
- DIPCko Profesional guztiei jakinaraztea Planean, Corporate Compliance Programan eta hura osatzen duten gainerako dokumentuetan jasotako xedapenen urraketak diziplina-neurriak ezartzea dakarrela; eta DIPCko Interes Talde guztiei jakinaraztea, haien aldetik horrelako urraketek duten harremanaren amaiera ekar dezaketela.
- DIPCk legez kontrako edozein jokabideren gaitzespen argia eta publikoa adieraztea, eta azpimarratzea horrelako jokabideak, lege-xedapenak urratzeaz gain, DIPCren balio giltzarri gisa konfiguratutako printzipio etikoen aurkakoak direla.
- Kontrol-neurri egokiak ezartzea prozesuetan, DIPCri delituak egitea prebenitzen laguntzeko; eta, ezarritako kontrolak gorabehera delituren bat gertatuko balitz, berehala esku hartu ahal izatea.
- DIPCko Profesional guztiak araudi-betetzearen garrantziaz eta, bereziki, arrisku penalak prebenitzearen garrantziaz kontzientziaztea eta prestatzea.
- Teorian arrisku penalak sor ditzaketen eragiketetan edo prozesuetan ezarritako kontrolak bereziki zaintzea.
- Ezartzen den sistemaren eta Planaren funtzionamendua gainbegiratzea eta horien eguneratze periodikoa egitea, DIPCren barruan izandako antolakuntza-aldaketengatik edo indarrean dagoen legedian izandako aldaketengatik.

Dokumentu honen azken helburua DIPCko Profesionalek delitu-ekintzak egitea prebenitzea da, kontrol-neurri eta prozeduren eraginkortasuna bermatuz, jokabide ilegalak egiteko arriskua ahalik eta gehien murrizteko.

Horrela, arrisku penalak prebenitzeko, detektatzeko, erreakzionatzeko eta jarraipena egiteko funtzioak betetzen dituen antolakuntza-, kudeaketa- eta kontrol-eredu bat ezartzen da, eta, horrekin batera, DIPCk deliturik egiten badu, Zigor Kodearen 31 bis artikuluan aurreikusitako baldintzetan, erantzukizun penalik ez izatea bermatzen da.

Helburu hori lortzeko, Plana honela definitu da:

- **Orokorreko Atala:** honako hauek biltzen ditu: (i) DIPCren informazio organikoa, (ii) Planaren prestaketarako metodologia deskribatzea, (iii) Jokabide Etikoaren Kodeari buruzko informazioa, (iv) DIPCren prebentzio-kontrolari buruzko informazioa, (v) Betetze Batzordearen irudia deskribatzea, (vi) Baliabide Finantzarioen Kudeaketa Eredua, (vii) Erabakiak Hartzeko Protokoloa, (viii) Barne Informazio Sistemaren Funtzionamendu Araudiak, (ix) Diziplina- eta Zigor Araudiak, (x) DIPCko Profesionalentzako prestakuntza, (xi) Planaren aldizkako berrikuspena eta (xii) Planaren aplikazioan sortutako dokumentazioa artxibatzea eta dokumentatzea.
- **Atal Berezia:** delitu-arriskuak identifikatzen ditu, hipotesi batean gerta litezkeenak, eta arrisku horiek kontrol-esparruarekin zehazten dira, murriztu ahal izateko.

Plana dokumentu dinamikoa da; beraz, aldian-aldian berrikusiko da DIPCri eragin diezaioketen delitu-arriskuei dagokienez, eta, hala badagokio, dokumentu honetan ezarritakoaren arabera eguneratuko da.

4. DIPC-REN INFORMAZIO ORGANIKOA

DIPCren helburua zientzia-ikerketak eta garapen teknologikoaren sustapena da, oinarrizko eta aplikatutako fisikan. Egoitza soziala Paseo Manuel de Lardizabal, 4 (Donostia-San Sebastián) helbidean dago; Euskal Autonomia Erkidegoko Fundazioen Erregistroan F-72 zenbakiarekin inskribatuta dago eta N.I.F. zenbakia G-20.662.292 da. Bere jarduerak nagusia ikerketak zentro bat sortzea eta sendotzea da, Matematikan oinarritutako oinarrizko ikerketak eta bikaintasuna lortzea, zehazki Matematika Aplikatuak eta Informatikaren alorretan aplikazio praktikoak, multidiziplina jakintzak eta konputazioak. Patronatua hurrengoek osatzen dute:

- Eusko Jaurlaritza:
  - Juan Ignacio Pérez Igleasias
  - Mikel Jauregi Letemendia
  - Adolfo Morais Ezquerro
  - Jaione Ganzarain Epelde
  - Amaia Esquisabel Alegría
- Euskal Herriko Unibertsitatea UPV/EHU
  - Eva Ferreira García
  - Inmaculada Arostegui Madariaga
- Donostiako Udala
  - Eneko Goia Laso
- Gipuzkoako Foru Aldundia
  - Eider Mendoza
  - José Ignacio Asensio Bazterra
  - Ane Insausti Altuna
- EDP Fundazioa
  - Manuel Menéndez Menéndez
- Kutxa Fundazioa
  - Rafael Amasorrain
  - Ander Aizpurua Susperregui
- Telefónica
  - Manuel Ángel Alonso Pérez
- Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles, S.A.
  - Andrés Arizkorreta García
- IBM
  - Horacio Morell Gálvez

Halaber, DIPCk zuzendari bat du gaur egun: Ricardo Diez Muiño jauna.
DIPCk BETEAN AUDITORIA, S.L.P. du urteko kontuen ikuskatzaile gisa.

5. PLANAREN IRISMENA

Bere jarduera eta egitura aztertuta, Planak, alde batetik, DIPCren Corporate Compliance Programaren oinarriko oinarriak eta horren osagai diren dokumentu bakoitzaren oinarriak jasotzen ditu. Bestalde, Planak DIPCri eragin diezaioketen arrisku penalen azterketa jasotzen du, bere jarduera garatzerakoan. Era berean, arrisku horiek murrizteko kontrolak aztertzen ditu eta DIPCren delituak egitea ahalik eta gehien murrizteko beste kontrol batzuk ezartzea proposatzen du. Planaren edukiak, beraz, DIPCKo Profesional guztiei aplikatzea ulertzen da. Era berean, DIPCren Corporate Compliance Programaren gainerako dokumentuekin batera, aplikagarria da DIPCK kontratatuko dituen enpresei eta profesionaleri, betiere kontratatutako jarduera DIPCren jarduerarako garrantzitsua edo sentikorra bada. Horretarako, enpresei eta profesionaleri, dagozkien kontratuetan, eskatuko zaie arrisku penalen prebentzioari buruzko neurri egokiak hartu dituztela adierazteko.

6. METODOLOGIA ETA ARRISKUAREN ANALISIA

Planaren prestakuntza egiteko, DIPCN dauden politikak, prozedurak eta kontrolak berrikustea egin da. Zehazki:

- Bere jarduera eta barne antolaketa aztertu dira, horretarako, DIPCKo elkarrizketariak eta arduradunekin harremanetan jarri da.
- Politikak, planak eta prozedurak berrikusi dira.
- DIPCren jardueraren garapenean egon daitezkeen arrisku penalak zehaztu dira, eta haien arrisku mapa finkatu da.
- Identifikatutako politikak eta prozeduren egokitasuna egiaztatu da, arrisku penalen prebentzio eraginkorra bermatzeko.
- Bere Etika Kodearen printzipioak diseinatu dira.
- Betetze Batzordearen funtzionamendua eta eginkizunak diseinatu dira.
- Baliabide ekonomikoen kudeaketa diseinatu da, prebentzio penal eraginkorra bermatzeko.
- Informazio Barne Sistema funtzionamendua ezarri da.
- DIPCN opari egitea eta/edo jasotzea onartzeko politika ezarri da.
- Erabakiak hartzeko prozedura ezarri da.
- Corporate Compliance Programaren betetzeak huts egiteagatik ezartzeko arauak diseinatu dira.
- Corporate Compliance Programaren egiaztapen periodikoaren eta bere egokitzapenaren prozedura ezarri da, bere xedapenen hausturak agerian jartzen direnean edo DIPCN edo garatutako jardueran aldaketak gertatzen direnean, horiek beharrezko bihurtzen direnean. Horrela, 1/2015 Legeak Penal Kodean egindako erreformaren arabera, DIPCK Corporate Compliance Programa garatu eta ezarri du, hurrengo dokumentu hauek barne:
  - Arrisku Mapa.
  - Compliance Penal Politika.
  - Etika Kodea.
  - Erabakiak Hartzeko Protokoloa.
  - Baliabide Ekonomikoen Kudeaketa Eredua.
  - Opari Protokoloa.
  - Betetze Batzordearen Funtzionamendu Protokoloa.

- Informazio Barne Sistema Funtzionamenduaren Arauak.
- Informazio Barne Sistema Erabilera Arauak.
- Erregimen Disziplinario eta Sanktziogarriaren Arauak.
- Arrisku Penalak Prebenitzeko Plan.

7. CORPORATE COMPLIANCE PROGRAMAREN PRINTZIOAK

Programa Corporate Compliance-n arabera, DIPC-n penal-prebentzio sistema eta, horrela, dokumentu hau, instituzio eta korporazio kultura bat ezarri eta sustatzeko helburua du, DIPC-ren jardueraren garapenean antolatutako eta arduratsua den kudeaketa lortzeko, baita integritate, zintzotasun, gardentasun eta arau eta etikako estandarren errespetua ere.

Horrela, Programa honek honako printzipioetan oinarritzen da:

- DIPC-ko arrisku penalaren mapa kudeatzea, delitu izan daitezkeen portaerak zehaztuz eta pertsona juridikoaren erantzukizun penalaren eragina izan dezaketenak.
- Bere osagai diren dokumentuen ezarpena eta eraginkortasuna bultzatu eta gainbegiratzea.
- Detektatzeko, prebentziozko, eraginkorrak eta eguneragarriak diren kontrol-sistemak ezartzea, ekintzetan eta erabakiak hartzerakoan auto-kontrol prozesuak sustatuz.
- Egiaztapen sistema bat ezartzea, egokia eta beharrezkoa denean, neurri disziplinarioak hartzeko.
- Profesionalei jakinaraztea beren betebeharra informatzeko, Informazio Barne Sistema bidez, edozein egitate buruzko, delitu penal posible baten edo bestelako irregularitate baten inguruan, Informazio Barne Sistema Funtzionamenduaren Arauetan adierazten den bezala.
- Profesionalentzako prestakuntza eskaintzea.
- Programa Corporate Compliance-aren eta bere osagai diren dokumentuen, zehazki Planaren, aplikazio eraginkorra bermatzeko informazio eta dokumentazio sistema egokia ziurtatzea.
- Programa Corporate Compliance eta bere osagai diren dokumentuak, zehazki Planaren, aldizkakotasunez berrikustea, eta beti DIPC-n aldaketak egon diren kasuetan edo aplikatu beharreko lege-aldaketak direla eta, dokumentu honetan adierazitakoa jarraituz.
- Cumplimiento Batzordeari beharrezko baliabideak, materialak eta giza baliabideak eskaintzea, DIPC barruan prebentzio penal eraginkorra bermatzeko.
- Programa Corporate Compliance-n aurreikusitakoaren arabera, Cumplimiento Batzordeari dagokio programa hori DIPC-n ezartzea, garatzea eta betetzea gainbegiratzea.

8. KODE ETIKOA

Etika Kodea eta bertan jasotako jokabide-arauak abiapuntu gisa ezartzen dira, DIPC-ren legezketasunaren, integritatearen eta gardentasunaren betetzearekiko konpromisoa erakusteko, bere jardueraren garapenean islatzen direnak.

Kode Etikoan aurreikusitakoaren arabera, indarrean dagoen legezketasuna modu eraginkorrean betetzea bermatzeko, DIPC-ren Profesionalek bete beharreko jokabide-arauak ezartzen dira bertan.

Cumplimiento Batzordeak Etika Kodearen beharrezko betetzea eta eraginkortasuna bermatu beharko ditu, aipatutako dokumentuan aurreikusitakoaren arabera.

9. CORPORATE COMPLIANCE PROGRAMAREN GAINBEGIRATZEA

Zigor Kodeak eskatzen duen beharrezko kontrola gauzatzeak mekanismo jarraituen ezarpena eskatzen du DIPC-n, baita barne-kontrolerako organoak izendatzea ere, ezarritako kontrolen jarraipena eta balizko arrisku penalak zaintzeko.

Zigor Kodearen eskakizunei erantzunez, DIPC-k kontrol-egitura definitua du, honako hauek osatzen dutena: (i) Patronatua; (ii) Cumplimiento Batzordea eta (iii) Kontrolen Arduradunak.

• Patronatua

- Patronatuari dagokio DIPCren kudeaketa, administrazioa eta ordezkariak. Organu horri esleitzen zaio gainbegiraketa eta kontrol funtzio orokorra betetzeko ardura. Ardura hori eta bere gizarte-erantzukizuna betetzean, eta DIPCren balioekin, irregulartasunen prebentzio-kulturarekin eta arrisku penalak prebenitzeko konpromisoarekin bat eginez, Patronatuak Corporate Compliance Programa eta hura osatzen duten dokumentuak onartzeko ardura du.
- Urtero, gutxienez, DIPCren Patronatua Corporate Compliance Programaren eta hura osatzen duten dokumentuen jarraipena eta egindako jardueraren berri jasoko du, eta Cumplimiento Batzordeari esleituko zaio programa horren funtzionamendua eta betetzea zaintzeko eginkizuna.

• Betetze Batzordea

- 31 bis 2.2^a artikuluan jasotakoa betez, Corporate Compliance Programaren funtzionamenduaren eta betetzearen gainbegiratzea izaera juridikoko organo bati esleitu zaio, ekimen eta kontrol autonomorako ahalmenak dituen; organo hori Betetze Batzordea da.
- Horrela, Betetze Batzordearen Funtzionamendu Protokoloan aurreikusitakoarekin bat etorriz, batzorde honi gutxienez honako eskumen hauek esleituko zaizkio:
  - Balizko arrisku penalak, iruzurrak eta ustelkeria identifikatzea eta kudeatzea.
  - Corporate Compliance Programa eta Iruzurraren Aurkako Sistema garatzea.
  - Corporate Compliance Programaren eta Iruzurraren Aurkako Sistemaren ezarpenaren jarraipen egokia egitea.
  - Prebentzio Kontrolen Inplementazio Egokia Bermatzea: Corporate Compliance Programan eta Iruzurraren Aurkako Sistemaren aurreikusitako arriskuen prebentziorako kontrolen inplementazio egokia bermatzea.
  - Compliance eta Iruzurraren Aurkako Sistema Guztiz Barneratzea: Corporate Compliance Programa eta Iruzurraren Aurkako Sistemaren betetze egokia eta eraginkorra, DIPC-ren politika, prozedura eta prozesu guztietan integratzea.
  - Profesionalen Formazioa Sustatzea: DIPC-ko Profesional guztien Corporate Compliance eta Iruzurraren Aurkako Sistemaren inguruko formakuntza ematea eta sustatzea, Compliance Penaleko erantzukizunak lanpostuen deskribapenetan eta errendimenduaren kudeaketa prozesuetan sartzea bultzatuz.
  - Programaren Jarraipena eta Efectibitatea Neurtzea: Corporate Compliance Programaren eta Iruzurraren Aurkako Sistemaren eraginkortasuna eta funtzionamendu egokia kontrolatzea, errendimendu-adierazleak ezarriz.

- Ekintza Zuzentzaileak Proposatzea: Corporate Compliance Programaren eta/edo Iruzurraren Aurkako Sistemaren urraketak edo eraginkortasunik ezak detektatuz gero, ekintza zuzentzaileak proposatzea eta gauzatzea.
- Programen Edukia Aldizka Berrikustea: Corporate Compliance Programaren eta Iruzurraren Aurkako Sistemaren edukia aldizka berrikustea, antolakuntzaren behar berrietara edo gertatutako lege-aldaketetara egokitzeko.
- Informazioa Patronatuari Helaraztea: Corporate Compliance eta iruzurraren aurkako gaien inguruko informazio garrantzitsua DIPC Patronatuari ematea.
- Dokumentazio Egokia Bermatzea: Corporate Compliance eta Iruzurraren Aurkako Sistemaren inplementazio eta garapenari lotutako neurri guztien dokumentazio egokia burutzea eta bermatzea.
- Compliance Kultura Sustatzea: DIPC-n Corporate Compliance eta betetze-kultura sustatzea eta bultzatzea.
- Diziplina eta Zehapen Arauen Aplikazioa Bermatzea: Diziplina eta Zehapen Arauen betetze egokia eta eraginkorra bermatzea, beharrezkoa denean aplikatuz.
- Compliance Officer-arekin Elkarlana: Salaketak Jasarpen Bidearen bidez DIPC-ra helarazten diren jakinarazpenen ikerketetan, Compliance Officer-arekin elkarlanean aritzea, beharrezkoa izanez gero.
- Sankzioen Hartzea: 2/2023 Legearen 2. artikuluan aurreikusitako gaien aurkako jokabideen edo gertakarien ikerketetan Compliance Officer-ak egindako instrukzio-txostenaren ondoriozko sankzioak hartzea.
- Programa de Clemencia Aplikazioa: Clemencia Programaren aplikazioaren ondoriozko sankzioak arintzea erabakitzea.
- Informazioaren Konfidentzialtasuna Bermatzea: Barne Informazio Sistemaren (Salaketa Kanala) bidez lortutako datuen eta informazioaren konfidentzialtasuna bermatzea.
- Betetze Batzordearen kide izango dira DIPC-ren barruan, haien prestakuntza, ezagutza eta esperientziaren arabera, Corporate Compliance-arekin lotutako eskumenak behar bezala betetzeko profil egokiena duten pertsonak. Betetze Batzordea honako hauek osatuko dute: presidente bat, idazkari bat, sailburuek edo arduradunek osatutako bokalak eta Compliance Officer bat. Pertsona hauek guztiek Betetze Batzordearen Funtzionamendu Protokoloan deskribatutako eginkizunak izango dituzte esleituta.
- Halaber, aipatutako Betetze Batzordearen Funtzionamendu Protokoloak ezartzen du Batzordearen bilerak zenbat aldiz eta zein edukirekin egin behar diren. Batzordeak DIPC-ko Patronatuari bere barruan burututako kudeaketei buruzko txostenak eta komunikazioak helarazi beharko dizkio. Horretarako, urteko memoria bat eta Urteko Betetze Plan bat prestatuko dira, Betetze Batzordearen Funtzionamendu Protokoloan aurreikusitakoaren arabera.
- Azkenik, Betetze Batzordearen Funtzionamendu Protokoloak aurreikusten du Betetze Batzordeko kideen artean interes-gatazkak sortzen badira, horiek nola tratatu behar diren.
- **Kontrolen Arduradunak:**
  - Kontrolen Arduradunek beren departamentuko pertsonen ekintzak edo ez-egiteak gainbegiratu eta kontrolatuko dituzte. Ekintza edo ez-egite horiek delitu baten komisiara eraman lezake, eta hori Betetze Batzordearen Funtzionamendu Protokoloan aurreikusitakoaren arabera egingo dute.

10. FINANTZA-BALIABIDEEN KUDEAKETA

Penal Kodeko 31 bis 5.3º artikuluan ezarritakoaren arabera, DIPC-n neurri eraginkorrak hartzea eta ezartzea beharrezkoa da baliabide ekonomikoen kudeaketa-eredu egoki baten bidez.

Horrela, **Baliabide Ekonomikoen Kudeaketa Ereduan** ezarritakoaren arabera, DIPC-k bere baliabide ekonomikoen kontrol eta kudeaketa sistema bat ezarri eta exekutatu du. Sistema horren helburua kontabilitate-, zerga- eta finantza-betetze egokia bermatzea da. Bestalde, aipatutako Ereduan jasotzen den bezala, DIPC-k Betetze Batzordeari beharrezko baliabide ekonomikoak eta giza baliabideak esleitu dizkio, **Corporate Compliance Programa** eta hori osatzen duten dokumentuak behar bezala betetzen direla bermatzeko.

Azkenik, DIPC-k **baliabide ekonomikoen kudeaketa-ereduan** jasotako zerga-praktika onen printzipioak aplikatzen ditu. Era berean, Eredu horretan jasotako ustelkeriaren aurkako praktiken bidez, DIPC-k ustelkeriaren edozein forma prebenitu eta horren aurka egiten du.

11. JARDUTEKO ETA ERABAKIAK HARTZEKO JARRAIBIDEAK

Patronatua, Zuzendaritzak eta DIPCko departamentu desberdinetako arduradunak, zuzendaritza-, administrazio- eta gobernu-gaitasuna duten organo gisa, euren eskumenak gauzatu beharko dituzte arlo penaleko prebentzioari dagokionez, Erabakiak Hartzeko Protokoloan aurreikusitako jardun-jarraibideak oinarri hartuta. Jarraibide horien arabera, DIPCren baitan hartzen den edozein erabaki, batez ere aurretik aipatutako organoek hartzen badute, organo horien konpromisoan oinarrituta egon beharko da, Corporate Compliance Programaren eta hori osatzen duten dokumentuen betetzearekin.

Era berean, Erabakiak Hartzeko Protokoloan aurreikusitakoari jarraikiz, DIPCren baitan erabakiak hartzea legezko arauetara egokitzen dela bermatzeko, aurretik aipatutako erabaki-organoez honako neurri osagarri hauek hartuko dituzte euren erabakiak hartzeko prozesuetan:

- Erabakia hartzea gomendatzen duten arrazoen justifikazio-txostena.
- Barne- eta kanpo-txostenen eskaera, gaiaren arabera.
- Barne- eta kanpo-kontrolak eta auditoretzak, gaiaren arabera.
- Erabaki jakin batzuei dagokienez, aholkularitza tekniko eta juridiko espezializatua.
- Posible diren arriskuen ebaluazioa, batez ere arrisku penalak kontuan hartuta.
- Posible den erabakiaren inpaktuaren ebaluazioa.
- Jaso daitezkeen alerta posibleen azterketa.
- Zenbait eszenatoki ebaluatzea.
- Aukeren arteko konparaketa.
- Kostu eta onuren ponderazioa.
- Interes indibidualen eta kolektiboen arteko ponderazioa.
- Ezarritako eta ezarri beharrezko kontrol posibleen berrikuspina eta ebaluazioa.

Bestalde, Erabakiak Hartzeko Protokoloan aurreikusitakoarekin bat, Corporate Compliance Programaren betetze eraginkorra bermatzeko, zenbait erabaki hartzeko Compliance Batzordearekin komunikazio-prozedura ere ezarriko da.

12. INFORMAZIOAREN BARNE-SISTEMA

Balitzko jokabide deliktibo edo irregular baten susmo oro ezagutzeko helburuarekin, DIPCk Barne Informazio Sistema bat du, zeinaren bidez Corporate Compliance Programa eta hura osatzen duten dokumentuen arrisku eta ez-betetze posiblei buruzko informazioa eman daitekeen. Barne Informazio Sistemaren Funtzionamendu Arauetan ezarritakoaren arabera, aipatutako Sistema ondorengo printzipioetan oinarritzen da: fede ona, errepresaliak debekatzea, anonimotasuna, konfidentzialtasuna, datuen babesa, eta ohorerako eskubidea, errugabetasun-presuntzioa eta defentsa. Sistema hori DIPCko profesional guztien, bai eta DIPCekin lotutako hirugarrenen esku ere jartzen da.

Denek izango dute Corporate Compliance Programa eta hura osatzen duten dokumentuak betetzea bermatzeko betebeharra, eta, beraz, ezagutzen dituzten edo arrazoizko zantzuak dituzten edozein ekintza deliktibo eta/edo iruzurrezko jarduera, nahiz bestelako izaera irregularretako edozein gertaera, salatu beharko dituzte DIPCren baitan antzematen badituzte.

Era berean, erabiltzaile horiek elkarlana eskaini beharko dute, hala eskatzen bazaie, Salaketa Kanalaren bidez jasotako salaketen ondorioz burutu daitezkeen ikerketetan.

DIPCk uneoro bermatzen du Salaketa Kanalaren bidez jasotako komunikazio guztien tratamendu konfidentziala, independentea eta objektiboa, Datuen Babeserako eta Informazioaren Segurtasunerako arloan Barne Informazio Sistemaren Funtzionamendu Arauetan jasotako jarraibideen arabera.

Bestalde, Barne Informazio Sistemaren bidez bideratutako salaketa, informazio-eskaera edo kontsulta guztiak Compliance Officer delakoaren esku izango dira. Honek, beharrezkoa denean, kanpoko aholkularien laguntza izan dezake, Barne Informazio Sistemaren funtzionamendu egokia bermatzeko.

Compliance Officer-ak jasotako edozein salaketa edo jokabide susmagarriren inguruko sarbide-eta ikerketa-prozedura Barne Informazio Sistemaren Funtzionamendu Arauetan ezarritakoaren arabera egingo da.

Halaber, Barne Informazio Sistemaren Erabilera Araudi bat prestatu da, eta DIPCren webgunean argitaratuko da. Horrela, Salaketa Kanalaren erabiltzaile guztiek Kanalaren erabilerari eta haren kudeaketa-prozeduraren oinarritzko printzipioei buruzko informazio argi eta erraz eskuragarri izango dute.

13. ZEHAPEN PROZEDURA

DIPCk diziplina-araudiak ezarri ditu, Corporate Compliance Programa eta hura osatzen duten dokumentuak urratzea zigortzeko.

Ildo horretan, Profesional guztiek euren lan-jarduera modu etikoan, osotasunez eta gardentasunez gauzatzeko betebeharra dute, betiere Corporate Compliance Programa eta indarrean dagoen legezko araudia errespetatuz.

Diziplina- eta Zigortze-Arauetan jasotakoaren arabera, Corporate Compliance Programa eta hura osatzen duten dokumentuak ez betetzea, baita edozein motatako irregulartasuna ere, indarrean dagoen legezko araudia urratzen badu, lan-izaerako arau-hauste zigorgarria izango da, Langileen Estatutuak eta/edo Hitzarmen Kolektiboak ezarritakoaren arabera, eta, hala badagokio, goizuzendaritzako langileen lan-harreman berezia arautzen duen 1382/1985 Errege Dekretuak edo aplikagarri den merkataritza-araudiak ezarritakoaren arabera, betiere gertatutako jokabidearen inguruko inguruabarrak eta larritasuna kontuan hartuta.

Horrela, DIPCKo Profesionalek Corporate Compliance Programa eta hura osatzen duten dokumentuak betearaztea bermatzeko betebeharra dute, eta, beraz, ezagutzen dituzten edo arrazoizko zantzuak dituzten edozein ekintza presuntzioz deliktibo eta/edo iruzurrezko jarduera, nahiz beste edozein motatako irregulartasun, DIPCKren baitan antzematen badituzte, salatu beharko dute, Barne Informazio Sistemaren Funtzionamendu Arauetan ezarritakoaren arabera.

Era berean, Diziplina- eta Zigortze-Arauetan ezarritakoaren arabera, Barne Informazio Sistemaren Funtzionamendu Arauetan aurreikusitako prozeduraren arabera Compliance Officer-ak dagokion ikerketa gauzatu ondoren, gertakariak zuzendaritzaren eta zigortu behar den Profesionalaren departamentuaren arduradunaren jakinaren gainean jarriko dira, baita, hala badagokio, dagozkion agintari judizialen eta/edo administratiboen jakinaren gainean ere.

14. HEDAPENA ETA PRESTAKUNTZA

DIPCKo Profesionalek egindako legez kanpoko jarduera penalak prebenitzeko ezarritako neurriak eraginkorrak direla bermatuko duten mekanismoak ziurtatzeko helburuarekin, DIPCK Corporate Compliance Programa eta hura osatzen duten dokumentuak zabaltzea bermatzen du. Langile guztiek, dagokien prestakuntza jaso ondoren, dokumentu hau behar bezala ezagutzen eta onartzen dutela berretsi beharko dute, eta bertan jasotako printzipioak, arauak eta prozedurak betetzeko konpromisoa hartuko dute DIPCKren interes edo onurarako egiten den edozein jarduera gauzatzerakoan.

Helburu horretarako, honako hedapen- eta prestakuntza-neurri hauek gauzatuko dira:

- Arrisku penalak prebenitzeko prestakuntza-materiala sartzeari hasierako harrera-planean, DIPCKo profesional berriek jaso dezaten.
- Urteko Prestakuntza Plan bat sortzea, eta bertan DIPCKo Profesionalei zuzendutako arrisku penalak prebenitzeko prestakuntza barne hartzea.

Arrisku penalak prebenitzeko prestakuntza-ikastaroetara joatea derrigorrezkoa izango da, eta bertaratzea idatziz egiaztatuko beharko da.

Prestakuntza-planetan, Profesionalek Corporate Compliance Programa eta hura osatzen duten dokumentuak ezagutzen dituztela bermatzea azpimarratuko da, baita DIPCKo jardueretan gauzatu daitezkeen arrisku penal zehatzak eta horien ondorioak ere.

15. ALDIZKAKO BERRIKUSPENA

Compliance Batzordeak, gutxienez urtean behin, Corporate Compliance Programa eta hura osatzen duten dokumentuak berrikusiko ditu, eta horren eraginkortasunari eta Profesionalen artean betetze-mailari buruzko dagokion txostena egingo du. Beharrezkoa bada, dokumentu hau aldatuko da, balizko arau-hauste garrantzitsuak agerian jartzen direnean, DIPCn edo honek garatzen duen jardueran aldaketak gertatzen direnean, edo aplikagarri diren lege-aldaketak direla medio.

16. ARTXIBOA ETA DOKUMENTAZIOA

Corporate Compliance Programak ebidentziak sortzen ditu, eta horrek aukera ematen du programa garatzeko, jarraipena egiteko eta gainbegiratzeko, baita programa eraginkor eta efektibo funtzionatzen duela eta etengabeko hobekuntza-prozesu baten mende dagoela frogatzeko ere.

Hori dela eta, DIPCk identifikatu, estandarizatu eta bermatuko du Corporate Compliance Programaren aplikazio eraginkorra erakusten duten ebidentzia nagusien zaintza.

Sortutako dokumentazio guztia gutxienez hamar (10) urteko epean gordeko da.

Horrez gain, DIPCk ezarriko du:

- Egiaztapen- eta jarraipen-prozesuan sortutako dokumentu eta erregistroen kontrolerako eta zaintzarako prozedura bat.
- Corporate Compliance Programaren dokumentu osagarrien kontrolerako eta zaintzarako prozedura bat.

17. ARRISKU PENALAK PREBENITZEKO PLANAREN ZATI OROKORRA ONARTZEA

Planaren atal orokorra DIPCko Patronatuak 2023ko ekainaren 28an onartu zuen, eta berehala jarri zen indarrean. Aldaketarik egin ezean, erabat indarrean egongo da.

ZATI BEREZIA

KONTROL BEREZIAK ETA JARDUNBIDEAREN PRINTZIPIO OROKORRAK

Jarraian, DIPCren jardueraren eta sektorearen arabera hautemandako arrisku penalak azalduko dira, baina horrek ez du esan nahi arrisku penal zehatz horiek materializatu direnik.

Zehazki, DIPCri erantzukizun penalak edo, hala badagokio, ondorio osagarriak eragin diezazkioketen delitu mota ezberdinak aztertuko dira. Halaber, arrisku potentziala dagoela iritzi den kasuetan, arrisku-jokabideak identifikatu dira.

Era berean, DIPCk bere jarduera behar bezala kudeatzeko ezarrita dituen kontrol nagusiak, arauak, eskuliburuak, prozedurak eta/edo protokoloak identifikatu dira. Horiek guztiek jarduera deliktibo potentzialen prebentzioan eta detekzioan laguntzen dute.

1. ZIGOR KODEAREN 173.1 ARTIKULUAN ARAUTUTAKO TRATU APALESGARRIAREN DELITUAK

173. Artikulua

1. Bestelako pertsona bati tratamendu degradatzailea egiten dionak, haren integritate moralaren kalte larriak eraginez, sei hilabetetik bi urtera arteko kartzelaldiarekin zigortuko da.
Pena bera ezarriko zaie, pertsona baten hilotzaren kokapena ezagututa, informazio hori etengabe ezkutatzen dutenek senitartekoei edo hurbilekoei.
Pena bera ezarriko zaie, edozein lan-harreman edo funtzionario-harremanetan, nagusitasun-harreman horretan baliatuz, beste pertsona bat etengabe jotzen dutenek edo humillatzen dutenek, tratamendu degradatzailea osatzen ez badute ere, biktimaren aurkako jazarpen larria suposatzen dutenak.
Pena bera ezarriko da, etengabe ostilitatezko edo humillatzaileen ekintzak egiten dituenari, tratamendu degradatzailea osatzen ez badute ere, etxebizitzaren erabilera legezkoa oztopatzea helburu dutenak.
31 bis artikuluan ezarritakoaren arabera, pertsona juridiko batek aurreko hiru parrafotan jasotako delituak egiteko erantzukizuna badu, sei hilabetetik bi urtera arteko isunarekin zigortuko da. 66 bis artikuluan ezarritako arauak kontuan hartuta, Epaileek eta Auzitegiek, halaber, 33. artikulua 7. apartatuaren b) eta g) letretan jasotako zigoretakoak ezarri ahal izango dituzte.

a) Delitu-jokabidea

Tratamendu degradatzailea delitua pertsona juridikoaren erantzukizun penalaren ikuspegitik gertatzen da, lan- edo funtzionario-harreman batean, nagusitasun-harreman horretan baliatuz, etengabe ostilitatezko edo humillatzaileen ekintzak egiten direnean, biktimaren aurkako jazarpen larria suposatuz.

b) Komisioaren modalitateak

Delitu hau soilik doluzkoa izan daiteke.

c) Babestutako onura juridikoa.

Babestutako onura juridikoa integritate moralarena da.

d) Arriskuan dauden departamentu batzuk.

Delitu hau DIPCko edozein Profesionalek egin dezake, bereziki zuzendariek.

e) Adibideak

Adibidea: DIPCko zuzendariek subordinatu bati etengabe eta jendaurrean humillatzen badiote, haren integritate moralaren kalte larriak eraginez.

f) Ezarritako kontrolak

- Kode Etikoa
- Sistema Interno de Informaciónren Funtzionamenduko Arauak

g) Gomendatutako kontrolak:

- Erregimen Disziplinario eta Sancionatzailearen Arauak
- Arrisku Penalak Prebenitzeko Plan
- Jazarpenaren Aurkako Protokoloa
- Parekotasun Plan
- Gatazka pertsonalen Kudeaketa Protokoloa
- Prestakuntza eta sentibilizazioa, parte-hartzearen ziurtagiriarekin
- Compliance Penal Politika

2. ZIGOR KODEAREN 184. ARTIKULUAN ARAUTUTAKO SEXU-JAZARPENAREN DELITUAK

184. artikulua

1. Lan-harreman, irakasle-harreman, zerbitzuen eskaintza edo antzeko harreman batean, etengabeko edo ohiko batean, sexu-naturako mesedeak eskatzen dituenak, berarentzat edo hirugarren batek, eta horrek biktimari objektiboki eta larriki beldurgarri, ostilitatetsu edo umiliatzaile bat sortzen badio, sexu-jazarpenaren egiletzat joko da, sei hilabetetik hamabi hileko espetxe-zigorra edo hamar eta hamabost hilabeteko isuna eta lanbidea, ofizioa edo jarduera egiteko desgaitze berezia hamabi eta hamabi hilabetetik hamabost hilabeteko epean.
2. Sexu-jazarpena egin duenak, lan-, irakasle- edo hierarkia-egoera batean edo bere zaintzapean edo tutoretzapeko pertsonaren aurka jokatzuz edo biktimari bere egoera legezko itxaropenekin lotutako kalte bat iragartzen duen adierazpen espresu edo inplizitua eginez egin badu, espetxe-zigorra bat urtekoa eta bi urtekoa izango da, eta lanbidea, ofizioa edo jarduera egiteko desgaitze berezia, hamaika eta hogeita lau hilabeteko epean.
3. Era berean, sexu-jazarpena, adingabeak babesteko edo erreformatzeko zentroetan, atzerritarren atxiloketa-zentroetan edo beste edozein atxiloketa, zaintza edo harrera zentroetan, baita egonaldia denbora mugatuan den zentroetan ere, egin badu egileak, espetxe-zigorra bat urtekoa eta bi urtekoa izango da, eta lanbidea, ofizioa edo jarduera egiteko desgaitze berezia, hamaika eta hogeita lau hilabeteko epean, 443.2 artikuluan ezarritakoari kalterik egin gabe.
4. Biktimak bere adinaren, gaixotasunaren edo desgaitasunaren ondorioz egoera berezi baten barruan badago, zigorra bere erdi goiko aldean ezarriko da.
5. 31 bis artikulua araberaren arabera, pertsona juridikoak delitu honengatik erantzule bada, sei hilabetetik bi urteko isuna jarriko zaio. 66 bis artikuluan jasotako arauak jarraituz, epaileek eta auzitegiek 33. artikuluko 7. atalean b)-g) hizkietan jasotako zigorra ere ezarri ahal izango dute.

a) Delitu-jokabidea

Hau da egoera bat, lan-, irakasle- edo zerbitzuen eskaintza harreman batean, adingabeak babesteko edo erreformatzeko zentro batean, atxiloketa edo pertsonen atxiloketa zentro batean, pertsona batek egoera hori aprobetxatzen duenean, beste pertsona bati sexu-naturako mesedeak eskatuz, eta horrek biktimari objektiboki eta larriki beldurgarri, ostilitatetsu edo umiliatzaile bat sortzen badio.

b) Komisio-modu

Delitu hau bakarrik doloski egin daiteke.

c) Babestutako onura juridikoa

Babestutako onura juridikoa ez da soilik pasibo subjektuaren askatasun sexuala, baizik eta biktimaren askatasunaren babesa beste esparru batzuetan, hala nola lan-arlokoan.

d) Arriskuan dauden departamentuak

Delitu hau DIPCko edozein profesionalen egin dezake, bereziki zuzendariek.

e) Adibideak

- Adibidea: DIPCko zuzendariek bere taldeko kide bati sexu-naturako mesedeak eskatzen dizkio soldata hobetzeko truke.

f) Inplementatutako Kontrolak:

- Kode Etikoa.
- Sistema Interno de Informaciónren funtzionamendu arauak.

g) Gomendatutako Kontrolak:

- Politika Penalen Compliance.
- Régimen Disciplinario y Sancionadorren arauak.
- Plan de Prevención de Riesgos Penales.
- Anti acoso protokoloa.
- Plan de Igualdad.
- Protokolo de Gestión de Conflictos interpersonales.
- Formazioa eta sentsibilizazioa, parte-hartze ziurtagirirekin.

3. SEKRETUAK EZAGUTARAZI ETA EZAGUTARAZTEAREN DELITUAK KODE PENALAREN 197. ARTIKULUTIK 201. ARTIKULURA BITARTEAN ARAUTUTAKO BORTXATZE INFORMATIKOA

197. artikulua

1. Beste baten sekretuak deskribatzeko edo intimidadearen kontra egiteko, haren baimenik gabe, bere agiriak, gutunak, posta elektronikoko mezuek edo beste edozein dokumentu edo objektu pertsonal hartzen baditu, bere telekomunikazioak hautematen baditu edo soinua edo irudia edo beste edozein komunikazio-seinale grabatzeko, transmititzeko, entzuteko edo erreproduzitzeko aparatu teknikoak erabiltzen baditu, sei hilabetetik lau urtera arteko kartzela zigorra eta 12tik 24 hilabetetara arteko isuna ezarriko zaio.
2. Pena berdinak ezarriko zaizkio, baimendu gabe, beste baten datu pertsonal edo familiako datu gordekoak, datu-base edo gailu informatikotan, elektronikoetan edo telematikoetan, edo beste edozein artxibo edo erregistro publiko edo pribatuetan gordetzen baditu, erabiltzen baditu edo aldatzen baditu, hirugarren baten kalterako. Pena berdinak ezarriko zaizkio, baimendu gabe, beste edonolako bitarteko bidez datu horiek eskuratzen dituztenei eta datu horiek aldatzen edo erabiltzen dituztenei, datuen jabea edo hirugarren bat kaltetu ahal izateko.
3. Bi urtetik bost urtera arteko kartzela zigorra ezarriko zaio, datuak edo gertaerak edo irudiak, aurreko parrafoetan aipatutakoak, hirugarrenei zabaltzen, agerian uzten edo ematen badira. Zigorra izango du, kartzela zigorra, urtebete eta hiru urte artean, eta 12tik 24 hilabetetara arteko isuna, horren jatorri ilitzoa jakinda, baina aurreko atalean deskribatutako portaera egiten badu.
4. Aurreko ataletako 1. eta 2. parrafoetan deskribatutako egitateek hiru urtetik bost urtera bitarteko kartzela zigorra ekarriko dute, baldin eta:
  - a) Fitxategien, gailu informatikoei, elektronikoak edo telematikoak, artxiboak edo erregistroak zaintzen edo kudeatzen dituzten pertsonak egin badituzte.
  - b) Biktimaren datu pertsonalak baimenik gabe erabiltzen badituzte.Fitxategiak hirugarrenei zabaltzen, ematen edo agerian uzten badira, zigorra handituko da.
5. Aurreko ataletako egitateek pertsona bat adingabea edo babes berezia behar duen pertsona desgaitua badute, edo datu pertsonal horiek ideologia, sinesmenak, osasuna, etnia edo sexu-bizitza erakusten badute, pena handitu egingo da.
6. Egitateak irabazi-asmorako egiten badira, aurreko ataletako zigorra handituko da. Aurreko atalean aipatutako datu horiek ere eragiten baditu, kartzela zigorra lau urtetik zazpi urtera bitartekoa izango da.

Hiru hilabetetik urtebetera bitarteko kartzela zigorra ezarriko da edo sei hilabetetik hamabi hilabetera bitarteko isuna, pertsona horren baimenik gabe, bere irudiak edo grabazioak hirugarrenei zabaltzen, agerian uzten edo ematen badira, pertsona horren intimitate pertsonala larri kaltetuz. Isuna 1etik 3 hilabetetara bitartekoa izango da, irudiak edo grabazioak jaso dituztenek, eta, pertsona horren baimenik gabe, hirugarrenei zabaltzen, agerian uzten edo ematen badituzte. Aurreko parrafoetan deskribatutako kasuetan, zigorra handituko da, egintzak ezkontideak edo afektibitate arloko harreman baten batean, bizitza komunean egon ez arren, egindakoak badira, biktima adingabea bada edo babes berezia behar duen pertsona desgaitua bada, edo egitateak irabazi-asmorako egon badira.

197 bis. artikulua

1. Segurtasun-neurrietan ezarritakoak urratuz eta behar bezala baimenduta egon gabe, edozein bitarteko edo prozeduroren bidez, informazio-sistemaren multzo edo haren parte bat eskuratzen badu edo beste bati sarbidea errazten badio, edota horretan egon badago, jabetza legala duenaren kontra, zigortuko da sei hilabetetik bi urtera bitarteko espetxe zigorrarekin.
2. Teknologia-artifizioak edo tresna teknikoak erabiliz, eta behar bezala baimenduta egon gabe, informazio-sistematik kanpo edo barruan datu informatikoen transmisioak ezkutatuz, haien barneko emisio elektromagnetikoak barne, zigortuko da hiru hilabetetik bi urtera bitarteko espetxe zigorrarekin edo hiru eta hamabi hilabete bitarteko isuna.

197 ter. artikulua

Zigortuko da sei hilabetetik bi urtera bitarteko espetxe zigorrarekin edo hiru eta hamabi hilabete bitarteko isuna, behar bezala baimenduta egon gabe, honako hau egiteagatik:

- a) Delitu horiek egiteko egon daitezkeen programak sortzea, eskuratzea, inportatzea edo, modu batean, hirugarrenei erraztea, 197. artikuluko 1. eta 2. apartatuetan edo 197 bis artikuluan aipatzen diren delituak egiteko asmoz.
- b) Ordenagailu-pasahitzak, sarbide-kodifikazioak edo datu antzekoak, informazio-sistemaren osorako edo haren parte batzuetara sarbidea ahalbidetzen dutenak, eskuratzea edo hirugarren bati erraztea.

197 quater. artikulua

Capítulo honetan deskribatutako egintzak kriminal talde edo antolatutako talde batean egin badira, zigor handiagoak aplikatuko dira.

197 quinquies. artikulua

31 bis artikulua araberako pertsona juridiko bat erantzule izan badaiteke 197, 197 bis eta 197 ter artikuluetan jasotako delituengatik, sei hilabetetik bi urtera bitarteko isuna ezarriko zaio. 66 bis artikuluan ezarritako arauak kontuan hartuta, epaileek eta epaitegiek 33. artikulua 7. atalean b) eta g) letratan jasotako zigor batzuk ere ezarri ahal izango dituzte.

198. artikulua

Legeak baimentzen ez dituen kasuetan, delitu legezko kausa gabe eta bere kargua baliatuz, aurreko artikuluan deskribatutako jokabideak egiten dituen agintari edo funtzionario publikoak, bere zigorra erdi goian izango du, eta, gainera, sei urtetik hamabi urtera bitarteko inhabilitazio absolutua jasoko du.

199. artikulua

1. Beste pertsona batzuen sekretuak ezkutatuz eta lan-harremanen bidez ezagutzen baditu, hori deskribatzen duenarekin, urte batetik hiru urtera bitarteko espetxe zigorrarekin eta sei eta hamabi hilabete bitarteko isunarekin zigortuko da.

2. Bere isilpeko edo erreserba betebeharra betetzen ez duen profesionalak, beste pertsona baten sekretuak zabaltzen baditu, urte batetik lau urtera bitarteko espetxe zigorrarekin,
3. hamabi eta hogeita lau hilabete bitarteko isunarekin eta bi urtetik sei urtera bitarteko inhabilitazio bereziarekin zigortuko da.

200. artikulua

Kapitulu honetan ezarritakoa aplikatuko da pertsona juridikoen ordezkarien baimenik gabe, beren datu erreserbatzuak aurkitu, zabaldu edo hirugarrenei ematen dizkionari, Kode honen beste xedapen batzuek ezartzen ez duten kasuetan izan ezik.

201. artikulua

1. Kapitulu honetan aurreikusitako delituengatik jarduteko, beharrezkoa izango da kalteturiko pertsonaren edo haren ordezkari legala denaren salaketa.
2. Ez da beharrezkoa aurreko atalean eskatutako salaketa, Kode honetako 198. artikuluan deskribatutako egintzetan jarduteko, ezta delitua interes orokorrei, pertsona askori edo biktima adingabea edo babes berezia behar duen desgaitasun duten pertsonari eragiten badie ere.
3. Kaltetutako pertsonaren edo haren ordezkari legalaren barkamenak, hala badagokio, penaren ekintza amaitzen du, 130.1. 5.º artikuluaaren bigarren paragrafoan ezarritakoaren kalterik gabe.

a) Delituaren portaera

Delitu honek portaera desberdinak zigortzen ditu, horiek guztiak pertsona eta familia intimidarearen eskubidearekin lotuta:

- Kalteturiko pertsonaren baimenik gabe, dokumentu edo efektu pertsonalen jabetzea, telekomunikazioak atzeman edo soinua, irudia edo komunikazio seinale ororen harrapaketa egiteko teknika artifizialak erabiliz.
- Autorizaziorik gabe, datu pertsonal edo familiar konfidentzialak jabetzea, erabiltzea edo haien inguruko informazio fitxategi guztietan sartzeta, informatikako, elektroniko edo telematikoen edo fitxategi publiko edo pribatuen barnean egon arren. Halaber, hirugarrenen kalterako aldaketa edo haien desitxuratzea zigortzen da, datuen jabe edo hirugarrenaren kalterako izan.
- Sistema informatiko batean edo haren parte batean datu edo programetara baimenik gabe sartzeta, edo sartze horren ondoren, legalki kanpo uzteko eskubidea duenaren borondatearen kontra mantentzea.
- Autorizaziorik gabe eta segurtasun neurriek bermatuta dauden saihesteko, sistema informatikoaren osotasunera edo haren parte batera sartzeta, sartzeko baimena ematea beste norbaiti edo bertan mantentzea.
- Teknikak edo tresna teknikoak erabiliz eta behar bezala baimenduta egon gabe, datu informatikoen transmisio publiko ez direnak atzeman.
- Programen ekoizpena, eskuratzea, inportatzea edo hirugarrenei lagatzea, behar bezala baimenduta egon gabe, aurreko atalean deskribatutako egintzak egiteko asmoz, edo datu-base guztietara edo sistema informatikoaren zati batera sartzeko aukera ematen duten pasahitz edo sarbide kodeak.

b) Delituaren komisioreen modalitateak

Delitu hau bakarrik asmo txarrez egin daiteke.

c) Babestutako interes juridikoa

Babestutako interes juridikoa pertsonen intimitatea da.

d) Arriskuan dauden sailak

Delitu hau DIPCko edozein profesionalak egin dezake.

e) Adibideak

- Adibide 1: Langile batek, DIPCren sistema informatikoen erabileraren kontrol eza dela eta, informatikako programa bat eskuratuz, beste enpresa baten informazio sistemen sartzeari eta bertan dauden datu pertsonalak eskuratzea.
- Adibide 2: Langile batek DIPCk eskuratutako datu pertsonalak ilegalki erakusten dizkio enpresa bati, datu horiekin onura pertsonala lor dezakeena (adibidez, telefonia enpresa bat).

f) Inplementatutako kontrolak:

- Etika Kodea
- Informazio Sistemen Barne Erabileraren Araudiak
- IT Plan Nagusia
- Datuen Babeserako Eskuliburua
- Konfiantza Klausulak

g) Orokortzeko kontrolak:

- Konplimendu Penalen Politika
- Diziplina eta Sanzio Araudiak
- Penalen Arriskuak Prebenitzeko Plana
- ISO 27001 ziurtagiria edo alternatiba
- Ongi etorriko plana
- Formakuntza eta sentsibilizazioa, parte-hartze ziurtagiriarekin

4. ARAUTUTAKO MAULA DELITUA, ZIGOR KODEKO 248 A 251BIS ARTIKULUETAN

248. artikulua

Estafak egiten dutenak, iruzur nahia dutenak, nahikoa engainu erabiliz beste pertsona bat akats batean sartu, eta hori bere edo beste pertsona baten kalterako ekintza bat egitea eragiten badute.

Estafaren erantzuleak sei hilabetetik hiru urtera arteko kartzela zigorrarekin zigortuko dira. Zigorraren ezarpena egiteko, iruzurrez lapurtutako zenbatekoa, kaltetuari egindako kalte ekonomikoa, kaltetuaren eta iruzurgilearen arteko harremanak, erabilitako bitartekoak eta beste edozein inguruabar kontuan hartuko dira, hauek infrazioaren larritasuna ebaluatzeko balio dutenak.

Lapurtutako zenbatekoa 400 euro baino txikiagoa bada, hiru hilabetetik sei hilabetera bitarteko isuna ezarriko da.

249. artikulua

1. Estafaren erantzule bezala hartuko dira eta sei hilabetetik hiru urtera arteko kartzela zigorrarekin zigortuko dira:
  - a) Iruzurrezko asmoarekin, informazio sistema baten funtzionamendua oztopatuz edo beharrezko moduan nahasiz, edo datu informatikoak beharrezko moduan sartu, aldatu, ezabatu, transmititu edo ezabatu, edo bestelako manipulatzeko informatikoz edo antzeko trikimailuez baliatuz, beste pertsona baten kalterako ondasun bat transferitzen saiatzen dutenak.
  - b) Iruzurrezko kreditu edo zordunketa txartelak, bidaiarako txekeak edo ordaintzeko beste edozein tresna material edo immaterial erabiltzen dutenak, dirutan ez diren ordaintzeko datuak erabiliz, beraien titularraren edo hirugarrenen kalterako operazioak egiten dituztenak.
2. Aurreko atalean jasotako zigorrekin zigortuko dira:
  - a) Estafak egiteko modu berezia duten gailuak, tresnak, datuak edo ordenagailuko programak, edo beste edozein bitarteko fabrikatzen, inportatzen, lortzen, edukitzen, garraiatzen, saltzen edo hirugarrenei beste edozein modutan errazten dituztenak.
  - b) Iruzurrezko erabilera egiteko, kreditu edo zordunketa txartelak, bidaiarako txekeak edo ordaintzeko beste edozein tresna material edo immaterial lapurtzen, egokitzen edo modu ilegalean eskuratzen dituztenak.
3. Zigorraren erdi baxua ezarriko zaie, iruzurrezko erabilera egiteko, eta modu ilegalean lortu direla jakinda, kreditu edo zordunketa txartelak, bidaiarako txekeak edo beste edozein ordaintzeko tresna material edo immaterial, dirutan ez dena, edukitzen, eskuratzen, transferitzen, banatzen edo hirugarrenei eskuragarri jartzen dituztenei.

250. artikulua

Estafa delituak sei urte arteko espetxe zigorra eta sei hileko eta hamabi hileko arteko isuna izango du, baldin eta:

1.º Lehen beharrizanteko gauzei, etxeei edo ondo ezagututako erabilera sozialeko beste ondasunei eragiten badie.

2.º Beste baten sinaduraren abusuz eginez, edo prozesu, espediente, protokolo edo dokumentu publiko edo ofizial baten zati bat edo osoa lapurtuz, ezkutatuz edo baliogabetuz.

3.º Ondasun artistiko, historiko, kultural edo zientifikoaren ondarea osatzen duten ondasunei eragiten badie.

4.º Bereziki larritasun handikoa izan daiteke, kaltearen tamainaren eta biktimek edo bere familiak egoera ekonomikoan utzi dituen kontuan hartuta.

5.º Defraudatutako balioa 50.000 eurotik gorakoa bada, edo pertsona kopuru handi bati eragiten badio.

6.º Biktimek eta defraudatzaileak dituzten harreman pertsonalekin abusuz eginez, edo defraudatzaileak bere enpresa edo profesioaren kredibilitatea baliatuz.

7.º Prozesu-fraudea egitea. Prozesu judizial batean edozein motatako frogen manipulatzaileen artean sartzen dira, haien alegazioak oinarritzeko asmoarekin, edo beste fraude prozesual bat erabiliz, epaileari edo epaimahaiari errorea eragiten badiete, eta haren erabakia hartu eta beste alderdiko edo hirugarren bateko interes ekonomikoak kalteztatzen badituzte.

8.º Delitu hau egitean erruduna epaitua izan bada, behin betiko kondena batekin, gutxienez hiru delitu hauetan sartuta daudenak. Ez dira kontuan hartuko baliogabetutako edo baliogabetu beharko liratekeen aurreko zigorek.

2. Aurreko ataleko 1. zenbakiko baldintza eta 4.º, 5.º, 6.º edo 7.º zenbakietan aipatutako inguruabarrak batzen badira, lau eta zortzi urte bitarteko espetxe zigorra eta hamabi eta hogeita lau hilabete bitarteko isuna ezarriko dira. Defraudazioa 250.000 eurotik gorakoa bada, halako zigor bera ezarriko da.

251. artikulua.

Zigorra izango du letik 4 urtera bitarteko espetxe zigorra:

1.º Norbaitek, objektu mugikor edo higiezin baten gainean, ez duela izan duen eskubidea edo eskubide hori jada erabilia izan duela faltsuki esaten, eta, horren ondorioz, salmenta, zama edo alokairu bat egitea beste norbaiti, honek edo hirugarren bati kalte eraginez.

2.º Norbaitek, objektu mugikor edo higiezin baten gainean, karga baten existentzia ezkututzen badu, edo, saldu ondoren, objektua zama edo beste salmenta bat egiten badu berriro, horrek kalte egiten badio erosketa egin duenari edo hirugarren bati.

3.º Norbaitek, beste norbaiten kalterako, kontratu faltsu bat sinatzen badu.

251 bis artikulua.

Artikulu 31 bis-en arabera, pertsona juridiko batek atal honetan jasotako delituengatik erantzulea bada, honako zigor hauek ezarriko zaizkio:

- a) Hiruko edo bosteko isuna, egindako delituak pertsona fisikoari bost urteko espetxe zigorretik gorako zigor bat ezartzen badio.
- b) Bi bider edo lau bider isuna, beste kasu guztietan.

Artikulu 66 bis-en ezarritako arauak kontuan izanik, epaileek eta auzitegiek, halaber, 33. artikulua 7. atalean b) eta g) letretan jasotako zigorrak ezarri ahal izango dituzte.

a) Delitu-jokabidea

Iruzurra gertatzen da, norbait engainatzeko moduko iruzur bat erabiltzen edo antolatzen denean, beste pertsona bat akats bat egitera bultzatuz, eta horrek pertsona horren edo hirugarren baten kalterako eskubide edo ondasunen gaineko ekintza bat egitea eragiten duenean. Iruzurra, beti irabazi-asmorik gabe antolatua, hainbat modutakoa izan daiteke, besteak beste: programa informatikoak edo manipulazio informatikoak erabiltzea, gauza higikor edo higiezinaren gaineko eskubideen gezurrezko esleipena, edo gauza higikor edo higiezinaren gaineko kargak ezkutatzea.

b) Burutzeko modalitateak

Delitu hau soilik doloz egin daiteke.

c) Babestutako ondasun juridikoa

Babestutako ondasun juridikoa pertsona fisikoen eta/edo juridikoen ondarea da.

d) Arriskuan dauden sailak

Delitu hau, batez ere, Patronatuak eta DIPCko sail bakoitzeko arduradunek egin dezakete.

e) Adibideak

- Adib.: DIPCko proiektu bat matematikaren arloan ospe handia duen pertsona jakin batek gainbegiratuko duela adieraziko balu, eta ondoren, proiektua pertsona horrek gainbegiratuko ez balu.

f) Inplementatutako kontrolak

- Etika Kodea.
- Barne Informazio Sistemaren Funtzionamendu Arauak.
- Proiektuen Auditoria.
- Komunikazio eta Marketin Politika.

Compliance programaren dokumentazioaren euskarazko eta ingelesezko bertsioak adimen artifizialak egindako itzulpena dira. Automatikoki sortutako bertsioa denez, akatsak edo inkoherentziak izan ditzake. Eskerrak eman nahi dizkizugu zure ulermenagatik. Zalantzarik izanez gero, jarri harremanetan dipc-compliance@dipc.org-rekin.

g) Gomendatutako kontrolak

- Zigor Lege Betetze Politika.
- Araudi Diziplinario eta Zigortzailearen Arauak.
- Arrisku Penalak Prebenitzeko Plana.
- Baliabide Finantzarioen Kudeaketarako Eredua.
- Erabakiak Hartzeko Protokoloa.
- Formazioa eta sentsibilizazioa, parte-hartzearen ziurtagiriarekin.

5. ZIGOR KODEKO 257. ARTIKULUTIK 261. BIS ARTIKULURA BITARTEAN ARAUTZEN DEN BETEARAZPENA ZAPUZTEAREN DELITUA ETA ZIGORTZEKO MODUKO KAUD-IMENGABEZIAK

257. artikulua

1. Honako hauek zigortuko dira urtebetetik lau urtera bitarteko kartzela-zigorrekin eta hamabi eta hogeita lau hilabete bitarteko isunarekin:
1.º Bere ondasunekin desagertzen dena, bere hartzekodunen kalterako.
2.º Helburu berarekin, ondasun-eskualdatze edo betebeharren sortze ekintzaren bat egiten duena, enbargo baten edo prozedura exekutibo edo derrigorrezko baten, judizial, judizioz kanpoko edo administratibo baten, eraginkortasuna atzeratzeko, zailtzeko edo eragozteko, hasitakoa edo aurreikusi litekeen hasiera.
2. Zigorrekin berdin zigortuko da, ondasun-eskualdatzeak egiten dituenak, bere ondasunak murrizteko betebeharrak hartzen dituenak edo bere ondasunen elementuak edozein modutan ezkututzen dituenak, egindako delitu batetik eratorritako edo bere gain hartu beharko lituzkeen erantzukizun zibilen ordainketa saihesteko asmoz.
3. Artikulu honetan ezarritakoa aplikatuko da obligazio edo zor baten izaera edo jatorria edozein dela ere, ordainketa edo betetzea saihestu nahi denean, langileen eskubide ekonomikoak barne, eta hartzekoduna partikularra edo edozein pertsona juridiko, publikoa edo pribatua izan, berdin dio.

Hala ere, aurrekoa gorabehera, saihestu nahi den zorra edo betebeharra Zuzenbide publikokoa bada eta hartzekoduna pertsona juridiko publikoa bada, edo Ogasun Publikoaren edo Gizarte Segurantzaren aurkako delitu bat egitearen ondoriozko betebeharrak ekonomikoak badira, ezarriko den zigorra urtebetetik sei urtera bitarteko kartzela-zigorra eta hamabi eta hogeita lau hilabete bitarteko isuna izango da.

4. Artikulu honetan aurreikusitako zigorrak bere goiko erdian ezarriko dira 250. artikuluko 1. apartatuko 5. edo 6. zenbakietan aurreikusitako kasuetan.
5. Delitu hau jazarriko da, nahiz eta egin ondoren konkurtso-prozedura bat hasi.

258. artikulua

1. Hiruhileko batetik urtebetera arteko espetxe-zigorra edo sei hilabetetik hamazortzi hilabetera bitarteko isuna ezarriko zaio, epaiketa edo administrazio betearazpen-prozedura batean, betearazpenaren arduradun den agintariari edo funtzionarioari ondasun edo ondare-zerrenda osatu gabe edo gezurrezkoa aurkezten dionari, eta horren ondorioz, hartzekodunaren asebetetzea atzeratzen, zailtzen edo eragozten badu. Ondasun edo ondare-zerrenda osatu gabea dela ulertuko da exekutututako zordunak hirugarrenen titulartasuneko ondasunak erabiltzen edo gozaten dituenean, eta gozamen hori babesten duen eskubidearen justifikazio nahikoa eta horri lotutako baldintzen berri ematen ez duenean.
2. Zigor bera ezarriko da zorra duenak, horretarako eskatuta, aurreko atalean aipatzen den ondasunen edo ondarearen zerrenda ez badu ematen.

3. Artikulu honetan aipatzen diren delituak ez dira auzibidean jarriko egileak, agintariek edo funtzionarioek aurkeztutako adierazpenaren gezurrezko edo osatugabeko izaera aurkitu aurretik, haien aurrean agertzen bada eta ondasunen edo ondarearen adierazpen egiazko eta osatua aurkezten badu.

258 bis artikulua.

Agintaritza publiko batek bahitutako ondasunak, gordailu gisa utzi direnak eta erabiltzeko baimenik ez dutenek erabiltzen dituztenak, hiru eta sei hilabete arteko espetxe-zigorrekin edo sei eta hogeita lau hilabete arteko isunarekin zigortuko dira, salbu eta Kode honetako beste xedapen batek zigor larriagoa ezartzen badie.

258 ter artikulua.

31 bis artikuluan ezarritakoaren arabera, pertsona juridiko bat Kapitulu honetan jasotako delituengatik erantzule izango balitz, honako zigorrak ezarriko zaizkio:

- a) Bi eta bost urte bitarteko isuna, pertsona fisikoak egindako delituak bost urte baino gehiagoko espetxe-zigorra badu aurreikusita.
- b) Urte bat eta hiru urte bitarteko isuna, pertsona fisikoak egindako delituak bi urte baino gehiagoko espetxe-zigorra badu aurreikusita, aurreko kasuan sartu gabe.
- c) Sei hilabete eta bi urte bitarteko isuna, gainerako kasuetan.

66 bis artikuluan ezarritako arauak kontuan hartuta, epaileek eta auzitegiek 33. artikuluko 7. apartatuko b-tik g-rainoko letretan jasotako zigorrak ere ezarri ahal izango dituzte.

259 artikulua.

1. Egoera ekonomiko larriko edo berehalako porrot-egoeran dagoenak ondorengo jokabideren bat egiten badu, urte bat eta lau urte bitarteko espetxe-zigorrekin eta zortzi eta hogeita lau hilabete bitarteko isunarekin zigortuko da:

1.^a Masa konkursalaren barruan dauden edo egon behar zuten ondasun edo elementu patrimonialak ezkutatzea, kaltetu edo suntsitzea, konkurtsuaren irekiera unean.

2.^a Dirua edo beste aktibo patrimonialak entregatuz edo transferituz, edo zor berriak hartuz, egindako disposizio-ekintzak ez badu bat egiten zorpetuaren egoera patrimonialarekin edo haren diru-sarrerekin, eta justifikazio ekonomikorik edo enpresarialik ez badu.

3.^a Salmenta-eragiketak edo kostuaren azpitik zerbitzuak eskaintzea, eta kasuaren egoeretan justifikazio ekonomikorik ez izatea.

4.^a Hirugarrenen kreditua simulatzea edo kreditu faltsuak aitortzea.

5.^a Espekulazio-negozioetan parte hartzea, justifikazio ekonomikorik gabe, eta, kasuaren egoera eta jardura ekonomikoa ikusita, arduraz jokatzeko betebeharra urratzen badu.

6.^a Legezko kontabilitate-betebeharra ez betetzea, kontabilitate bikoitza eramatea edo kontabilitate-irregularitasun larriak egitea, egoera patrimonial edo finantzarioaren ulermena zailtzen edo eragozten dutenak. Era berean, kontabilitate-liburuak suntsitzea edo aldatzea

zigortuko da, horrek egoera patrimonial edo finantzarioa ulertzea modu nabarmenean zailtzen edo eragozten badu.

7.^a Enpresariak legez gorde behar duen dokumentazioa ezkutatzea, suntsitzea edo aldatzea, betebehar hori betetzeko epea amaitu aurretik, horrek zordunaren benetako egoera ekonomikoa aztertzea edo baloratzea zailtzen edo eragozten badu.

8.^a Urteko kontabilitate-liburuak edo urteko kontuak merkataritza-kontabilitatearen araudiaren aurka formulatzea, horrela zordunaren egoera ekonomikoaren benetako azterketa edo balorazioa zailtzen edo eragozten bada, edo balantzea edo inbentarioa epean ez egitea.

9.^a Ekonomia-arloko kontuetan arduraz jarduteko betebeharra larrihauste bat dela eta zordunaren ondarea gutxitzea edo zordunaren egoera ekonomiko benetakoa edo haren jarduera enpresariala ezkutatzea eragiten duen edozein jokabide aktibo edo omisio egitea.

2. Aurreko apartatuan aipatutako jokabideetako batek zordunaren porrot-egoera eragiten badu, zigorrak ezarriko dira.

3. Gertakariak imprudentzian egon baldin badira, sei hilabete eta bi urte bitarteko espetxe-zigorra edo hamabi eta hogeita lau hilabete bitarteko isuna ezarriko da.

4. Delitu hau eta harekin erlazionatutako delitu bereziak, zordunak edo bere izenean jardun duen pertsonak egindakoak, porrot-prozedura amaitu baino lehen perseguir daitezke, eta prozedura horren jarraipena ez du kalterik egingo. Delitu horiek eragindako erantzukizun zibila, kasuan kasu, masa konkursalera gehituko da.

5. Inoiz, porrot-egoeraren balorazioa prozedura konkursalaren barruan ez da izango penal jurisdikzioaren lotura.

259 bis artikulua.

Aurrekontuko artikuluan aipatzen diren gertakariak sei eta bi urte bitarteko espetxe-zigorra eta hamabi eta hogeita lau hilabete bitarteko isuna izango dute, honako inguruabar hauetako bat gertatzen bada:

1.^a Pertsona orokorrak ondare-kaltetuak edo egoera ekonomiko larrian kokatuak izan daitezkeen kalteak eragiten badira.

2.^a Zordunaren kredituen balioaren erdia gutxienez, Estatuko, autonomia-erkidegoko, udaleko edo foru administrazioko Ogasun Publikoa eta Gizarte Segurantzza titularren artean banatua badago.

260 artikulua.

1. Egoera deuseztatze edo inminentean egon arren, kreditu ez-beharrezkoa ordainarazteko edo ezinbesteko berme bat eskaintzeko zordunak, zordunari epearen arabera ondare-disposizio edo betebehar-egintza egiten badu, eta hori ekonomiko edo enpresarial justifikaziorik gabe bada, sei hilabete eta hiru urte bitarteko espetxe-zigorra edo hamabi eta hogeita lau hilabete bitarteko isuna jasoko du.

2. Zordunak, porrotaren eskaera onartu ondoren, ez bada baimendua, ez epaitegi batek ezta administratzaile konkursalek ere, eta legeak baimentzen dituen kasuetan izan ezik, ondasun

edo betebeharrak guztiak egitea, kredituak ordaindu edo kreditu pribilegiatu bat edo ez pribilegiatu bat lehenetsi egin ahal izango da, eta gainerako kredituak atzeratu egingo dira.

261. artikulua.

Prozedura konkursal batean, kontabilitate-egoerari buruz datu faltsuak aurkezten baditu, jakitun izanik, helburu horrekin prozedura horren deklarazioa lortzeko, bi urtetik beherako espetxe-zigorra eta sei hilabete eta hamabi hilabete bitarteko isuna ezarriko zaio.

261 bis artikulua.

Artikulu 31 bis-en arabera, pertsona juridikoak honako delituetan erantzukizuna badu, honako zigorrak ezarriko zaizkio:

a) Bi eta bost urte bitarteko isuna, pertsona fisikoak egindako delituak bost urte baino gehiagoko espetxe-zigorra badu.

b) Bi eta hiru urte bitarteko isuna, pertsona fisikoak egindako delituak bi urte baino gehiagoko espetxe-zigorra badu, lehenengo kasuan sartzen ez bada.

c) Sei hilabete eta bi urte bitarteko isuna, gainerako kasuetan.

Artikulu 66 bis-en ezarritako arauak kontuan hartuta, epaileek eta auzitegiek, halaber, 33. artikuluko 7. apartatuko b) eta g) letretan jasotako zigorrak ezar ditzakete.

a) Delituaren jokabidea

Delitu mota hauetan, Zigor Kodeak hainbat jokabide zigortzen ditu eszenatxoak kontuan hartuta:

- Mailegu ematen duenari, bere kredituemaileei kalte egiteko, bere ondasunak ezkutatzeko edo ondasunaren eskurapen edo betebeharrak sortzen dituzten ekintzak egiten dizkietenak, kautelarik edo exekuzio edo presio-prozeduraren eraginkortasuna zailtzen dutenak, jada hasi badira edo aurreikus daitezkeenak izan daitezkeenak.
- Konkurtso eszenatokian, legeak baimendutako kasuetan eta baimenik gabe, kredituemaile batzuk beste batzuei kalte egiteko, krisi ekonomiko edo zorpetze egoeraren dolusoa sortzea edo areagotzea; edo konkurtsoaren deklarazioa lortzeko kontabilitatea faltsifikatzea.

b) Komisio-modalitateak

Delitu hauek doluz egin behar dira. Konkurtso egoera eragiten denean, hau neglijentziaz egin daiteke.

c) Babestutako ondasun juridikoa

Babestutako ondasun juridikoa kredituemaileek beren maileguak ordaintzeko duten eskubidea da.

d) Arriskuan dauden sailak

Delitu hau, batez ere Patronatuak egin dezake.

Compliance programaren dokumentazioaren euskarazko eta ingelesezko bertsioak adimen artifizialak egindako itzulpena dira. Automatikoki sortutako bertsioak denez, akatsak edo inkoherentziak izan ditzake. Eskerrak eman nahi dizkizugu zure ulermenagatik. Zalantzarik izanez gero, jarri harremanetan dipc-compliance@dipc.org-rekin.

e) Adibideak

- Adib.: Zorra dagoen egoeran, DIPC-k salmenta kontratuak faltsifikatzea edo bere ondasun guztiak hirugarren baten izenean ipintzea, zorra ordaintzea saihesteko.

f) Inplementatutako kontrolak

- Etika Kodea
- Informazio Sistemen Funtzionamendu Arauak
- Urteko Auditoria kanpokoak
- Kontabilitate eta zerga-aholkularit

g) Gomendatutako kontrolak

- Penal Compliance politika
- Diziplina eta Zehapen Araudiaren arauak
- Zigor arriskuen prebentzio plan
- Finantza Baliabideen Kudeaketa eredua
- Erabakiak hartzeko protokoloa
  - Finantza eta kontabilitate berrikuspen barnekoa eta aldizkakoa
  - Ondasunak eskuratzea eta salmenta politika
  - Elkarlotutako ahalmenak

6. LEHIAKETA ETA ENKANTEETAN PREZIOAK ALDATZEAREN DELITU PUBLIKOAK, ZIGOR KODEAREN 262. ARTIKULUAN ARAUTUA

261. artikulua.

1. Lehiaketa edo salmentarako enkante publiko batean parte ez hartzeko diru-laguntza edo promesak eskatzen dituztenak; mehatxu, diru-laguntza, promesa edo bestelako artificeen bidez postulariei horretatik urruntzeko ahalegina egiten dutenak; prezioa aldatzeko asmoz elkarrekin hitz egiten dutenak edo adjudikazioa lortu ondoren salmenta huts egiten dutenak edo uzten dutenak, hiru urte eta sei hilabete bitarteko espetxe zigorrarekin eta 12 eta 24 hilabete bitarteko isunarekin zigortuko dira. Era berean, salmenta publikotan lehiaketa publikoetan parte hartzeko gaitasunaren deskalifikazioa izango dute hiru eta bost urte bitartean. Administrazio publikoek edo entitate publikoek deitutako lehiaketa edo salmenta kasuan, agenteak eta berarekin batera edo haren izenean parte hartu duen pertsona edo enpresak administrazio publikoekin kontratuak sinatzeko gaitasunaren deskalifikazio berezia izango dute, hiru eta bost urte bitartean.
2. Epaileak edo auzi-tresnak 129. artikuluan aurreikusitako ondorioetako batzuk ezarri ahal izango ditu, erruduna edo horren atzetik dagoen pertsona edo erakundeak, baita egoitza ezegonkorrekoak izan, antzeko jarduerak egiten dituzten elkarte, erakunde edo elkarteen kide badira.
3. Erantzukizun kriminaletik salbuetsita geratuko dira zuzendariak, egiazko edo legezko administratzaileak, kudeatzaileak eta gaur egungo edo aurreko langileak, edozein enpresaren barruan, ezarritako edo sortzeko prozesuan, artikulua honetan aurreikusitako ekintza batzuk eginez gero, baldin eta haien parte-hartzea amaitzen badute eta legezko autoritateekin modu osoan, etengabe eta arduratsuan laguntzen badute, ikerketarako, detekzioarako eta beste pertsona inplikatuaren zigortzean erabilgarriak izango diren informazioak eta froga-elementuak emanez, betiere honako baldintza hauek betez:
  - a) Aktiboki lagundu behar dute kasua ikertzen duen legezko autoritatearekin,
  - b) enpresa horiek edo pertsona fisikoek eskaera bat aurkeztu behar dute isunaren ordainketaren salbuespena lortzeko, Konkurentziaren Defentsarako Legean aurreikusitakoaren arabera,
  - c) eskaera hori aurkeztu behar da, zuzendariak, egiazko edo legezko administratzaileak, kudeatzaileak eta beste langileak, enpresan gaur egun edo aurretik lan egin dutenek, kasu horietan ikertzen ari direla jakinarazi aurretik,
  - d) hori aktiboki lagundu behar da baita ere autoritate judizialarekin edo Fiskaltza Ministeritzarekin, delituaren froga bermatzeko eta beste egile batzuk identifikatzeko erabilgarriak diren aztarnak eta zehaztapenak emanez.

a) Delitu-jokabidea

Kode Penalak, beste portaera batzuen artean, mehatxu, dohaintza, promesa edo edozein beste engainu bidez, postulariak lehiatik kanpo uzten saiatzen direnak zigortzen ditu.

b) Komisioaren modalitateak

Delitu hauek doluzko modu batean burutu behar dira.

c) Babestutako onura juridikoa

Babestutako onura juridikoa da parte-hartzaileen ondasun pertsonala.

d) Arriskuari irekita dauden sailak

Delitu hau batez ere Patronatuak eta DIPCko departamentuen arduradunek egin dezakete.

e) Adibideak

- Adib.: DIPCko kudeatzaile batek postulari batekin harremanetan jartzen bada, eta horri eskatzen badio lehiaketaren prozesuan parte ez hartzea, beste lehiaketa batean laguntzeko truke (pertsonalki - langilearen eta enpresa eskaintza bat egiten duen kidearen arteko gatazka- edo profesionalki - enpresa eskaintza bat lehiaketatik kanpo uztea beste lehiakide baten alde egiteko).

f) Ezartzen diren kontrolak

- Kode Etikoa.
- Informazio Sisteman Funtzionamendua Arautzen dituzten Araudiak.
- Korrupzioaren Aurkako Politika.
- Fraudea Prebenitzeko, Detektatzeko eta Kudeatzeko Politika.
- Antifraude neurri planea.
- Interesen gatazkak kudeatzeko politika.
- Oparien protokoloa.
- Kontratu eta deialdien publizitatea.
- Laguntzen erregistroa.
- Urteko kanpoko auditoria.

g) Gomendatutako kontrolak

- Compliance Penal Politika.
- Disziplina eta Zigor Araututako Erregelamendua.
- Penaleko Arriskuaren Prebentzio Planaren dokumentua.
- Erabakiak Hartzeko Protokoloa.
- Finantza Baliabideen Kudeaketa Eredua.
- Hornitzaileekin kontratazio Politika.
- Prestakuntza eta sentibilizazioa, parte hartze ziurtagiriarekin.
- Finantzario eta kontable berrikuspen interno periodikoa.
- “Dawn Raid” Politika.

7. KALTE INFORMATIKOEN DELITUA ZIGOR KODEKO 264. ARTIKULUTIK 264. QUARTERERA BITARTEAN ARAUTUA

264. artikulua

1. Edozein bitartekoren bidez, baimenik gabe eta larritasun handiz, beste norbaiten informazio-datuak, informazio-programak edo dokumentu elektronikoak ezabatzen, kaltetzen, hondatzen, aldatzen, ezabatzen edo ezinezko bihurtzen dituenak, sortutako emaitza larria bada, sei hilabetetik hiru urtera bitarteko espetxe-zigorra ezarriko zaio.
2. Bi eta bost urte bitarteko espetxe-zigorra eta eragindako kaltearen bikoitza eta hamar halako arteko isuna ezarriko dira, aurreko jokabideetan honako egoera hauetakoren bat gertatzen denean:
  - 1.^a Delitua antolakunde kriminal baten esparruan egin bada.
  - 2.^a Kalte bereziki larriak eragin badira edo sistema informatiko kopuru handia kaltetu bada.
  - 3.^a Gertaerek oinarritzko zerbitzu publikoen funtzionamenduari edo oinarritzko beharrezan hornikuntzari kalte larriak eragin badizkiote.
  - 4.^a Gertaerek azpiegitura kritiko baten sistema informatikoari eragin badiete edo Europar Batasuneko edo Europar Batasuneko Estatu kide bateko Estatuaren segurtasunerako arrisku larri bat sortu badute. Azpiegitura kritikotzat hartuko da gizartearen funtzio bizitzekoak, osasuna, segurtasuna, babesa eta populazioaren ongizate ekonomiko eta soziala mantentzeko funtsezkoa den elementu, sistema edo horren zati bat, eta horren eragozpen edo suntsiketak eragin handia izango luke, ezin izango bailitzateke bere funtzioak mantendu.
  - 5.^a Delitua 264 ter artikuluan aipatzen diren bitartekoetako bat erabiliz egin bada. Gertaerak larritasun handikoak izan badira, zigor-maila goragokoa ezarri ahal izango da.
3. Aurreko ataletan aurreikusitako zigorrak, bakoitzari dagokion kasuan, goiko erdian ezarriko dira, baldin eta gertaerak beste pertsona baten datu pertsonalak bidegabe erabiliz egin badira sistema informatikoan sartzeko edo hirugarren baten konfiantza irabazteko.

264 bis artikulua

1. Sei hilabetetik hiru urtera bitarteko espetxe-zigorra ezarriko zaio baimenik gabe eta larritasun handiz beste norbaiten sistema informatiko baten funtzionamendua oztopatzen edo eteten duenari:
  - a) aurreko artikuluan aipatutako jokabideetako bat eginez;
  - b) datuak sartuz edo transmitituz;
  - c) sistema informatiko, telematiko edo informazio elektronikoa biltegitratzeko sistema bat suntsituz, kaltetuz, baliogabetuz, ezabatuz edo ordezkatzuz. Gertaerek enpresa, negozio edo administrazio publiko baten ohiko jarduera modu garrantzitsuan kaltetu badute, zigorra goiko erdian ezarriko da, eta zigor-maila goragokoa lor daiteke.
2. Hiru eta zortzi urte bitarteko espetxe-zigorra eta eragindako kaltearen hirukoitza eta hamar halako arteko isuna ezarriko dira, aurreko ataleko gertaeretan 264. artikuluko 2. atalean aipatzen diren egoeretako bat gertatu bada.

3. Aurreko ataletan aurreikusitako zigorrak, bakoitzari dagokion kasuan, goiko erdian ezarriko dira, gertaerak beste pertsona baten datu pertsonalak bidegabe erabiliz egin badira sistema informatikoan sartzea errazteko edo hirugarrenen baten konfiantza irabazteko.

264 ter artikulua

Sei hilabetetik bi urtera bitarteko espetxe-zigorra edo hiru eta hemezortzi hilabete bitarteko isuna ezarriko zaio behar bezala baimenduta ez dagoenari, eta honako helburu hauekin programa informatiko bat sortu, bere erabilerarako eskuratu, inportatu edo, edozein modutara, hirugarrenei errazten badie, aurreko bi artikuluetan aipatutako delituetako bat egiteko asmoz:

- a) Aurreko bi artikuluetan aipatzen diren delituetako bat egiteko nagusiki pentsatuta edo egokituta dagoen programa informatiko bat; edo
b) Ordenagailuko pasahitz bat, sarbide-kode bat edo antzeko datuak, informazio-sistema baten edo haren zati baten sarbidea ahalbidetzen dutenak.

264 quater artikulua

31 bis artikuluan ezarritakoaren arabera, pertsona juridiko bat aurreko hiru artikuluetan jasotako delituen erantzule bada, honako zigor hauek ezarriko zaizkio:

- a) Bi eta bost urte bitarteko isuna edo eragindako kaltearen balioaren bikoitza eta hamabi aldiz artekoa, zenbateko handiagoa denean, hiru urtetik gorako espetxe-zigorra duten delituetan.
b) Urtebetetik hiru urtera bitarteko isuna edo eragindako kaltearen balioaren hirukoitza eta zortzi aldiz artekoa, zenbateko handiagoa denean, gainerako kasuetan.

66 bis artikuluan ezarritako arauak kontuan hartuta, epaileek eta auzitegiek 33. artikuluko 7. ataleko b) eta g) letretan jasotako zigorrak ere ezarri ahal izango dituzte.

a) Delitu-jokabide

Delitu honek zigortzen du, norberaren onurarako, beste norbaiten datuak, programa informatikoak edo dokumentu elektronikoak kaltetzea, hondatzea, aldatzea, ezabatzea edo ezinezko bihurtzea. Era berean, berdin-berdin norberaren onurarako, beste norbaiten sistema informatikoaren funtzionamendua oztopatzea edo etetea zigortzen du, datu informatikoak sartuz, transmitituz, kaltetuz, ezabatuz, hondatuz, aldatuz edo ezabatuz.

b) Egiteko moduak

Delitu hau soilik nahitazko moduan egin daiteke.

c) Babestutako ondasun juridikoa

Babestutako ondasun juridikoa beste pertsonen jabetza da.

d) Arriskuan dauden sailak

Delitu hau DIPCko Profesional guztiek egin dezakete, eta, beraz, haren sail guztiak arriskuan egon daitezke.

e) Adibideak

- Adib.: DIPCko Profesional batek software espezifiko bat instalatu eta erabiliko balu lehiakide baten intraneta kaltetzeko.

f) Inplementatutako kontrolak:

- Jokabide Etikoa.
- Barneko Informazio Sistemaren Funtzionamendu Arauak.
- IT Zuzendaritza Plana.
- Datuen Babeserako Eskuliburua.
- Isilpekotasun-klausulak.

g) Gomendatutako kontrolak:

- Zigor Betetze Politika.
- Diziplina eta Zigor Erregimenaren Arauak.
- Delitu Arriskuen Prebentziorako Plana.
- Ongi etorria emateko plana.
- Profesionalen jardueraren monitorizazio-politika.
- ISO 27001 ziurtagiria edo alternatiba bat.
- IT sailaren eta kanpoko berrikuspenak.
- Datuen Babesari eta Zibersegurtasunari buruzko prestakuntza eta sentsibilizazioa.

8. JABETZA INTELEKTUAL ETA INDUSTRIALARI BURUZKO DELITUAK, KODE PENALEKO 270. ETA 277. ARTIKULUEN ARTEAN ARAUTUAK

270. artikulua

1. Sei hilabetetik lau urtera bitarteko espetxe-zigorra eta hamabi eta hogeita lau hilabete arteko isuna ezarriko zaio ondorengo jokabideak gauzatzen dituenari: hirugarren bati kalte eginez eta onura ekonomiko zuzen edo zeharkako bat lortzeko asmoz, obra edo prestazio literario, artistiko edo zientifiko bat, edo bere eraldaketa, interpretazio edo finkapen artistikoa edozein euskarritan edo edozein bitartekoren bidez komunikatutakoa, osorik edo zati batean, baimenik gabe erreproduzitzen, plagiitzen, banatzen, jendaurrean komunikatzen edo beste edozein modutan ekonomikoki ustiatzen duenari, jabego intelektualaren eskubideen titularren edo haien cesionarioen baimenik gabe.
2. Zigor bera ezarriko zaio Informazioaren Gizartearen zerbitzuen esparruan, hirugarren bati kalte eginez eta onura ekonomiko zuzen edo zeharkako bat lortzeko asmoz, jabego intelektualaren objektu diren obren edo prestazioen sarbidea edo kokapena interneten modu aktibo eta ez neutrala errazten duenari, tratamendu tekniko soil batez mugatu gabe. Berezik, aurreko obren eta edukien loturak ordenatu eta sailkatzen dituen zerrendak eskainiz, nahiz eta lotura horiek zerbitzuen hartzaileek aurrez emanak izan.
3. Kasu hauetan, epaileak edo auzitegiak infrakzioaren objektu diren obren edo prestazioen kentzea aginduko du. Interneteko atari baten edo Informazioaren Gizartearen zerbitzu baten bidez jabego intelektualaren edukia soilik edo nagusiki zabaltzen denean, zerbitzuaren etenaldia aginduko da, eta epaileak jabego intelektualaren eskubideak babesteko edozein kautelazko neurri har dezake. Salbuespen gisa, portaerak errepikatzen direnean eta neurri proportzionatua, eraginkorra eta egokia izan daitekeenean, dagokion sarbidearen blokeoa agindu ahal izango da.
4. Lehen ataleko kasuetan, banaketa edo salmenta ibiltaria edo kasualitatezkoa sei hilabetetik bi urtera bitarteko espetxe-zigorrekin zigortuko da. Hala ere, errudunaren ezaugarriak eta lortutako edo lor zitekeen onura ekonomikoaren kopuru txikia kontuan hartuta, eta 271. artikulua inguruabarretako bat ere gertatzen ez bada, epaileak hilabetetik sei hilabetera bitarteko isuna edo hogeita hamaika eta hirurogei egun bitarteko komunitatearen aldeko lanak ezarri ahal izango ditu.
5. Aurreko ataletan aurreikusitako zigoren bidez zigortuko dira, dagokien kasuetan, honako hauek:
  - a) Artikulu honen lehen bi ataletan aipatzen diren obren, ekoizpenen edo exekuzioen aleak, horien kopia digitalak barne, esportatu edo gordetzen dituztenak, aipatutako baimenik gabe, erreproduzitzeko, banatzeko edo jendaurrean komunikatzeko asmoz.
  - b) Produktu horiek nahita inportatzen dituztenak, aipatutako baimenik gabe, erreproduzitzeko, banatzeko edo jendaurrean komunikatzeko asmoz, produktuak jatorrizko herrialdean jatorri zilegikoak edo ez-zilegikoak izan arren; hala ere, Europako Batasuneko Estatu bateko produktuak inportatzea ez da zigorgarria izango, betiere eskubideen titularrari zuzenean edo haren baimenarekin eskuratu bazaizkio.
  - c) Jabego intelektualaren eskubideen titularren edo haien cesionarioen baimenik gabe, artikulu honen 1. eta 2. ataletan aipatutako jokabideak burutzea erraztu edo sustatzen

dutenak, eskubide horien titularrek jarduera horiek galarazteko edo mugatzeko xedez txertatutako neurri teknologiko eraginkorrak ezabatuz edo aldatuz.

d) Onura ekonomiko zuzen edo zeharkako bat lortzeko asmoz, eta hirugarrenei obra literario, artistiko edo zientifiko baten ale batera, edo bere eraldaketa, interpretazio edo exekuzio artistikora sartzeko bidea emateko helburuz, edozein euskarritan finkatutakoa edo edozein bitartekoren bidez komunikatutakoa, jabego intelektualaren eskubideen titularren edo haien cesionarioen baimenik gabe, horretarako jarritako neurri teknologiko eraginkorrak saihestu edo saihestea errazten dutenak.

6. Sei hilabetetik hiru urtera arteko espetxe-zigorrekin zigortuko da, halaber, aurreikusitako bi ataletan aipatutako ordenagailu-programak edo bestelako lanak, interpretazioak edo exekuzioak babesteko erabiltzen diren gailu teknikoak ezabatzeko edo neutralizatzeko, baimenik gabe, egokiak diren edo nagusiki horretarako diseinatuak, fabrikatzen, inportatzen, merkaturatzen edo merkataritza-helburuarekin edukitzen dituenari.

271. artikulua

Bi eta sei urte bitarteko espetxe-zigorra, hemezortzi eta hogeita hamar hilabete bitarteko isuna eta bi eta bost urte bitartean delituarekin lotutako lanbide bat egiteko ezgaitasun berezia ezarriko zaio aurreko artikuluko delitua honako inguruabar hauetako batzuen artean gertatzen denean:

- a) Lortutako edo lor zitekeen onura bereziki garrantzitsua izatea ikuspegi ekonomikotik.
- b) Egitateak bereziki larriak izatea, legez kanpo ekoiztako objektuen balioa, legez kanpo erreproduzitu, banatu, publikoari komunikatu edo eskura jarritako obren kopurua edo horrek eragindako kalteak bereziki garrantzitsuak izanik.
- c) Erruduna elkarte edo antolakunde batekoa izatea, behin-behinekoa izan arren, jabego intelektualaren eskubideen urraketa-jarduerak egiteko helburua duen elkarte batekoa izanik.
- d) Adin txikikoak (18 urtetik beherakoak) delitu hauek egiteko erabiltzea.

272. artikulua

1. Aurreko bi artikuluetan tipifikatutako delituetatik eratorritako erantzukizun zibilaren irismena Jabego Intelektualaren Legean ezarritako xedapenen arabera arautuko da, jarduera ez-zilegien etetea eta kalte-ordaina barne.
2. Kondena-epaia ematen den kasuan, epaileak edo auzitegiak epaiaren argitalpena agindu ahal izango du, errudunaren kontura, egunkari ofizial batean.

273. artikulua

1. Sei hilabetetik bi urtera bitarteko espetxe-zigorra eta hamabi eta hogeita lau hilabete arteko isuna ezarriko zaio industria edo merkataritza-helburuetarako, patente edo erabilgarritasun-eredu baten titularraren baimenik gabe eta bere erregistroaren berri izanik, eskubide horiek babestutako objektuak fabrikatzen, inportatzen, edukitzen, erabiltzen, eskaintzen edo merkataritzan jartzen dituenari.

2. Zigorrek berdinak izango dira, modu berean eta aipatutako helburuetarako, patente baten xede den prozedura bat erabiltzen duenari edo erabilera hori eskaintzen duenari, edo prozedura

patentatuaren bidez zuzenean lortutako produktua eduki, eskaini, merkataritza sartu edo erabili egiten duenari.

3. Zigorak berdinak izango dira, artikuluko honen lehen paragrafoan tipifikatutako ekintzak egiten dituenari, antzeko inguruabarretan, hirugarren baten alde babestutako industria- edo arte-eredu edo -marrazki baten edo produktu erdieroale baten topografia baten objektuekin lotuta.

274. artikulua

1. Urte batetik lau urtera bitarteko espetxe-zigorra eta hamabi eta hogeita lau hilabete bitarteko isuna ezarriko zaio industria edo merkataritza helburuetarako, marka-legearen arabera erregistratutako jabetza industrialaren eskubide baten titularraren baimenik gabe eta erregistroaren berri izanik:

a) Identikoa edo nahasteko modukoa den bereizgarri bat daukan produktuak fabrikatu, ekoiztu edo inportatzen dituenari.

b) Identikoa edo nahasteko modukoa den bereizgarri bat daukan produktuak eskaintzen, banatzen edo handizka merkaturatzen dituenari, edo helburu horretarako gordetzen dituenari, eskubide industrialaren erregistroak barne hartzen dituen produktu, zerbitzu edo jarduera berdin edo antzekoak direnean.

2. Sei hilabetetik hiru urtera bitarteko espetxe-zigorra ezarriko zaio industria edo merkataritza helburuetarako, marka-legearen arabera erregistratutako jabetza industrialaren eskubide baten titularraren baimenik gabe eta erregistroaren berri izanik:

a) Txikizka eskaintzen, banatzen edo merkaturatzen dituenari, edo identikoa edo nahasteko modukoa den bereizgarri bat daukan zerbitzuak eskaintzen edo jarduerak garatzen dituenari, eskubide industrialaren erregistroak barne hartzen dituen produktu, zerbitzu edo jarduera berdin edo antzekoak direnean. Zigor bera ezarriko zaio bereizgarri identiko edo nahasteko modukoa erreproduzitzen edo imitatzen duenari, artikuluko honetan zigortutako jokabideak gauzatzeko.

3. Aurreko ataletan aipatutako produktuen salmenta ibiltaria edo noizbehinkakoa sei hilabetetik bi urtera bitarteko espetxe-zigorrarekin zigortuko da. Hala ere, errudunaren ezaugarriari eta lortutako edo lor zitekeen irabazi ekonomiko eskasari erreparatuta, eta 276. artikuluko inguruabarretako bat bera ere gertatu ez bada, epaileak hilabetetik sei hilabetera arteko isuna edo hogeita hamar eta hirurogei egun bitarteko komunitatearen aldeko lanak ezar ditzake.

4. Urte batetik hiru urtera bitarteko espetxe-zigorra ezarriko zaio agrikultura edo merkataritza helburuetarako, landare-uztaren titulu baten titularraren baimenik gabe eta erregistroaren berri izanik, landare-berritzeko edo -biderkatzeko materiala ekoizten edo erreproduzitzen duenari, ekoizpen edo erreproduziorako prestatzen duenari, salmentan eskaintzen duenari, saltzen edo beste era batera merkaturatzen duenari, esportatzen edo inportatzen duenari edo aurreko helburuetako edozeinetarako gordetzen duenari, nazio edo Europar Batasuneko legediaren arabera landare-uzten babesean dagoen barietate baten materialarekin. Zigor bera ezarriko zaio aurreko paragrafoan deskribatutako ekintzetako edozein egiten

duenari, landare-barietate babestu baten izenarekin, baina barietate horretakoa ez den landare-berritzeko edo -biderkatzeko materiala erabiliz.

275. artikulua

Aurreko artikuluan aurreikusitako zigorrak ezarriko zaizkio nahita eta baimenik gabe jarduera ekonomikoan erabiltzen duenari jatorrizko izendapen bat edo kalitate jakin bat ordezkatzeko duen eta legeak babestutako adierazpen geografiko bat, haien babespean dauden produktuak bereizteko, babes hori ezagututa.

276. artikulua

Bi eta sei urte arteko espetxe-zigorra, hemezortzi eta hogeita hamasei hilabete arteko isuna eta delituarekin lotutako lanbidea betetzeko ezgaitasun berezia, bi eta bost urte arteko epean, ezarriko zaio honako inguruabar hauetakoren bat gertatzen bada:

- Lortutako edo lor zitekeen irabaziak garrantzi ekonomiko berezia izatea.
- Egitateak bereziki larriak izatea, legez kontrako objektuen balioa, banatutakoak, merkaturatutakoak edo eskainitakoak kontuan hartuta, edo eragindako kalteen garrantzi berezia dela eta.
- Erruduna, nahiz eta aldi baterakoa izan, jabetza industrialaren eskubideak urratzen dituzten jarduerak egitea helburu duen erakunde edo elkarte baten kidea izatea.
- 18 urtetik beherakoak delitu horiek egiteko erabiltzea.

277. artikulua

Sei hilabetetik bi urtera bitarteko espetxe-zigorra eta sei eta hogeita lau hilabete arteko isuna ezarriko zaizkio nahita eta patentei buruzko legerian ezarritakoaren aurka, sekretupeko patente-eskaera baten asmakizuna nazioaren defentsaren kalterako ezagutarazi duenari

a) Delitu-jokabidea

Delitu-talde honetan, Jabetza Intelektualaren eta Jabetza Industrialaren aurkako jokabideak zigortzen dira. Portaera deliktibo nagusiak honako hauek dira:

- Plagio-egoerak edo lan literario, artistiko edo zientifikoak ustiatzeko asmoz bereganatzea, hauek edozein euskarri edo bitartekotan egonda ere, betiere irabazi asmoz eta Jabetza Intelektualaren eskubideen titularren edo haien lagapen-hartzaileen baimenik gabe.
- Industria- edo merkataritza-xedeekin eta titularraren baimenik gabe, patente, erabilgarritasun-modelo, industria- edo arte-diseinu edo produktu erdieroale baten topografia eskubideen babesean dauden objektuak fabrikatzea, inportatzea, edukitzea, erabiltzea, eskaintzea edo merkataritza sartzeta. Halaber, patente baten objektu den prozeduraren erabilera eskaintzea, edo patente baten bidez lortutako produktua edukitzea, eskaintzea, merkataritza sartzeta edo erabiltzea zigortzen da.

- Jabetza Industrialeko eskubidea erregistratuta dagoeneko produktu, zerbitzu, jarduera edo establezimendu bera edo antzekoak bereizteko zeinu bereizgarri bat erreproduzitzea, imitatzea, aldatzea edo usurpatzea, industria- edo merkataritza-xedeekin, eskubidearen titularraren baimenik gabe eta erregistroaren berri izanda. Era berean, produktu horiek inportatzea, merkataritzarako edukitzea edo merkatura ateratzea zigortuko da.

b) Egite-moduak

Delitu horiek nahita bakarrik egin daitezke.

c) Babestutako ondasun juridikoak

Delitu horren bidez babestutako ondasun juridikoak jabetza industrial eta intelektual dira, hurrenez hurren.

d) Arriskuan dauden departamentuak

Delitu hau DIPCko Profesional guztiek egin dezakete.

e) Adibideak

- Adib.: Langileen terminalen kontrol txikiaren ondorioz, Profesional batek lanak errazteko eta bizkortzeko "pirata" programa bat deskargatzea Jabetza Intelektualaren delitu honetan sartuko litzateke.

f) Ezarritako kontrolak:

- Etika Kodea.
- Informazio Sistema Barneko Arauen Funtzionamendua.
- IT Zuzendaritza Plana.
- Datuen Babeserako Eskuliburua.
- Isilpekotasun klausulak.

g) Gomendatutako kontrolak:

- Zigor Betetzeko Politika.
- Erregimen Diziplinario eta Zigortzaileko Arauak.
- Arrisku Penalak Prebenitzeko Plana.
- DIPCko artikuluko zientifikoaren egiletza-politika.
- Onarpen Plana.
- Sentsibilizazio eta prestakuntza, bertaratze-ziurtagiriarekin.
- Profesionalen jardueraren monitorizazio-politika.
- ISO 27001 ziurtagiria edo alternatiba.
- Erositako softwarearen/lizentzien inbentarioa.

9. IKUSKAPEN EDO GAINBEGIRATZE JARDUKETEI UKOEGITEAREN DELITUA, ZIGOR KODEAREN 294. ARTIKULUAN ARAUTUA

294. artikulua

Faktiko edo juridikoki edozein sozietateren administratzaile gisa jarduten dutenek, sozietatea eratuta egon ala eratze-prozesuan egon, administrazio-ikuskapenaren menpeko merkatuetan jarduten badu, eta pertsona, organo edo erakunde ikuskatzaile edo gainbegiratzaileen jarduna ukatzen edo eragozten badute, sei hilabetetik hiru urtera arteko kartzela-zigorra edo hamabi eta hogeita lau hilabete arteko isuna ezarriko zaie.

Aurreko paragrafoan aurreikusitako zigorrez gain, agintaritza judizialak Kode honetako 129. artikuluan aurreikusitako neurrietako batzuk ezar ditzake.

a) Delitu-jokabide

Zigor Kodeak zigortzen du, faktiko edo juridikoki administratzaile gisa jarduten duen pertsona, ikuskatzaile edo gainbegirale erakundeen jarduna ukatzen edo eragozten duenean.

b) Egite-moduak

Delitu hau soilik nahita egin daiteke.

c) Babestutako ondasun juridikoa

Babestutako ondasun juridikoa da DIPC gaineko erakunde publiko gainbegiratzaileen zaintza-jardueren funtzionamendu egokia.

d) Arriskuan dauden sailak

Delitu hau, nagusiki, Patronatuak egin dezake.

e) Adibideak

Adib.: Laneko osasunaren arduradun bat etorriko balitz eta dagokion arduradunak ez balioko bere lana egitea edo dagokion ikuskapena burutzea.

f) Ezarritako kontrolak:

- Etika Kodea.
- Barneko Informazio Sistemaren Funtzionamendu Araudiak.
- Lan- eta gizarte-aholkularitza.

g) Gomendatutako kontrolak:

- Compliance Penal Politika.
- Diziplina- eta Zehapen-Erregimen Araudiak.
- Arrisku Penalak Prebenitzeko Plana.
- Erabakiak Hartzeko Protokoloa.
- "Dawn Raid" Politika.

10. ZIGOR KODEAREN 278. ARTIKULUTIK 280. ARTIKULURA BITARTEAN ARAUTUTAKO ENPRESA SEKRETUAK AHALDUNTZEKO, ZABALTZEKO EDO ZABALTZEKO DELITUAK

Artikulu 278.

1. Enpresa-sekretu bat ezagutzeko, edozein bitartekoren bidez, datuak, dokumentu idatzizko edo elektronikoak, informatikako baliabideak edo horrekin lotutako beste objektu batzuk eskuratuz, edo artikulu 197ko 1. apartatuan adierazitako bitarteko edo tresna batzuk erabiliz, bi eta lau urte bitarteko espetxe-zigorra eta hamabi eta hogeita lau hilabeteko isuna ezarriko da.
2. Sekretu hauek hirugarrenei zabaltzen, agerian uzten edo lagatzen badira, hiru eta bost urte bitarteko espetxe-zigorra eta hamabi eta hogeita lau hilabeteko isuna ezarriko da.
3. Artikulu honetan xedatutakoa, informatikako baliabideak eskuratze edo suntsitzeagatik ezarritako zigorretatik ez du eraginik izango.

Artikulu 279.

Enpresa-sekretu bat zabaltzen, agerian uzten edo hirugarrenei lagatzen duenak, lege edo kontratu bidez gordetzeko betebeharra duena, bi eta lau urte bitarteko espetxe-zigorra eta hamabi eta hogeita lau hilabeteko isuna jasoko du. Sekretua bere onurarekin erabiltzen bada, zigorra bere erdia izango da.

Artikulu 280.

Bere jatorri ilegala jakinik eta haren aurkikuntzan parte hartu gabe, aurreko bi artikuluetan deskribatutako ekintzetako bat egiten duenak, batetik hiru urtera bitarteko espetxe-zigorra eta hamabi eta hogeita lau hilabeteko isuna jasoko du.

a) Delitu-jokabide

Hurrengo artikuluetan, Kode Penalak ondorengo portaerak zigortzen ditu:

- Edozein bitartekoren bidez datuak, dokumentuak, idatzizko edo elektronikoak, informatikako baliabideak edo sekretu izan daitezkeen beste objektu batzuk eskuratzea, edo hauek zabaltzea, agerian uztea edo hirugarrenei lagatzea.
- Sekretuaren zabalkunde, agerian uzte edo hirugarrenei lagatzea, lege edo kontratu bidez gordetzeko betebeharra duenak egiten duena.
- Sekretua eskuratzea, agerian uztea edo zabaltzea, bere jatorri ilegala jakinik eta aurkikuntzan parte hartu gabe.

b) Komisioaren modalitateak

Delitu hau soilik doloz egin daiteke.

Compliance programaren dokumentazioaren euskarazko eta ingelesezko bertsioak adimen artifizialak egindako itzulpena dira. Automatikoki sortutako bertsioa denez, akatsak edo inkoherentziak izan ditzake. Eskerrak eman nahi dizkizugu zure ulermenagatik. Zalantzarik izanez gero, jarri harremanetan dipc-compliance@dipc.org-rekin.

c) Babestutako onurak

Babestutako onura DIPC-ren gaitasun lehiakorra da.

d) Arriskuan dauden sailak

Delitu hau DIPC-ko Profesional guztiek egin dezakete.

e) Adibideak

Adibidea: DIPC-ra sartzen den Profesional batek aurreko erakundetik datu konfidentzialak eta merkataritza-sekretuak ekartzen baditu eta DIPC-ren mesederako erabiltzen baditu.

f) Ezarritako kontrolak:

- Etika Kodea
- Informazio Sistema Barneko Funtzionamendu Araudia
- IT Plan Zuzendaria
- Datuak Babesteko Eskuliburua
- Konfidantzialtasun Klausulak

g) Gomendatutako kontrolak:

- Penal Compliance Politika
- Disziplinaren eta Zigorren Araudia
- Penal Arriskuak Prebenitzeko Plana
- Ongi Etorri Plana
- Formazio eta sentsibilizazio saioak, parte-hartze ziurtagiriarekin
- Profesionalen jardueren Monitorizazio Politika
- ISO 27001 edo alternatiba ziurtagiria

11. NEGOZIOETAKO USTELKERIA DELITUA, ZIGOR KODEKO 286 BISA ETA 288 ARTIKULUETAN ARAUTUA

Artikulu 286 bis.

1. Enpresako zuzendarik, administratzailek, langilek edo lankidek, beren kabuz edo pertsona bitartekari baten bidez, edozein motatako onura edo abantaila arrazoitugabeak jasotzen, eskatzen edo onartzen badituzte, beren edo hirugarrenen mesederako, beste pertsona bati merkantziak erosi edo saltzeko, zerbitzuak kontratatzeko edo merkataritza-harremanetan modu okerrean mesede egiteko truke, sei hilabetetik lau urtera arteko kartzela-zigorra, industriaren edo merkataritzaren arloan gaitasun bereziko desgaitzealdi bat, batetik sei urtera bitartekoa, eta onura edo abantailaren balioaren bikoitza edo hirukoitza arteko isuna ezarriko zaio.
2. Zigor berberak jasango ditu, bere kabuz edo pertsona bitartekari baten bidez, zuzendari, administratzaile, langile edo enpresa komertzial edo sozietate bateko lankideei, arrazoitugabeak diren edozein motatako onura edo abantaila, beraiek edo hirugarrenentzat, promesatzen, eskaintzen edo ematen badituzte, beste bati edo hirugarreni erosi edo salmentan, zerbitzuen kontratazioan edo merkataritza-harremanetan okerreko mesedea egiteko.
3. Epaileek eta epaitegiek, onura edo abantailaren kopuruaren eta errudunaren funtzioen garrantziaren arabera, zigorraren gradu baxuagoa ezarri ahal izango dute, eta isuna murriztu ahal izango dute beren ardurapean.
4. Artikulu honetan adierazitakoa aplikatuko da, dagokion kasuetan, kirol entitate baten zuzendari, administratzaile, langile edo lankideei, edo kirolari, epaile edo epaileei, helburua denboraldiko lehiaketa edo kirol probaren emaitza nahita eta iruzurrez aldatzea edo predeterminatzea duten jokabideei dagokienez, bereziki garrantzi ekonomikoa edo kirolgintza handia duten lehiaketetan. Honetarako, "kirol lehiaketa berezi garrantzidun ekonomikoan" ulertuko da parte-hartzaile gehienek parte hartzeagatik edozein motatako ordainsari edo diru-sarrera jasotzen duten lehiaketa, eta "kirol lehiaketa berezi garrantzidun kirolgintzan", federazio kirolak urteko egutegian ofizialki kategoriarik altuenean sailkatutako lehiaketa.
5. Artikulu honetarako, 297. artikuluan adierazitakoa aplikatuko da.

Artikulu 286 ter.

1. Zeinahi onura edo abantaila arrazoitugabeen eskaintza, promesa edo ematearekin, diruzkoa edo beste mota batekoa, agintari edo funtzionario publiko bat korrumpitzen saiatzen edo korrumpitzen badute, bere kabuz edo pertsona bitartekari baten bidez, edo eskatzen badute, beren funtzio publikoetan jarduteko edo jarduerak saihesteko helburuarekin, kontratu, negozio edo abantaila lehiakorraren bat lortzeko edo mantentzeko, eta, salbu eta beste lege-zigorrik aplikatzen ez bada, hiru eta sei urte bitarteko kartzela-zigorra, hamabi eta hogeita lau hilabeteko isuna, baldin eta lortutako onura kopuru handiagoa bada, isuna bikoitza edo hirukoitza izango da.

Horrez gain, erantzuleari, kontratazio publikoetan parte hartzea debekatuko zaio, eta baita diru-laguntzak edo laguntza publikoak jasotzeko aukera galtzea eta Zerga eta Gizarte

Segurantzako abantailak jasotzeko eskubidea ere, baita arlo publikoan eragina duten merkataritza-transakzioetan parte hartzeko debekua, zazpi eta hamabi urtez. Artikulu honen arabera, funtzionario publiko gisa ulertuko dira 24. eta 427. artikuluetan adierazitakoak.

Artikulu 286 quater.

Atal honetan jasotako artikuluek aipatzen dituzten gertakariak bereziki larrikiak badira, zigorra bere erdian goiko aldean ezarriko da, eta grado goikoan ere izan daiteke. Gertakariak, edozein kasutan, bereziki larriak izango dira, honako hauek gertatzen badira:

- a) onura edo abantaila balio bereziki handikoa bada,
- b) egilearen ekintza ez bada besterik gabe kasualitatekoa,
- c) gertakariak erakunde edo talde kriminal baten barruan egindakoak badira, edo
- d) negoziaren helburua ondasun edo zerbitzu humanitarioei edo edozein lehenetsi beharreko bestelako ondasunei buruzkoa bada.

286 bis artikulua 4. atalean jasotako kasuan, gertakariak bereziki larriak izango dira, halaber, honako hauek gertatzen badira:

- a) helburua joko edo apustuetan eragina izatea bada, edo
- b) kirol lehiaketa ofizial batean, estatu mailan profesional gisa sailkatuta dagoena, edo kirol lehiaketa internazional batean gertatzen bada.

Artikulu 287.

1. Kapitulu honetako 3. Atalean aurreikusitako delituengatik prozedura abiatzeko, 284. eta 285. artikuluetan aurreikusitakoak izan ezik, kalte-jasotzailearen edo haren ordezkarien salaketa beharrezkoa izango da. Haurtzaroan dagoen, babes bereziko ezgaitasunarekin dagoen edo desprotegituriko pertsona bada, Fiskaltza ere salaketa aurkezteko ahalmena izango du.
2. Aurreko atalean eskatutako salaketa ez da beharrezkoa, delituaren egileek interes orokorrak edo pertsona asko kalteztatzen badituzte.

Artikulu 288.

Aurreko artikuluetan aurreikusitako kasuetan, epaia egunkari ofizialetan argitaratzea aginduko da, eta kalte-jasotzaileak hala eskatu dezakeen kasuetan, epaileak edo epaitegiak bere erreproduktzio osoa edo partziala beste komunikabide batean argitaratzea agindu ahal izango du, kondenatuaren kontura.

31 bis artikulua arabera pertsona juridikoak Kapitulu honetan jasotako delituen erantzule izanez gero, honako zigorrak hauek ezarriko zaizkio:

1.º 270, 271, 273, 274, 275, 276, 283, 285 eta 286 artikuluetan aurreikusitako delituetan:

a) Lortutako onura edo lortu ahal zenaren bikoitza edo lau aldizko isuna, pertsona fisikoak egindako delituak bi urte baino gehiagoko kartzela-zigorra jasotzen badu.

b) Lortutako onura edo lortu ahal zenaren bikoitza edo hirukoitza, gainerako kasuetan.

2.º 277, 278, 279, 280, 281, 282, 282 bis, 284 eta 286 bis eta 286 quater artikuluetan aurreikusitako delituetan:

a) Bi eta bost urte bitarteko isuna, edo lortutako onura edo lortu ahal zenaren hirukoitza edo bosteko isuna, kopuru handiagoa bada, pertsona fisikoak egindako delituak bi urte baino gehiagoko kartzela-zigorra jasotzen badu.

b) Sei hilabetetik bi urtera arteko isuna, edo lortutako onura edo lortu ahal zenaren bikoitza, kopuru handiagoa bada, gainerako kasuetan.

2.º Artikulu 66 bis-eko arauak kontuan hartuta, epaileek eta epaitegiek, halaber, 33. artikulua 7. atalean jasotako b) eta g) letretan jasotako zigorra ezarri ahal izango dute.

a) Delitu-jokabide

Kode Penalak penalizatzen du entitate baten zuzendariei, administratzaileen, langileei edo lankideei, baita funtzionari publikoei, edozein motatako onura edo abantaila, arrazoitugabea, ematea, promesatzea edo eskaintzea, horrek eskaintzaileari edo hirugarrenei beste batzuk gainditzeko, beren betebeharrak betetzen ez dituztelarik merkantziak erosi edo saltzeko edo zerbitzu profesionalak kontratatzeko. Era berean, zigortzen da entitateko zuzendaritza, administratzailea, langilea edo lankidea, onura edo abantaila aipatutakoa jasotzen, eskatzen edo onartzen duena.

b) Komisioaren modalitateak

Delitu hau bakarrik egin daiteke nahita.

c) Babestutako onura juridikoa

Babestutako onura juridikoa lehiaketa libre da.

d) Arriskuan dauden departamentuak

Delitu hau edozein DIPC Profesionalek egin dezake.

e) Adibideak

- Adibidez: Zuzendariak opari berezi baten balio handia ematen badu, eta opari horren ondorioz, DIPC-rekin kontratu bat egitea lortzen badu oparia eman zuen/eskaini zuen enpresarekin.

f) Ezarritako kontrolak

- Etika Kodea.
- Informazio Sistemen Funtzionamendu Araudia.
- Anticorruptio Politika.
- Fraudea Prebenitzeko, Detektatzeko eta Kudeatzeko Politika.
- Fraude aurkako neurri planak.
- Interes gatazken kudeaketa politika.
- Opari Protokoloa.
- Urteko kanpoko auditoria.
- Proiektuetako auditoria.
- Zerga eta kontabilitate aholkularitza.
- Kontratuen eta deialdien publizitatea.
- Laguntzen erregistroa.
- Hornitzaileekin egindako kontratuen erregistroa.
- Hornitzaileen fakturen erregistroa

g) Gomendatutako kontrolak

- Compliance Penal Politika.
- Disziplina eta Zigorren Araudiak.
- Arrisku Penalak Prebenitzeko Plana.
- Erabakiak Hartzeko Protokoloa.
- Baliabide Finantzarioen Kudeaketa Eredua.
- Hornitzaileekin kontratatze politikak.
- Bidaia Politika.
- Finantza eta kontabilitate barneko berrikuspen aldizkakoak.
- "Dawn Raid" Politika.
- Prestakuntza eta sentsibilizazioa, parte-hartze ziurtagiriarekin.

12. KAPITALAK ZURITZEAREN DELITUA, ZIGOR KODEKO 301., 302., 303. ETA 304. ARTIKULUETAN ARAUTUA

301. artikulua

1. Delitu batetik, berak edo hirugarren batek egindakoa, sortutako ondasunak erosten, edukitzen, erabiltzen, bihurtzen edo transmititzen baditu, edo beste edozein ekintza egiten badu jatorri ilegala ezkutatzeko edo estaltzeko, edo delituan parte hartu duen pertsonari bere ekintzen ondorio legalak saihesteko laguntza ematen badio, sei hilabetetik sei urtera bitarteko kartzela-zigorra eta ondasunen balioaren bikoitza edo hirukoitza arteko isuna ezarriko zaio. Kasu hauetan, epaileek edo epaitegiek, egitatearen larritasuna eta delinkuentearen inguruko inguruabarrak kontuan hartuta, pertsona honi ere ezarri ahal izango diote bere lanbidea edo industria jardueran aritzeko gaitasunaren desgaitzea, batzuetan hiru urtera artekoa, eta establezimendu edo lokalen itxiera neurria ezarri ahal izango dute, aldi baterako edo behin betiko. Itxiera aldi baterako bada, bere iraupena bost urtetik gorakoa ez izatea izango da. Zigorra bere erdian goiko aldean ezarriko da, ondasunak toxikoak, estupezafazientek edo psikotropikoak trafikatzeko duten delituen artean badaude, 368. eta 372. artikuluetan jasotakoak. Kasu hauetan, 374. artikuluan jasotako xedapenak aplikatuko dira. Zigorra bere erdian goiko aldean ezarriko da, ondasunak VII bis tituluaren, VIII tituluaren V kapituluaren, XIII tituluaren XI kapituluaren 4. atala, XV bis tituluaren, XVI tituluaren I kapituluaren edo XIX tituluaren V, VI, VII, VIII, IX eta X kapituluaren artean jasotako delituen jatorria badute.
2. Zigor berak ezarriko zaizkio, kasuaren arabera, ondasunen edo jabetzen egiazko izaera, jatorria, kokapena, helburua, mugimendua edo eskubideen ezkutaketa edo estaltzea, aurreko atalean aipatutako delituetako batetik edo horietan parte hartze ekintzatik datorrela jakinda.
3. Egoera larrienez egindako imprudentzia bada, zigorra sei hilabetetik bi urtera bitarteko kartzela-zigorra eta isuna bikoitza edo hirukoitza izango da.
4. Erruduna ere zigortuko da, nahiz eta ondasunak edo aurreko ataletan zehaztutako delituak guztiz edo partzialki atzerrian eginak izan.
5. Errudunak irabaziak lortu baditu, horiek konfiskatuko dira Kodearen 127. artikulua arabera.

302. artikulua

1. Aurreko artikuluan jasotako kasuetan, askatasun-kentze zigorrak ezarriko dira gehienezko zigorra izango duten pertsonentzat, hala nola, helburuak lortzeko dedikatutako erakunderen batean parte hartzen duten pertsonentzat, eta zigor handiagoa jarriko zaie erakunde horien buruak, administratzaileak edo arduradunei. Era berean, zigorra gehienezko zigorra izango da, kapitala zuritzearen eta terrorismoaren finantzazioaren prebentzioarako araudiei jarraituz egindako ekintzak beren profesionalean egiten dituzten pertsonentzat, 301. artikuluan deskribatutako jokabideetako edozein burutzen dutenek.
2. Kasu hauetan, 31 bis artikuluan ezarritakoa betez pertsona juridiko bat erantzule bada, hurrengo zigor hauek ezarriko zaizkio:
a) **Isuna** bi eta bost urte bitartekoa, pertsona fisikoak egindako delituak bost urte baino

gehiagoko kartzela zigorra ezartzen badu.
b) **Isuna** sei hilabetetik bi urtera bitartekoa, beste kasuetan.

66 bis artikuluan ezarritako arauak kontuan hartuta, epaileek eta epaitegiek 33. artikulua 7. atalean b) eta g) letretan jasotako zigorrak ezarri ahal izango dituzte.

303. artikulua

Aurretik aipatutako artikuluetan jasotako egitateak enpresariak, finantza-sektoreko bitartekariak, medikuak, funtzionario publikoak, gizarte-langileak, irakasleak edo hezitzaileak bere karguan, profesioan edo lanbidean egiten baditu, dagokion zigorrez gain, hiru eta hamar urte bitarteko epean kargu publikoak, profesioak edo lanbideak, industria edo merkataritza egiteko gaitasunaren desgaitzea ezarriko zaio. Zigor hori 10 eta 20 urte bitartekoa izango da egitateak autoritate edo haren agenteek egin badituzte.

Horretarako, medikuak, psikologoak, osasuntituluak dituzten pertsonak, albaitariak, farmazialariak eta haien mendekoak adituak direla ulertzen da.

304. artikulua

Probokazioa, konspirazioa eta delituak egiteko proposamena, 301. eta 303. artikuluetan aurreikusitakoak, hurrenez hurren, zigorraren gradua bat edo bi baxuagoa izango da.

a) Delitu-jokabide

Kapitala zuritzeko delituak ondorengo jarrerak hartzen ditu kontuan:

- Ilegalki lortutako ondasunen eskurapena, bihurketa eta transmisioa.
- Ondasunaren jatorri ilegala ezkatzea edo estaltzea.
- Legezko ondorioetatik saihesteko laguntza ematea, delituan parte hartzen duen pertsonari.

b) Komisioaren modalitateak

Delitu hau soilik imprudentzia eta doluz egin daiteke.

c) Babestutako ondasun juridikoa

Babestutako ondasun juridikoa **sozioekonomikoa ordena da.**

d) Arriskuari aurre egin dezaketen sailak

Delitu hau batez ere, DIPC-ko finantza sailak egin dezake.

e) Adibideak

- Adib.: DIPC-ren kontuak faltsutzen badira, helburua izanik lortutako diru kopuruaren jatorri ilegala justifikatzea.

f) Ezarritako kontrolak

- Etika Kodea.
- Barne Informazio Sistema funtzionamendua arautzen dituzten arauak.
- Urteko kanpoko auditoria.
- Ogasun eta kontabilitate aholkularitza.
- Proiektuetako auditoria.
- Hitzarmen eta deialdien publizitatea.
- Laguntzen erregistroa.
- Hornitzaileekin hitzarmenen erregistroa.
- Hornitzaileen fakturen erregistroa.

g) Gomendatutako kontrolak

- Compliance Penalen Politika.
- Disziplina eta Zigor Erregimeneko Arauak.
- Penalen Arrisku Prebentzio Plan.
- Finantza Baliabideen Kudeaketa eredu.
- Erabakiak hartzeko Protokoloa.
- Kapitalen zuriketa eta terrorismoaren finantzaketa arautzen dituen politika.
- Prestakuntza eta sentsibilizazioa, parte-hartze ziurtagiri batekin.

13. ALDERDI POLITIKOEN LEGEZ KANPOKO FINANTZAKETAREN DELITUAK, ZIGOR KODEKO 304. BIS ETA 304. TER ARTIKULUETAN ARAUTUAK

Artikulu 304 bis

1. Honen arabera zigortuko da, hirukoitza edo bostekoitza izango duen isuna jarriko da, diru-laguntza edo ekarpenak jasotzen dituenak, partida politiko, federazioa, koalizioa edo hautesleen taldea, 8/2007 Lege Organikoaren 5.1 artikuluko xedapenen aurkako ekintza bat eginez, politiken finantzaketari buruzkoa.
2. Aurrekariak honako hauekin zigortuko dira: sei hilabetetik lau urtera arteko espetxe zigorra eta hirukoitza edo bostekoa izango den isuna edo gehiegizkoa, honako kasuetan:
  - a) Diru-laguntzak 8/2007 Lege Organikoaren 5.1 artikuluko a) edo c) letretan jasotakoak, 500.000 euro baino gehiagokoak, edo kopuru hori gainditzen dutenak, edo aurreko xedapenean aipatutako b) letra gainditzen dutenak.
  - b) Diru-laguntzak 8/2007 Lege Organikoaren 7.2 artikuluan jasotakoak, 100.000 euroko zenbatekoa gainditzen dutenak.
3. Aurrekariak bereziki larriak badira, zigorraren erdia ezarriko da, eta gradu goiko mailara iritsi ahal izango da.
4. Pena bera ezarriko da, dagokion kasuan, norbaitek diru-laguntzak edo ekarpenak ematen baditu, politiken finantzaketari buruzko legean aipatutako aurreko kasuetan, pertsona horrek edo bitartekari baten bitartez.
5. Pena bera ezarriko da, 31 bis artikuluan ezarritakoaren arabera, pertsona juridiko batek egindako ekintzak direla eta. 66 bis artikuluan ezarritako arauak kontuan hartuta, epaileek eta auzitegiek, halaber, 33. artikulua 7. apartatuaren b) eta g) letretan jasotako zigorrak ezarri ahal izango dituzte.

304 ter artikulua

1. Zigorra ezarriko zaio 1etik 5 urtera bitarteko espetxe zigorra, edonolako natura duten egitura edo erakundeetan parte hartzen duenarentzat, helburua alderdi politikoei, federazioei, koalizioei edo hautesleen taldeen finantzaketa izanik, legeak ezarritakoa alde batera utzita.
2. Zigorraren erdia goiko mailan ezarriko da zuzendaritza lanetan diharduten pertsonen, egitura edo erakunde horiek zuzentzen dituztenei.
3. Aurretiko ataletan aipatutako gertakariak bereziki larriak badira, zigorraren erdia goiko mailan ezarriko da, eta maila gorenean ere iritsi daiteke.

a) Delitu-jokabide

Delituaren jokabidea politikoen alderdiei jaso eta pribatuki finantzaturako dohaintzak ematean datza.

b) Komisioaren modalitateak

Delitu hau bakarrik egintza engainagarritz (doloso) egin daiteke.

c) Babestutako ondasun juridikoa

Babestutako ondasun juridikoa alderdi politikoei dagozkien funtzio konstituzionalak dira.

d) Arriskuan dauden sailak

Delitu hau Patronatuak eta Zuzendaritzak egin dezakete.

e) Adibideak

- Adib.: Patronatuetako kideetako batek alderdi politiko bati dohaintza bat egiten badu DIPCri mesede egiteko.

f) Ezarritako kontrolak

- Etika Kodea.
- Barne Informazio Sistemen funtzionamendu arauak.
- Urteko kanpoko auditoretza.
- Proiektu auditoretzak.
- Ogasun eta kontabilitate aholkuak.
- Hitzarmen eta deialdien publizitatea.
- Oparien erregistroa.
- Laguntzaen erregistroa.
- Hornitzaileekin egindako kontratuen erregistroa.

g) Gomendatutako kontrolak

- Compliance Penal politika.
- Erregimen Disziplinario eta Zigorlarrien arauak.
- Zigor arriskuen prebentzio planaren ereduak.
- Baliabide Finantzarioen Kudeaketa Eredua.
- Erabakiak hartzeko protokoloa.
- Bidaien politika.
- Formazioa eta sentsibilizazioa, parte-hartze ziurtagiriarekin.

14. DELITOS CONTRA LA HACIENDA PÚBLICA Y LA SEGURIDAD SOCIAL REGULADOS EN LOS ARTÍCULOS 305 A 310 BIS DEL CÓDIGO PENAL

305. artikulua

1. Estatuko, autonomia-erkidegoko, foru- edo tokiko Ogasun Publikoa iruzur eginez, zerga, atxikipen edo konturako sarrera ordaindu gabe uzten duena, itzulketak oker eskuratuz edo onura fiskalak modu bidegabean lortuz, betiere iruzur egindako kuota, sartu ez den atxikipen edo konturako sarreren zenbatekoa, edo modu bidegabean lortutako edo gozatuko itzulketen edo onura fiskalen zenbatekoa ehun eta hogeita mila eurotik gorakoa bada, urtebetetik bost urtera bitarteko kartzela-zigorra eta zenbateko horren bikoitza eta seikoitza arteko isuna ezarriko zaio, salbu eta zerga-egoera artikuluan honen 4. apartatuan ezarritakoaren arabera erregularizatu bada. Aitorpenak edo autolikidazioak aurkezteak ez du iruzurra baztertzeko, hori beste egitate batzuegatik frogatzen bada. Adierazitako zigorrez gain, erantzuleari hiru eta sei urte bitarteko epean diru-laguntzak edo laguntza publikoak jasotzeko eta zerga- edo gizarte-segurantzako onura edo pizgarriak gozatzeko eskubidea galtzea ezarriko zaio.
2. Aurreko apartatuan aipatutako zenbatekoa zehazteko:
  - a) Zergak, atxikipenak, konturako sarrerak edo itzulketak aldizkakoak edo aldizkako aitorpenekoak badira, aldizka iruzur egindakoari erreparatuko zaio, eta aldizkakotasun-aldia hamabi hilabetetik beherakoa bada, iruzur egindako zenbatekoa urte naturalera erreferentziatuko da. Hala ere, iruzurra erakunde kriminal baten edo talde baten barruan egiten bada, edo jarduera ekonomiko erreala egin gabe jarduera ekonomiko baten itxura duten pertsona edo erakundeek egiten badute, delitua 1. apartatuan ezarritako kopurura iristean jarraituko da.
  - b) Gainerako kasuetan, zenbatekoa likidazioaren menpe dagoen zerga-egitateko kontzeptu bakoitzari buruz ulertuko da.
3. Aurreko 1. apartatuan deskribatutako jokabideak egiten dituenari edo Europako Batasunaren Ogasunaren aurka, modu bidegabean lortutako edo legez eskuratutako onura batez baliatzen denari zigor berberak ezarriko zaizkio, iruzur egindako zenbatekoa ehun mila eurotik gorakoa bada urte naturaleko epean. Hala ere, iruzurra erakunde kriminal baten edo talde baten barruan egiten bada, edo jarduera ekonomiko erreala egin gabe jarduera ekonomiko baten itxura duten pertsona edo erakundeek egiten badute, delitua atal honetan ezarritako zenbatekora iristean jarraituko da. Iruzur egindako zenbatekoa ehun mila eurotik beherakoa bada, baina hamar mila eurotik gorakoa, hiru hilabetetik urtebetetera bitarteko kartzela-zigorra edo zenbateko horren bikoitza eta hirukoitza arteko isuna eta diru-laguntzak edo laguntza publikoak jasotzeko eskubidea galtzea eta zerga- edo gizarte-segurantzako onura edo pizgarriak gozatzeko eskubidea galtzea ezarriko da, sei hilabetetik bi urtera arteko epean.
4. Zerga-egoera erregularizatutzat joko da, zergadunak zerga-zorra osorik aitortu eta ordaindu duenean, Ogasun Administrazioak zor tributarioak zehazteko ikerketa edo egiaztapen jarduerak jakinarazi aurretik, edo halako jarduketak egin ez badira, Fiskaltzak, Estatuaren Abokatuak edo autonomia-erkidego, foru- edo tokiko administrazioaren ordezkariak salaketa edo querrela aurkeztu aurretik, edo Fiskaltzak edo Ikuskatze Epaileak ikerketak hasi direla formalki jakinarazteko jarduketak egin aurretik.

Gainera, aurreko paragrafoan aurreikusitako erregularizazioaren ondorioak aplikagarriak izango dira, Administrazioak administrazio-bidez zorra zehaztekoeskubidea preskribatuta dagoen kasuetan zerga-zorrak ordaintzen direnean. Zergadunak bere zerga-egoera erregularizatzeak eragotziko du, erregularizazioaren xede den zerga-zorrarekiko eskusiboki, kontabilitate-irregularitasunak edo aurretik egindako instrumentu-faltsukeriak direla-eta erantzukizuna eskatzeko aukera.

5. Zerga Administrazioak Ogasun Publikoaren aurkako delitu bat egin dela antzematen badu, honako hau egin ahal izango du: alde batetik, Ogasun Publikoaren aurkako delitu posiblearekin loturarik ez duten kontzeptuak eta zenbatekoak likidatu ahal izango ditu, eta bestetik, Ogasun Publikoaren aurkako delitu posiblearekin lotura dutenak likidatu ahal izango ditu.

Aurretik aipatutako lehen likidazioa ohiko prozeduraren arabera izapidetuko da, eta zerga-likidazio guztiei dagozkien errekurso-erregimenei lotuko zaie. Bigarren likidazioa, Ogasun Publikoaren aurkako delitu posiblearekin lotura duten kontzeptuei eta zenbatekoei dagokiena, zerga-araudian xedatutako izapideei jarraikiz egingo da, baina, azkenik, prozesu penalak erabakiko duena aplikatuko da. Ogasun Publikoaren aurkako delitu baten ondoriozko prozedura penalak ez du zerga-zorren kobrantza etenik izango. Zerga Administrazioak kobrantzara bideratutako jarduketak hasi ahal izango ditu, betiere Epaileak, ofizios edo alderdiren baten eskabidez, betearazpen-jarduketak etetea erabaki ez badu, bermeak aurkeztuta. Bermeak osorik edo zati batean aurkeztu ezin badira, salbuespenez, Epaileak berme osoaren edo zati baten aurkezpenetik salbuesteko etetea erabaki ahal izango du, baldin eta betearazpenak kalte konponezinak edo oso zailak sor ditzakeela irizten badio.

6. Epaileek eta Auzitegiek zergadunari edo delituaren egileari zigorra maila bat edo bi beherago ezarri ahal izango diote, baldin eta, inputatu gisa zitazio judizialek bi hilabete igaro baino lehen, zerga-zorra ordaintzen badu eta egitateak judizialki aitortzen baditu. Aurrekoa delituaren beste parte-hartzaileei ere aplikatuko zaie, zergadunaz edo delituaren egileaz bestelakoak direnean, eta beste erantzule batzuk identifikatzeko edo atxilotzeko frogak lortzen laguntzen dutenean, egitate deliktiboak argitzeko edo zergadunaren edo delituko beste erantzule batzuen ondarea aztertzeko.

**7. Artikulu honetan aurreikusitako delituaren ondoriozko prozeduretan, isunaren eta erantzukizun zibilaren exekuzioa dela eta —horrek barne hartuko du preskripzioagatik edo lege-arrazoiren batengatik Zerga Administrazioak likidatu ez duen zerga-zorren zenbatekoa, baita berandutze-interesak ere—, Epaileek eta Auzitegiek Zerga Administrazioako zerbitzuen laguntza eskatuko dute, eta hauek betearazpen-prozedura administratiboaren bidez eskatuko dituzte, abenduaren 17ko 58/2003 Lege Orokorrean ezarritako baldintzen arabera.

305 bis artikulua.

1. Ogasun Publikoaren aurkako delitua bi eta sei urte bitarteko kartzela-zigorrarekin eta kuota iruzurtiaren bikoitza eta seikoitza arteko isunarekin zigortuko da, honako inguruabar hauek gertatzen direnean:

- a) Kuota iruzurtiaren zenbatekoa seihun mila eurotik gorakoa izatea.
- b) Iruzurra erakunde edo talde kriminal baten barruan egitea.
- c) Pertsona fisiko edo juridikoak edo nortasun juridikorik gabeko entitateak, negozio edo fiduziario tresnak, zerga-paradisuak edo zerga-ordainketarik gabeko lurraldeak erabiltzea, eta

horrek zergadunaren edo delituko erantzulearen identitatea, iruzur egindako zenbatekoa edo zergadunaren edo delituko erantzulearen ondarea zehaztea ezkutatzea edo zailtzea.

2. Artikulu honetan deskribatutako kasuei 305. artikuluan jasotako gainerako aurreikuspen guztiak aplikatuko zaizkie. Kasu hauetan, zigorrak ezartzeaz gain, erantzuleari honako hauek ezarriko zaizkie: laguntza edo diru-laguntza publikoak eskuratzeko aukera galtzea, eta onura edo pizgarri fiskal nahiz Gizarte Segurantzako eskubideak erabiltzeko aukera galtzea, lau eta zortzi urte bitarteko epean.

306. artikulua.

Ekintza edo ez-egitearen bidez, Europar Batasuneko aurrekontuak edo honek kudeatzen dituen beste batzuk iruzur eginez gero, berrogeita hamar mila eurotik gorako zenbatekoan, honako egoera hauetan:

- 305. artikulua 3. apartatuan jasotako kasuetatik kanpo, ordaindu beharreko zenbatekoen ordainketa saihestea, edo,
- 308. artikuluan jasotako kasuetatik kanpo, lortutako funtsei jatorriz ezarritako xede ezberdina ematea, edo,
- Diru-funtsak behar ez bezala lortzea, eskuratzeko baldintzak faltsutuz edo horiek eragoztekoak izan zitezkeen baldintzak ezkutatuz.

Zigortua izango da honako zigorrekin:

- Kartzela-zigorra: urte batetik bost urtera bitartekoa.
- Isuna: aipatutako zenbatekoaren bikoitza eta seikoitza bitartekoa.
- Laguntza edo diru-laguntza publikoak eskuratzeko eta onura fiskal nahiz Gizarte Segurantzako pizgarriak erabiltzeko eskubidearen galera: hiru eta sei urte bitarteko epean.

Zenbateko iruzurtiak edo behar ez bezala aplikatutakoak ez badu berrogeita hamar mila euro gainditzen, baina lau mila eurotik gorakoa bada, honako zigor hauek ezarriko dira:

- Kartzela-zigorra: hiru hilabetetik urtebete bitartekoa, edo,
- Isuna: aipatutako zenbatekoaren bikoitza eta hirukoitza bitartekoa.
- Laguntza edo diru-laguntza publikoak eskuratzeko eta onura fiskal nahiz Gizarte Segurantzako pizgarriak erabiltzeko eskubidearen galera: sei hilabetetik bi urtera bitarteko epean.

307. artikulua.

1. Ekintza edo ez-egitearen bidez, Gizarte Segurantzari iruzur egiten dionak, honako hau eginez:

- Kuotak eta baterako bilketa-kontzeptuak ordaintzea saihestuz,
- Horien itzulketa oker lortuz, edo
- Edozein kontzepturengatik kenkariak bidegabe baliatuz,

Betiere iruzur egindako kuoten, itzulketen edo kenkari okerren zenbatekoa berrogeita hamar mila eurotik gorakoa bada, honako zigorrekin zigortua izango da:

- Kartzela-zigorra: urte batetik bost urtera bitartekoa.
- Isuna: aipatutako zenbatekoaren bikoitza eta seikoitza bitartekoa.

Salbuespena izango da Gizarte Segurantzarekiko bere egoera 3. apartatuan ezarritako baldintzetan erregularizatu duen kasuan.

Kotizazio-agirien aurkezpen soila ez da iruzurra baztertzeko arrazoi izango, iruzurra beste gertakarien bidez frogatzen bada.

Aipatutako zigorrekin batera, honako hauek ezarriko zaizkio arduradunari:

- Hiru urtetik sei urtera bitartean ezingo du laguntza edo dirulaguntza publikorik jaso, eta
  - Ezingo ditu onura fiskalak edo Gizarte Segurantzaren pizgarriak baliatu.
2. Aurreko apartatuan aipatutako zenbatekoa zehazteko, lau urte naturaletan iruzur egindako zenbateko osoa hartuko da kontuan.
  3. Gizarte Segurantzarekiko egoera erregularizatutzat joko da, betebehar duenak Gizarte Segurantzarekiko zor osoa aitortu eta ordaindu badu, honako baldintza hauetako bat bete aurretik:
    - Zor horiek zehazteko ikuskaritza-jarduerak abiarazi direla jakinarazi aurretik, edo
    - Jarduera horiek abiarazi ez badira, Fiskaltzak edo Gizarte Segurantzako Abokatuak salaketa edo querella jarri aurretik, edo
    - Fiskaltzak edo Instrukzioko Epaileak jarduerak egin aurretik, zorren inguruko ikerketa hasi dela formalki jakiteko aukera emango dutenak.

Era berean, aurreko paragrafoan aurreikusitako erregularizazioaren ondorioak aplikagarriak izango dira, Gizarte Segurantzarekiko zorrak ordaintzen direnean administrazioak zor horiek zehazteko eskubidea preskribatu ostean.

Gizarte Segurantzarekiko egoeraren erregularizazioak ekidingo du subjektu horrek erregularizazioaren xede den zorrarekin soilik lotutako kontabilitate-irregularitasunengatik edo tresna-faltsutasunengatik, egoera hori erregularizatu aurretik egin izan balitu, zigortua izatea.

4. Gizarte Segurantzaren aurkako delituagatik prozedura penal bat egoteak ez du etengo Gizarte Segurantzarekiko zorra likidatzeko eta kobratzeko administrazio-prozedura, epaileak, berme bat aurkeztuta, hala erabaki ezean. Bermea osorik edo zati batean aurkeztu ezin bada, epaileak, salbuespen gisa, bermeak guztiz edo zati batean ez aurkeztea onartu ahal izango du, baldin eta exekuzioak kalte konponezinak edo oso zail konpontzekoak eragin ditzakeela iritziko balu. Likidazio administratiboa, azkenik, prozedura penalaren erabakietara egokituko da.
5. Epaileek eta auzitegiek Gizarte Segurantzarekiko obligatua denari edo delituaren egileari zigorra maila bat edo bi jaisteko aukera izango dute, betiere, auzipetutako gisa judizialki zitatu eta bi hilabete baino lehen, Gizarte Segurantzarekiko zorra kitatu eta gertakariak judizialki aitortzen baditu. Hori bera aplikatuko zaie delituko beste partaideei, Gizarte Segurantzarekiko zorduna edo delituaren egilea izan ez arren, baldin eta modu aktiboan

laguntzen badute beste arduradunen identifikazioan edo atxiloketan erabakigarriak diren frogak lortzen, gertakari deliktiboak guztiz argitzen, edo Gizarte Segurantzarekiko obligatuaren edo delituko beste arduradunen ondarea argitzen.

6. Artikulu honetan aurreikusitako delituagatik egiten diren prozeduretan, isuna ezartzeko eta erantzukizun zibilak gauzatzeko, eta horrek barne hartuko ditu Gizarte Segurantzarekiko
7. zor likidatu gabea preskripzioagatik edo legezko beste arrazoi batzuegatik, baita berandutze-interesak ere, epaileek eta auzitegiek Gizarte Segurantzaren Administrazioaren

zerbitzuen laguntza eskatuko dute, eta zor hori premiamendu administratiboaren bidez eskatuko da.

307. bis artikulua.

1. Gizarte Segurantzaren aurkako delitua bi eta sei urte arteko kartzela-zigorrekin eta bikoitza eta sei aldiz handiagoa den isunarekin zigortuko da, baldin eta delitua egitean honako inguruabar hauetakoren bat gertatzen bada:

- a) Iruzur egindako kuoten edo modu okerrean jasotako itzulketen edo kenkari okerreren zenbatekoa ehun eta hogeita mila euro baino handiagoa izatea.
- b) Iruzurra erakunde edo talde kriminal baten baitan egin izana.
- c) Pertsona fisiko edo juridikoak edo nortasun juridikorik gabeko entitateak, negozioak edo fiduziario tresnak, edo zerga paradisuak edo zerga salbuespeneko lurraldeak erabiltzeak zaildu edo ezkututzen badu Gizarte Segurantzarekiko obligatuaren edo delituaren arduradunaren identitatea, iruzur egindako zenbatekoa edo Gizarte Segurantzarekiko obligatuaren edo delituaren arduradunaren ondarea zehaztea.

2. Artikulu honetan deskribatutako kasuei 307. artikuluan jasotako gainerako aurreikuspen guztiak aplikatuko zaizkie.

3. Kasu hauetan, aurretik aipatutako zigorrez gain, erantzuleari lau eta zortzi urte bitarteko epean diru-laguntzak edo laguntza publikoak jasotzeko eta zerga-onura edo Gizarte Segurantzako pizgarriak izateko eskubidea galtzea ezarriko zaio.

307. ter artikulua

1. Gizarte Segurantzaren Sistemako prestazioak bere edo besteren onerako eskuratzea, edo horien iraupen okerra luzatzea, edo beste batzuei horiek eskuratzen laguntzea, egitateak simulatuz edo okertuz akatsa eragitearen bidez, edo jakinarazteko betebeharra zuen gertakariren bat nahita ezkutatzuz eta horrela Administrazio Publikoari kalte eginez, sei hilabetetik hiru urtera bitarteko kartzela-zigorrekin zigortuko da.

Egitateak, iruzurraren zenbatekoa, erabilitako bitartekoak eta egilearen egoera pertsonalak kontuan hartuta, larritasun berezirik ez badute, isunez zigortuko dira, zenbatekoaren halako batetik sei aldiz arteko isunarekin.

Gainera, ezarritako zigorrekin batera, arduradunari ezarriko zaio hiru eta sei urte bitartean diru-laguntzak edo laguntza publikoak jasotzeko aukerarik galtzea, bai eta zerga-onurak edo Gizarte Segurantzaren pizgarriak jasotzeko eskubidea galtzea ere.

2. Prestazioen balioa berrogeita hamar mila eurotik gorakoa bada, edo 307 bis artikuluko 1. atalean aipatutako b) edo c) letretan jasotako inguruabarretako bat gertatzen bada, bi eta sei urte bitarteko kartzela-zigorra eta zenbatekoaren halako batetik sei aldiz arteko isuna ezarriko dira. Kasu horietan, gainera, arduradunari ezarriko zaio lau eta zortzi urte bitartean diru-

laguntzak edo laguntza publikoak jasotzeko aukerarik galtzea, bai eta zerga-onurak edo Gizarte Segurantzaren pizgarriak jasotzeko eskubidea galtzea ere.

3. Aurretik aipatutako portaerei dagokienez, erantzukizun penalik izango ez du Gizarte Segurantzari jasotako prestazioen balioari dagokion kopurua, gehi urteko interes bat —diruaren legezko interesari bi puntu gehituta—, osorik itzultzen duenak, kontrol- eta ikuskaritza-jarduketan hasieraren jakinarazpena jaso baino lehen, edo, halakorik ez bada, Fiskaltzak, Estatuko Abokatuak, Gizarte Segurantzako Abokatuak edo dagokion autonomia edo tokiko administrazioaren ordezkariak haren aurkako salaketa edo kereila jarri aurretik, edo Fiskaltzak edo Epaileak ikerketa-prozeduraren hasieraren berri formal izan aurretik.

Goian aipatutako erantzukizun penalaren salbuespenak iruzurrez itzulitako prestazioei lotutako dokumentu faltsutzeak ere barne hartuko ditu, baldin eta interesatuak egoera hori erregularizatu aurretik egin baditu.

4. Gizarte Segurantzaren aurkako delituren batengatik prozedura penala egoteak ez du eragotziko dagokion Administrazioak modu administratiboan iruzurrez eskuratutako prestazioak itzultzea exijitzea. Itzuli beharreko zenbatekoa behin-behinean Administrazioak finkatuzat joko du, eta ondoren, prozedura penalean erabakitakoari egokituko zaio.

Era berean, prozedura penalak ez du Administrazioaren kobrantza-ekintzarik geldiaraziko. Administrazioak kobrantza-jarduketak hasi ahal izango ditu, baldin eta epaileak, ofizioz edo alderdi baten eskariz, exekuzio-jarduketak etetea erabaki ez badu aurretik berme bat ezarri ondoren. Bermea ezin bada osorik edo zati batean eman, salbuespenez, epaileak berme osoa edo partziala kentzea erabaki ahal izango du, exekuzioak kalte konponezinak edo oso zailak eragin ditzakeela irizten badio.

5. Artikulu honetan aurreikusitako delituari buruzko prozeduretan, isuna eta erantzukizun zibila betearazteko, epaileek eta auzitegiek Gizarte Segurantzaren Administrazioaren zerbitzuen laguntza eskatu ahal izango dute, eta hauek administrazio-betearazpenaren prozeduraren bidez exijituko dituzte.

6. Artikulu honetan araututako kasuei aplikagarriak izango zaizkie Zigor Kodeko 307. artikulua 5. atalean xedatutakoa.

308. artikulua:

1. Administrazio Publikoetatik —Europar Batasuna barne— diru-laguntzak edo laguntzak, ehun mila eurotik gorako zenbatekoan edo balioan eskuratzea, horiek emateko baldintzak faltsutuz edo eragotziko lituzketenak ezkutatuz, urtebetetik bost urtera bitarteko kartzela-zigorrekin eta zenbatekoaren halako batetik sei aldiz arteko isunarekin zigortuko da, baldin eta 6. apartatua aipatzen den itzulketa ez badu egiten.

2. Zigor berberak ezarriko zaizkio, guztiz edo partzialki Administrazio Publikoen —Europar Batasuna barne— funtsen bidez finantzatutako jarduera batean, ehun mila eurotik gorako zenbatekoa ematen badu diru-laguntza edo laguntza eman zen helburuetatik bestelako xedeetara, baldin eta 6. apartatua aipatzen den itzulketa ez badu egiten.

3. Ezarritako zigorrekin batera, arduradunari ezarriko zaio diru-laguntzak edo laguntza publikoak jasotzeko aukerarik galtzea eta zerga-onurak edo Gizarte Segurantzaren pizgarriak jasotzeko eskubidea galtzea hiru eta sei urte bitartean.

4. Lortutako zenbatekoa, iruzurrez eskuratua edo oker aplikatua ehun mila euro baino gutxiago bada, baina hamar mila eurotik gorakoa bada, hiru hilabete eta urtebeteko

kartzela-zigorra edo zenbatekoaren halako batetik hiru aldiz arteko isuna ezarriko da, eta diru-laguntzak edo laguntza publikoak jasotzeko aukerarik galtzea, baita zerga-onurak edo

Gizarte Segurantzaren pizgarriak jasotzeko eskubidea ere, sei hilabete eta bi urte bitartean, baldin eta 6. apartatuan aipatzen den itzulketa ez badu egiten.

5. Artikulu honen xedapenak aplikatzeko, lortutako, iruzurrez eskuratutako edo oker aplikatutako zenbatekoa kontuan hartuko da, Administrazio Publiko bat edo gehiagoren eskuetan izan, bateratuak izan edo ez.
6. ****Itzulketa egin dela ulertuko da 1., 2. eta 4. apartatuetan aipatzen denean, diru-laguntzak edo laguntzak oker lortutako edo aplikatutakoak, atzerapenerako interesekin handituta, itzultzen baditu onuradunak, eta hori egingo da ikuskaritza edo kontrol-jarduketak hasi baino lehen, edo, halakorik ez bada, Fiskaltzak, Estatuko Abokatuak edo autonomia edo tokiko administrazioaren ordezkariak salaketa edo kereila jartzen badu, edo Fiskaltzak edo instrukzio epaileak hasierako diligentzietarako jakinarazpena egin baino lehen. Itzulketa honek ezin izango du eragotzi, eskuratutako prestazioekin lotutako faltsutzeak egitea, baldin eta egileak egoera erregularizatu aurretik egin baditu.**
7. Prozedura penal bat egoteak, 1., 2. eta 4. apartatuetan aipatutako delituen inguruan, ez du eragotziko dagokion Administrazioak diru-laguntzak edo laguntzak administratiboki itzultzea exijitzea. Itzuli beharreko zenbatekoa behin-behinean Administrazioak finkatutzat joko du, eta ondoren, prozedura penalean erabakitakoari egokituiko zaio. Prozedura penalak ez du eragotziko Administrazioak kobrantza-jarduketak egiten hasteko aukera, salbu eta epaileak, ofizioz edo alderdi baten eskariz, exekuzio-jarduketak etetea erabaki bat hartzen badu aurretik berme bat ezarriz. Bermea ezin bada osorik edo zati batean eman, salbuespenez, epaileak berme osoa edo partziala kentzeko erabaki ahal izango du, exekuzioak kalte konponezinak edo zailak eragin ditzakeela irizten badio.
8. Epaileek eta auzitegiek arduradunari zigorra gutxitzea ezar diezaioke, bat edo bi maila txikiagoa, baldin eta, bi hilabete igaro baino lehen, ikerketako deialdiaren ondoren, 6. apartatuan aipatzen den itzulketa egiten badu eta egitateak judizioan aitortzen baditu. Aipatutakoari antzeko tratamendua aplikatuko zaio delituarekin lotutako parte-hartzaileei, diru-laguntzaren edo itzulketaren arduradunaren edo delituaren egilearen aldetik ez badaude, eta aktiboki laguntzen badute beste arduradunen identifikazio edo harrapaketarako, delituen argitzea lortzeko edo arduradunaren edo delituaren egilearen ondarea aztertzeko.

308 bis artikulua:

1. Zigorrek exekutazearen etendura, tituluko delituetako baten arabera, 1. Liburuaren 3. Tituluaren 3. Kapituluaren jasotako xedapenekin arautuko da, ondorengo arau hauekin osatuta:

**1.^a Kartzela-zigorra exekutatzea eteteak, 80. artikuluan araututako baldintzak bete behar ditu, eta gainera, zigortutako pertsonak gizarte segurantzarekiko edo zerga betebeharrak ordaindu behar izango ditu, edo diru-laguntzak edo laguntzak oker lortutako edo erabilitakoak itzuli behar izango ditu.

Hautatutako baldintza hau betetzen dela ulertuko da, zigortutako pertsonak tributazio-dendaren, Gizarte Segurantzarekiko zorra edo diru-laguntzak edo laguntzak oker lortutako edo erabilitakoak itzultzea konprometitzen duenean, eta bere gaitasun ekonomikoaren arabera

ardurak betetzea eta adierazitako konfiskazioaren erraztasuna, eta arrazoi batengatik espero daiteke bete egingo dela. Sospetsu izango den informazioa edo gutxiegia ematen badu, zigorra

eteteke eskaririk ez zaio emango.
**Epaileak edo auzitegiak etenda dagoen zigorra bertan behera utziko dute eta zigorraren exekuzioa aginduko dute, 86. artikuluko kasuetan izan ezik, zigortutako pertsonak ez badu betetzen tributazioa edo Gizarte Segurantzarekiko zorra, diru-laguntzen eta laguntzen itzulketa edo erantzukizun zibilei dagokien betebeharra, edo informazio okerra edo nahikoa ez dena ematen badu. Kasu horietan, epailak edo kartzela-begiratzeko epailak baldintza betetzen ez duela eskatuko eta baldintza bete gabeko askatasuna ukatuko.
125. artikulua kasuan, epaileak edo auzitegiak alde aurretik entzun behar dute Egoitza Publiko estatuko, autonomia, tokiko edo foral administrazioen ordezkariak eta diru-laguntzak edo laguntzak eman dituen administrazioa, eta informazio ekonomikoak egongo dira delitugileen benetako gaitasun ekonomikoaren inguruan, eta proposamen bat izango da beren gaitasunari eta tributazio arauetan, Gizarte Segurantzaren edo diru-laguntzen ordenamenduarekin bat etorritik.

310. artikulua

Zigorraren artean bost eta zazpi hilabete bitarteko espetxe zigorra ezarriko zaio, lege fiskalaren arabera kontabilitate komertziala, liburuak edo erregistro fiskalak eramateko betebeharra duenari, hurrengo kasuetan:

- a) Zuzenean estimazio sisteman, betebehari hori guztiz ez betetzea.
- b) Ekonomia jardura eta urte berean aplikatutako kontabilitate desberdinak eramatea, eta horiek enpresaren egoera benetako ezkutatu edo faltsutzea.
- c) Liburu obligatuetan negoziak, ekintzak, operazioak edo, oro har, transakzio ekonomikoak ez jasotzea, edo benetako zenbakiekin desberdinak izatea.
- d) Liburu obligatuetan kontabilitate faltsuak izatea.

Aurretik aipatutako c) eta d) parrafoetan deskribatutako egitateak delitu bezala kontuan hartzeko, beharrezkoa izango da deklarazio fiskalak omitu izana edo aurkeztutako kontabilitate faltsua islatzea eta gainera, omendutako edo faltsututako zergak edo ordainketak, euren artean konpentsazio aritmetikorik gabe, 240.000 eurotik gora izatea urte bakoitzeko.

310 bis. artikulua

Lehenengo titulu honetan jasotako delituengatik pertsona juridikoak erantzukizuna badu, honako zigorrak ezarriko zaizkio:

- a) Delitu fisikoak espetxe zigorra bi urte baino gehiago aurreikusten badu, zigorraren zenbatekoa defraudatutako edo desegoki lortutako zenbatekoaren berdina edo bi aldizkoa izango da.
- b) Delitu fisikoak espetxe zigorra bost urte baino gehiago aurreikusten badu, zigorraren zenbatekoa defraudatutako edo desegoki lortutako zenbatekoaren bi aldizkoa edo lau aldizkoa izango da.
- c) Sei hilabetetik urtera arteko isuna, 310. artikuluan jasotako kasuetan.

Izendatutako zigorrekin batera, pertsona juridiko arduradunari ezarriko zaio dirulaguntzak edo laguntza publikoak lortzeko aukera galtzea eta Zerga Administrazioaren edo Gizarte

Segurantzaren onurak edo pizgarri fiskalak gozatzeko eskubidea, hiru eta sei urte bitarteko epean. Halaber, Administrazio Publikoekin kontratatzea debekatzea ere ezar daiteke.

66 bis artikuluan ezarritako arauak kontuan hartuta, epaileek eta epaitegiek, halaber, 33. artikulua 7. atalean b), c), d), e) eta g) letran jasotako zigorrak ezar ditzakete.

a) Delitu-jokabide

Herri Ogasunari eta Gizarte Segurantzari egindako delituak honako jokabide hauek zigortzen dituzte:

- Gipuzkoako Foru Ogasunari egindako iruzurrak (120.000 eurotik gorako kopurua), edo dirulaguntzak emateko beharrezko baldintzak faltsutzea edo horiek ezkutatzea (120.000 eurotik gorako kopurua), edo Gizarte Segurantzari egindako iruzurrak (50.000 eurotik gorako kopurua).
- Faktuen simulazio edo okerreko interpretazioaren bidez errore bat eragitea, edo jakinaren gainean informazioa ezkutatzea, Gizarte Segurantzako prestazioak jasotzeko edo haien luzapen desegokiak lortzeko.
- Zergapeko Legeek ezarritako betebeharrak urratzea.

b) Komisioaren modalitateak

Delitu hau soilik doluz egin daiteke.

c) Babestutako ondasuna

Babestutako ondasuna zerga-baliabideak dira.

d) Arriskuan dauden sailak

Delitu hau Patronatuak eta DIPCko departamentu desberdinetako arduradunek egin dezakete.

e) Adibideak

- Adibidea 1: Gipuzkoako Foru Ogasunak egindako egiaztatze-prozedura batek ondorioztatzen bada, zergak ez direla ordaindu eta kopuru hori 120.000 eurotik gorakoa bada.
- Adibidea 2: Gizarte Segurantzari informazio okerra ematea, prestazio sozialak lortzeko.
- Adibidea 3: DIPCk kontabilitate paralela bat izatea, bertan bere egiaztatutako ondare egoera eta diru-sarreraren eta gastuen guztia islatzen bada.

f) Ezarritako kontrolak

- **Herri Ogasuna:**
  - Etika Kodea.
  - Barne Informazio Sistema Funtzionamendu Arauak.
  - Urteko kanpoko auditoretza.
  - Zergapean eta kontabilitate aholkularitza.
- **Gizarte Segurantza:**
  - Etika Kodea.
  - Barne Informazio Sistema Funtzionamendu Arauak.
  - Urteko kanpoko auditoretza.
  - Laneko eta sozialeko aholkularitza.
- **Dirulaguntzak:**
  - Etika Kodea.
  - Barne Informazio Sistema Funtzionamendu Arauak.
  - Antikorrupzio Politika.
  - Iruzuraren Prebentzio, Detekzio eta Kudeaketa Politika.
  - Iruzuraren aurkako neurri planak.
  - Interes gatazkak kudeatzeko politika.
  - Opari Protokoloa.
  - Urteko kanpoko auditoretza.
  - Proiektuen auditoretza.
  - Zergapean eta kontabilitate aholkularitza.
  - Kontratuen eta deialdien publizitatea.
  - Hornitzaileen kontratuen erregistroa.
  - Hornitzaileen fakturen erregistroa.
  - Dirulaguntzen erregistroa.
- **Kontabilitate Betebeharrak:**
  - Etika Kodea.
  - Barne Informazio Sistema Funtzionamendu Arauak.
  - Urteko kanpoko auditoretza.
  - Zergapean eta kontabilitate aholkularitza.

g) Gomendatutako kontrolak

- **Herri Ogasuna:**
  - Penaltza Compliance Politika.
  - Diziplina eta Sankzio Arauen Normak.
  - Penaltza Arrisku Prebentzio Planak.
  - Finantza Baliabideen Kudeaketa Eredua.
  - Erabakiak Hartzeko Protokoloa.
  - Zergapeko Politika.
  - Prestakuntza eta sentsibilizazioa, parte-hartze ziurtagiriarekin.
- **Gizarte Segurantza:**
  - Penaltza Compliance Politika.
  - Diziplina eta Sankzio Arauen Normak.
  - Penaltza Arrisku Prebentzio Planak.
  - Finantza Baliabideen Kudeaketa Eredua.
  - Erabakiak Hartzeko Protokoloa.
  - Giza Baliabideen Politika.

- Gizarte Segurantzarekin ordainketa eguneratzearekin lotutako ziurtagiriak eskatzea, sei hilabetean behin/urtean.
- Prestakuntza eta sentsibilizazioa, parte-hartze ziurtagiriarekin.
- **Dirulaguntzak:**
  - Penaltza Compliance Politika.
  - Diziiplina eta Sankzio Arauen Normak.
  - Penaltza Arrisku Prebentzio Planak.
  - Finantza Baliabideen Kudeaketa Eredua.
  - Erabakiak Hartzeko Protokoloa.
  - Zergapeko Politika.
  - Dirulaguntzen ziurtagiria.
  - Prestakuntza eta sentsibilizazioa, parte-hartze ziurtagiriarekin.
- **Kontabilitate Betebeharrak:**
  - Penaltza Compliance Politika.
  - Diziiplina eta Sankzio Arauen Normak.
  - Penaltza Arrisku Prebentzio Planak.
  - Finantza Baliabideen Kudeaketa Eredua.
  - Erabakiak Hartzeko Protokoloa.
  - Zergapeko Politika.
  - Prestakuntza eta sentsibilizazioa, parte-hartze ziurtagiriarekin.

15. LANGILEEN ESKUBIDEEN AURKAKO DELITUA, ZIGOR KODEKO 311. ARTIKULUTIK 318. ARTIKULURA BITARTEAN ARAUTUA

311. artikulua

Hurrengo zigorra ezarriko zaie, sei hilabetetik sei urtera bitarteko espetxe zigorra eta sei hiletik hamabi hiletara bitarteko isuna:

- 1.º Engainu edo beharrian egoeraren abusuz, langileei beren zerbitzura, legeek, hitzarmen kolektiboek edo kontratu indibidualek aitortutako eskubideak kalteztatzea, ezabatzea edo mugatzea lan-baldintzak edo Gizarte Segurantzako baldintzak ezartzen dituztenak.
- 2.º Langileei baldintza ilegalak ezartzen dizkietenak, lan-kontratutik kanpoko formulen bidez kontratatuz, edo administrazioaren eskaera edo zigorren kontra mantentzen dituztenak.
- 3.º Langileei aldi berean lanpostu bat ematen dietenak, dagokion Gizarte Segurantzako erregimenean altarik eman gabe, edo, kasuan kasu, lan-baimen egokia lortu gabe, betiere langile kopurua gutxienez hau bada:
  - a) Langile gehiagoko enpresa edo lan-zentroetan, langile kopurua ehun baino gehiago bada,
  - b) Langile gehiagoko enpresa edo lan-zentroetan, langile kopurua hamar baino gehiago eta ehun baino gutxiago bada,
  - c) Langile kopurua bost eta hamar artean duten enpresa edo lan-zentroetan, langile guztiak.
- 4.º Enpresen transmisio kasuan, aurreko paragrafoetan deskribatutako prozedurekin jakitun, beste batek ezarritako baldintza horiek mantentzen dituztenak.
- 5.º Aurreko paragrafoetan adierazitako jokabideak indarkeriaz edo mehatxuz egiten badira, zigor handiagoak ezarriko dira.

311 bis artikulua

Hurrengo zigorra ezarriko zaio, hiru hilabetetik hamar hiletara bitarteko espetxe zigorra edo hamabi hiletik hogeita hiru hilabetera bitarteko isuna, baldin eta egitateek beste artikulua batean zigor handiagoa jasotzen ez badute:

- a) Etengabe, lan-baimenik gabeko atzerritarrak enplegatzen edo lanpostuetan jartzen dituztenak, edo
- b) Lan-baimenik gabeko adingabeak enplegatzen edo lanpostuetan jartzen dituztenak.

312. artikulua

1. Bi urtetik bost urtera bitarteko espetxe zigorra eta sei hiletik hamabi hiletara bitarteko isuna ezarriko zaie, lan-esklabutza ilegalean dabiltzan pertsoneri.
2. Zigor berean sartuko dira langileak errekrutatzen edo haien beren lanpostutik irtetera bultzatzen dituztenak, lan eskaintza edo lan baldintza faltsuak edo engainagarriak eginez, eta lan-baimenik gabeko atzerritarrak enplegatzen dituztenak, legeek, hitzarmen kolektiboek edo kontratu indibidualek aitortutako eskubideak kalteztatzen, ezabatzen edo murrizten dituztenak.

313. artikulua

Beste herrialde batera emigratzen bultzatuz, kontratu edo lanpostu faltsuak simulatuz, edo beste engainu mota bat erabiliz, pertsona bat beste herrialde batera bultzatzea edo laguntzea, aurreko artikuluan aurreikusitako zigorraren arabera zigortuko da.

314. artikulua

Enpleguan, bai publikoan bai pribatuan, ideologia, erlijioa edo sinesmenak, familia-egoera, etnia, arraza edo nazio bateko izateagatik, jatorri nazionalagatik, sexuagatik, adinagatik, orientazio edo genero-identitateagatik, genero-arrazoiak, aporofobia edo bazterkeria sozialagatik, gaixotasuna edo desgaitasuna izateagatik, langileen ordezkari legal edo sindikal izateagatik, enpresako beste langile batzuekin odolkidetasunagatik, edo Espainiako Estatuan ofizialak diren hizkuntetako bat erabiltzeagatik, eta ez badute legearen aurrean berdintasun egoera berreskuratzen administrazio eskakizun edo zigorren ondoren, eta ekonomia-ondorioak konpontzen, sei hilabetetik bi urtera bitarteko espetxe zigorra edo hamabi hiletik hogeita lau hiletara bitarteko isuna ezarriko zaie.

315. artikulua

1. Engainu edo beharizan egoeraren abusuz, sindikatu askatasuna edo greba eskubidea zapuzten edo mugatzen dituztenek, sei hilabetetik bi urtera bitarteko espetxe zigorra edo sei hiletik hamabi hiletara bitarteko isuna jasoko dute.
2. Aurreko paragrafoan deskribatutako jokabideak mehatxuz egiten badira, urte eta bederatz hiletik hiru urtera bitarteko espetxe zigorra edo hemezortzi hiletik hogeita lau hiletara bitarteko isuna ezarriko da.

316. artikulua

Arriskuen prebentzioaren arauak urratuz eta legezko betebeharra izanik, langileek beren jardura segurtasun eta higiene neurri egokiak hartuta burutu ahal izateko beharrezko baliabideak ez ematen dituztenek, beren bizitza, osasuna edo integritate fisikoa larriki arriskuan jarriz, sei hilabetetik hiru urtera bitarteko espetxe zigorra eta sei hiletik hamabi hiletara bitarteko isuna ezarriko zaie.

317. artikulua

Aurretik aipatutako artikuluan aipatutako delitua erruki larriagatik egin bada, zigor txikiagoa ezarriko da.

318. artikulua

Titulu honetan aurreikusitako egitateak pertsona juridikoei egozten bazaizkie, ardura duten administratzaileei edo zerbitzuaren arduradunei ezarriko zaie zigorrak, eta, horiek ezagututa eta konpondu ahal izanda, ez badituzte neurriak hartu, eta kasu horietan, egokia den kasuan, agintari judizialak 129. artikuluan aurreikusitako neurri batzuk ezarri ahal izango ditu.

a) Delitu-jokabidea

Kode Penalak langileen eskubideak urratzen dituzten jarreraren aurka zigorrak ezartzen ditu eta hauek zigortzen ditu:

- Laneko edo Gizarte Segurantzako baldintza kaltegarriak ezartzea.
- Lan-esklabutza ilegalarekin negozio egitea.
- Diskriminazio laboral larria.
- Greba eskubidea eta sindikatu askatasuna murriztea.
- Lanarekin lotutako segurtasun eta higiene neurri egokiak jartzeari uko egitea, langileen bitzitza, osasuna edo integritate fisikoa arriskuan jarritz.

b) Egiteko moduak

Delitu hau nahita edo erruki larriagatik egin daiteke.

c) Babestutako onura juridikoa

Babestutako onura juridikoa lan-harremanaren osotasuna da.

d) Arriskuan dauden sailak

Delitu hau Patronatua eta DIPC-ko sail desberdinetako arduradunek egin dezakete.

e) Adibideak

- Adibidea 1: DIPC-k langileak kontratatzen baditu eta ez badira Gizarte Segurantzako erregimenetan alta ematen.
- Adibidea 2: DIPC-k behin eta berriro arrisku profesionalen prebentzioari buruzko formakuntza betetzen ez badu.

f) Ezarritako kontroltako batzuk

- Etika Kodea.
- Informazio Sistemen Funtzionamendu Araudiak.
- Urteko kanpoauditoria.
- Lan-arriskuen prebentzioaren eskuliburua.
- Datuen babesa eskuliburua.
- Lan eta gizarte-aholkularitza.
- Lan-incidenteen erregistroa.

g) Gomendatutako kontroltako batzuk

- Penal Compliance politika.
- Disziplinazko eta Zigortzeko Arauen Erregimena.
- Penal Arriskuen Prebentzio Plana.
- Erabakiak hartzeko protokoloa.
- Giza Baliabideen Politika.

- Ongi etorri plana.
- Giza-harreman gatazkak kudeatzeko protokoloa.
- Giza Baliabideen arduradunari egiten zaion txosten periodikoa eta deskriptiboa, hau egiaztatzeko:
  - Langile berrien alta Gizarte Segurantzari.
  - Salaketak dagokion kanalaren bidez, iradokizunak eta egoera hori zuzentzeko ekintza plana.
- Lan-arriskuen prebentzioari buruzko auditoriak.
- Formakuntza eta sentsibilizazioa, parte-hartze ziurtagiri batekin.

16. FUNTZIONARIO-EROSKERIAREN DELITUA, ZIGOR KODEKO 419-427 BIS ARTIKULUETAN ARAUTUA

419. Artikulua

Bere onurarako edo hirugarren baten onurarako, autoritate edo funtzionari publikoak, berak edo bitartekari baten bidez, edozein motatako dohaintza, mesede edo ordainketa jasotzen edo eskatzen badu, edozein eskaintza edo promesa onartzen badu, bere kargua betetzean, kargu horri dagokion betebeharren aurkako ekintza bat egiteko edo beharrezko ekintza bat egiteari uko egiteko edo atzeratzeko, eta administrazio-eskakizun edo zigorrik jaso ondoren egoera berdintzea ez badu egin, eta beraren ondorioz ekonomia-danosen erreparazioa egin ez badu, hiru eta sei urte bitarteko espetxe-zigorrek, hamabi eta hogeita lau hilabeteko isuna, eta lanpostu edo kargu publikoetan inhabilitazioa, baita sufragio pasiboaren erabilera galaraztea ere, bederatzi eta hamabi urtez, erretribuzio edo promesaren ondorioz egindako, utzitako edo atzeratutako ekintzaren delitua kasu izango balitz salbu, berariazko zigorrik ezarritz.

420. Artikulua

Bere onurarako edo hirugarren baten onurarako, autoritate edo funtzionari publikoak, berak edo bitartekari baten bidez, edozein motatako dohaintza, mesede edo ordainketa jasotzen edo eskatzen badu, edozein eskaintza edo promesa onartzen badu, bere karguko ekintza bat egiteko, bi eta lau urte bitarteko espetxe-zigorrek, hamabi eta hogeita lau hilabeteko isuna, eta lanpostu edo kargu publikoetan inhabilitazioa, baita sufragio pasiboaren erabilera galaraztea ere, bost eta bederatzi urtez, jasan ditzake.

421. Artikulua

Aurretik aipatutako artikuluetan zehaztutako zigorrak ezarriko dira, baita dohaintza, mesede edo ordainketa autoritate edo funtzionari publikoak jasotzen edo eskatzen badu, haien kasuetan, artikulua horietan deskribatutako portaeraren sari gisa.

422. Artikulua

Bere onurarako edo hirugarren baten onurarako, autoritate edo funtzionari publikoak, berak edo bitartekari baten bidez, kargu edo funtzioaren ikuspegitik eskaintzen zaizkion dohaintzak edo opariak onartzen baditu, sei hilabetetik urtebete bitarteko espetxe-zigorrek eta lanpostu edo kargu publikoen etetea, batzuetan hiru urtera arte, jasan dezake.

423. Artikulua

Aurretik aipatutako artikulua aplikagarriak izango dira baita epaimahaikide eta arbitroentzat, nazional edo nazioartekoak, baita bitartekari, aditu, administratzaile edo interventoreentzat ere, judizioz izendatutakoak, administratzaile konkurtsalek edo funtzio publikoan parte hartzen duten edozein pertsonentzat.

424. Artikulua

1. Autoritate edo funtzionari publiko bati edo funtzio publikoan parte hartzen duen edozein pertsonari, bere karguaren edo funtzioaren aurkako ekintza bat egiteko edo bere

karguarekin lotutako ekintza bat egiteko, edo egiten ez den edo atzeratzen den ekintza bat egiteko, edo kargu edo funtzioaren ikuspegitik, dohaintza edo ordainketa bat eskaintzen edo entregatzen duen partikularrak, autoritate, funtzionari edo pertsona horrekin batera, espetxe-zigor eta isun berdinak jasoko ditu.

2. Partikular batek dohaintza edo ordainketa entregatzen badu, autoritate, funtzionari edo funtzio publikoan parte hartzen duen pertsonak eskatuta, haiek jasan ditzaketen espetxe-zigorak eta isunak jasoko ditu.
3. Autoritate edo funtzionari publikoaren jardura lortutako edo espero dena kontratazio prozedura, dirulaguntzak edo administrazio publikoek deitutako enkanteekin lotuta badago, partikularrak eta kasuan kasu, bere ordezkatzan duen elkarteak edo erakundeak dirulaguntzak eta laguntza publikoak lortzeko inhabilitazioa, sektore publikoarekin kontratatzeko eta zerga eta Gizarte Segurantzako onura edo pizgarriak jasotzeko bost eta hamar urtez izango du.

425. Artikulua

Kasu kriminal batean, kasuan kasu, senar-emazteak edo affectibitatezko harremanetan dauden beste pertsona batek, edo goragoko, behegoko edo anaia edo ahizpak (biologiakoak, adopziozkoak edo antzekoak) sobornoa ematen badu, sei hilabetetik urtebete bitarteko espetxe-zigorak jasan ditzake.

426. Artikulua

Cohecho delituaren zigorrak gabe geratuko da, partikularra, autoritate edo funtzionari publiko baten dohaintza edo ordainketa eskaerari kasualitatez erantzuten badio eta gertakari hori egiaztatzeko eskumena duen agintaritzari jakinarazten badio, betiere prozedura hasita baino bi hilabete gehiago igaro ez badira.

427. Artikulua

Aurretik aipatutako artikuluetan zehaztutakoak aplikagarriak izango dira baita honako kasu hauetan ere, deskribatutako portaerak pertsona hauek egindakoak izan direnean edo horiek eragindakoak izan direnean:

- a) Europar Batasuneko edo beste edozein herrialdeko legegintza-, administrazio- edo epaile-kargu bat betetzen duen edozein pertsona, izendapenez edo hauteskunde bidez.
- b) Europar Batasuneko edo beste edozein herrialdeko funtzio publiko bat betetzen duen edozein pertsona, bai organismo publiko batean bai enpresa publiko batean, Europar Batasunerako edo beste erakunde publiko nazioarteko batean.
- c) Europar Batasuneko edo erakunde publiko nazioarteko bateko funtzionari edo agente edozein.

d) Funtzio publiko bat betetzen duen edozein pertsona, zerbitzu publikoaren funtzio bat betetzen duena, eta hori Europar Batasunaren interes ekonomikoak kudeatzea edo interes horiei buruzko erabakiak hartzea eskatzen duen funtzioa, Estatu kideetan edo hirugarren herrialdeetan.

427. bis Artikulua

31 bis artikuluan xedatutakoaren arabera, pertsona juridiko batek atal honetan jasotako delituengatik erantzukizuna duenean, honako zigor hauek ezarriko zaizkio:

a) Bi eta bost urte bitarteko isuna, edo lortutako etekinaren hirukoitza edo bosteko bostekoa, lortutako zenbatekoa handiagoa bada, pertsona fisikoak egindako delituak bost urte baino gehiagoko espetxe zigorra badu aurreikusita.

b) Bat eta hiru urte bitarteko isuna, edo lortutako etekinaren bikoitza edo lau bikoitza, lortutako zenbatekoa handiagoa bada, pertsona fisikoak egindako delituak bi urte baino gehiagoko espetxe zigorra badu aurreikusita, lehenengo puntuan sartzen ez dena.

c) Sei hilabetetik bi urte bitarteko isuna, edo lortutako etekinaren bikoitza edo hirukoitza, lortutako zenbatekoa handiagoa bada, gainerako kasuetan.

66 bis artikuluan xedatutako arauak kontuan izanik, epaileek eta epaitegiek, halaber, 33. artikulua 7. atalean jasotako b), c), d), e) eta g) letrako zigorrak ezar ditzakete."

a) Delitu-jokabidea

Delitu honetan, helburua da funtzionario publiko bati edozein motatako dohaintza, mesede edo ordainketa ematen duen pertsona zigortzea, bere karguarekin lotutako lanak edo ekintzak egiteko, ez egiteko, atzeratzeko edo lehentasunez egiteko, edo bere karguari dagokion zerbait egitea, baina horrek ez zaio dagokion.

b) Komisioaren modalitateak

Delitu hau soilik aurreko asmoarekin kometitu daiteke.

c) Babestutako onura juridikoa

Babestutako onura juridikoa administrazio publikoen funtzionamendu egokia da.

d) Arriskuan dauden sailak

Delitu hau Patronatuak eta DIPC-ko departamentu ezberdinetako arduradunek kometitu dezakete.

e) Adibideak

- Adib.: DIPC-ri zerga-betebeharrak ez betetzeagatik zigorrak ezartzea arriskuan jartzen zaionean, zigorraren espedientearen arduradun den funtzionarioaren proposamena onartzea, diru-suma handia ordainduz DIPC-ri alde egiteko eta ez zigortzeko akordioa lortzea.

f) Ezarritako kontrolak

- Etika Kodea.
- Barneko Informazio Sistemen Funtzionamendu Arauak.
- Urteko kanpoko auditoria.
- Ustelkeriaren aurkako politika.
- Iruzuraren Prebentzio, Detekzio eta Kudeaketa Politika.
- Iruzuraren aurkako neurriak.
- Interes gatazken kudeaketa Politika.
- Oparien Protokoloa.
- Urteko kanpoko auditoria.
- Proiektuen auditoria.
- Ogasun eta kontabilitate aholkularitza.
- Hitzarmen eta deialdien publizitatea.
- Hornitzaileekin hitzarmenen erregistroa.
- Hornitzaileen fakturen erregistroa.
- Laguntza erregistroa.

g) Gomendatutako kontrolak

- Compliance Penal Politika.
- Disziplina eta Zigorraren Araudiak.
- Penalen Prebentzio Planak.
- Erabakiak Hartzeko Protokoloa.
- Baliabide Finantzarioen Kudeaketa Eredua.
- Bidaia Politika.
- Barneko finantza eta kontabilitate azterketa aldizkakoak.
- Prestakuntza eta sentsibilizazioa, parte-hartze ziurtagiriarekin.
- "Dawn Raid" Politika.

17. ERAGIMEN TRAFIKOAREN DELITUA, KODE PENALAREN 428.ETIK 430.ERA BITARTEKO ARTIKULUETAN ARAUTUA

428. artikulua

Funtzionario publikoak edo agintaritzak beste funtzionario publiko edo agintari bati eragingo badio, bere karguaren eskumenak baliatuz edo honekiko edo beste funtzionario edo agintari batekiko duen harreman pertsonal edo hierarkikotik eratorritako edozein egoera aprobetxatuz, bere edo hirugarren baten aldeko onura ekonomikoa zuzenean edo zeharka lortzeko ebazpena eskuratzeko, sei hilabetetik bi urtera bitarteko espetxe-zigorra, lortutako edo lortu nahi izan den onuraren adinakoa edo bikoitza den isuna, eta bost eta bederatzi urte bitartean funtzio publikoan aritzeko desgaitzeta berezia eta sufragio pasiboa gauzatzeko eskubidea galtzea ezarriko zaizkio. Lortu nahi izan den onura eskuratuz gero, zigor horiek beren goiko erdian ezarriko dira.

429. artikulua

Pertsona pribatuak funtzionario publiko edo agintari bati eragiten badio, honi edo beste funtzionario edo agintari bati dagokionez duen harreman pertsonaletik eratorritako edozein egoera baliatuz, bere edo hirugarren baten aldeko onura ekonomikoa zuzenean edo zeharka lortzeko ebazpena eskuratzeko, sei hilabetetik bi urtera bitarteko espetxe-zigorra, lortutako edo lortu nahi izan den onuraren adinakoa edo bikoitza den isuna, sektore publikoarekin kontratuak egiteko debekua, eta dirulaguntzak edo laguntza publikoak jasotzeko, zerga-onurak edo Gizarte Segurantzako pizgarriak baliatzeko eskubidea galtzea sei eta hamar urte bitartean ezarriko zaizkio. Lortu nahi izan den onura eskuratuz gero, zigor horiek beren goiko erdian ezarriko dira.

430. artikulua

Aurreko bi artikuluetan deskribatutako jokabideak gauzatzeko eskaintzen diren eta hirugarrenei opariak, dohaintzak edo beste edozein ordainsari eskatzen dietenak, edo eskaintza edo promesa onartzen dutenak, sei hilabetetik urtebetera bitarteko espetxe-zigorrarekin zigortuko dira. Delitua agintari edo funtzionario publiko batek egiten badu, gainera, kargu edo enplegu publiko bat izateko eta sufragio pasiboa gauzatzeko eskubidea izateko desgaitze berezia ezarriko zaio, urtebetetik laura bitarteko epean.

31 bis artikuluan ezarritakoaren arabera pertsona juridiko bat kapitulu honetan jasotako delituen erantzule bada, sei hilabetetik bi urtera bitarteko isun-zigorra ezarriko zaio.

66 bis artikuluan ezarritako arauak kontuan hartuta, epaileek eta auzitegiek, halaber, 33. artikuluko 7. apartatuko b) eta g) letretan jasotako zigorrak ezarri ahal izango dituzte.

a) Delitu-jokabidea

Delitu honetan, helburua da funtzionario publiko bati edozein motatako dohaintza, mesede edo ordainketa ematen duen pertsona zigortzea, bere karguarekin lotutako lanak edo ekintzak egiteko, ez egiteko, atzeratzeko edo lehentasunez egiteko, edo bere karguari dagokion zerbait egitea, baina horrek ez zaio dagokion.

b) Komisioaren modalitateak

Delitu hau soilik aurreko asmoarekin kometitu daiteke.

c) Babestutako onura juridikoa

Babestutako onura juridikoa administrazio publikoen funtzionamendu egokia da.

d) Arriskuan dauden sailak

Delitu hau Patronatuak eta DIPC-ko departamentu ezberdinetako arduradunek kometitu dezakete.

e) Adibideak

- Adib.: Patronatuko kide batek Ogasun Tributarioko kide batekin duen harreman pertsonal estua aprobetxatuko balu DIPCren aurka irekitako zehapen-espeditente bat salbuesteko.

f) Ezarritako kontrolak

- Etika Kodea.
- Barne Informazio Sistemaren Funtzionamendu Arauak.
- Ustelkeriaren Aurkako Politika.
- Iruzuraren Prebentzio, Detekzio eta Kudeaketa Politika.
- Iruzuraren aurkako neurrien plana.
- Interes-gatazken kudeaketa politika.
- Oparien protokoloa.
- Urteko kanpo-auditoretza.
- Proiektuen auditoretza.
- Zerga- eta kontabilitate-aholkularitza.
- Kontratuen eta deialdien publizitatea.
- Hornitzaileekin egindako kontratuen erregistroa.
- Hornitzaileen fakturen erregistroa.
- Laguntzen erregistroa.

g) Gomendatutako kontrolak

- Zigor-araudia betetzeko politika (Compliance Penal).
- Diziplina- eta Zehapen-araudia.
- Arrisku penalak prebenitzeko plana.
- Erabakiak hartzeko protokoloa.

Compliance programaren dokumentazioaren euskarazko eta ingelesezko bertsioak adimen artifizialak egindako itzulpena dira. Automatikoki sortutako bertsioa denez, akatsak edo inkoherentziak izan ditzake. Eskerrak eman nahi dizkizugu zure ulermenagatik. Zalantzarik izanez gero, jarri harremanetan dipc-compliance@dipc.org-rekin.

- Baliabide finantzarioen kudeaketa eredu.
- Bidaia-politika.
- Hornitzaileekin kontratazio-politika.
- Aldizkako barne-auditoretza finantzario eta kontablea.
- Prestakuntza eta sentsibilizazioa, asistentzia-ziurtagiriarekin.
- "Dawn Raid" politika.

18. BIDE GABEKO ERALGITZEAREN DELITUA, 432. ETIK 435 BIS ERA BITARTEKO ARTIKULUETAN ZIGOR KODEAN JASOTA

432. artikulua

1. Agintari edo funtzionario publikoak 252. artikuluan jasotako delitua ondasun publikoaren aurka egiten badu, bi eta sei urte arteko espetxe-zigorra eta sei eta hamar urte arteko kargu edo enplegu publikorako desgaitze berezia eta sufragio pasiborako eskubidearen galera ezarriko zaizkio.
2. Ondasun publikoaren aurkako 253. artikuluko delitua egiten duen agintari edo funtzionario publikoari zigorrak berberak ezarriko zaizkio.
3. Aurreko bi zenbakietan aipatutako gertaeretan honako inguruabarrak ematen badira, lau eta zortzi urte arteko espetxe-zigorra eta hamar eta hogeita urte arteko desgaitze absolutua ezarriko dira:
  - a) Zerbitzu publikoari kalte edo oztopo larriak eragiten bazaizkio, edo
  - b) Eragindako kaltearen balioa edo eskuratutako ondasunen edo efektuen balioa 50.000 eurotik gorakoa bada.Kalteen edo eskuratutako ondasunen edo efektuen balioa 250.000 eurotik gorakoa bada, zigorra goiko erdian ezarriko da, eta maila gorenera arte handitu ahal izango da.

432 bis. Artikulua

Agintari edo funtzionario publikoak, bereganatzeko asmorik gabe, bere karguaren edo funtzioaren ondorioz bere esku dagoen ondasun publikoa erabilera pribatuarentzat erabiltzen badu, sei hilabetetik hiru urtera arteko espetxe-zigorra eta urtebetetik lau urteko enplegu edo kargu publikoan aritzeko etete-zigorra jasoko du. Zigortutakoak desbideratutako ondasun publiko berberak prozesua hasi eta hamar eguneko epean itzultzen ez baditu, aurreko artikuluan aurreikusitako zigorrak ezarriko zaizkio.

433. artikulua

Aurreko artikuluetan jasotako kasuetan sartzen ez den agintari edo funtzionario publikoak, administratzen duen ondasun publikoari berez ez dagokion erabilera publikoa ematen badio, ondorengo zigorrak jasoko ditu:

- Zerbitzu publikoa kaltetzen edo oztopatzen badu larritasunez, urtebetetik lau urtera arteko espetxe-zigorra eta bi eta sei urte arteko enplegu edo kargu publikoan aritzeko desgaitze berezia.
- Kalterik edo oztoporik ez badago, urtebetetik hiru urtera arteko desgaitze berezia eta hiru eta hamabi hilabete arteko isuna.

433 bis. artikulua

1. Agintari edo funtzionario publikoak, bere menpeko entitate publikoa ekonomikoki kaltetzeko moduko eran, 390. artikuluan jasotako kasuetatik kanpo, bere kontabilitatea, egoera ekonomikoa islatu behar duten dokumentuak edo horietan jasotako informazioa

- faltsutzen badu, urtebetetik hamar urtera arteko enplegu edo kargu publikoan aritzeko desgaitze berezia eta hamabi eta hogeita lau hilabete arteko isuna jasoko du.
2. Zigor berberak jasoko ditu agintari edo funtzionario publikoak, bere menpeko entitate publikoa ekonomikoki kaltetzeko moduko eran, hirugarren pertsonen entitate horren egoera ekonomikoari buruzko informazio faltsua edo aurreko apartatuan aipatutako dokumentu edo informazio faltsuak ematen badizkie.
  3. Entitateari kalte ekonomikoa eragiten bazaio, urtebetetik lau urtera arteko espetxe-zigorra, hiru eta hamar urte arteko enplegu edo kargu publikoan aritzeko desgaitze berezia eta hamabi eta hogeita lau hilabete arteko isuna ezarriko dira.

433 ter. Artikulua

Kode honen ondorioetarako, ondasun publiko gisa ulertuko da administrazio publikoen jabetzako ondasun eta eskubide ekonomiko-patrimonial guztien multzoa.

434. artikulua

Kapitulu honetan tipifikatutako edozein egintzaren egileak ondasun publikoari eragindako kaltea erabat eta modu eraginkorrean konpondu badu ahozko epaiketa hasi aurretik, edo agintariekin edo haien agenteekin aktiboki eta eraginkortasunez lankidetzan aritu bada delitua argitzeko edo beste arduradunak identifikatzeko edo atxilotzeko froga erabakigarriak lortzeko, epaileek eta auzitegiek zigorra gradu bat edo bi beherago ezarriko diote delituaren arduradunari.

435. artikulua

Kapitulu honetako xedapenak honako hauei ere aplikatuko zaizkie:

- 1.º Administrazio publikoen funtsak, errentak edo efektuak kudeatzeko edozein modutan arduratzen direnei.
- 2.º Legez izendatutako partikularrei, diru-funts edo efektu publikoen gordailuzain gisa.
- 3.º Agintaritzak publiko batek bahitutako, sekuestratutako edo gordailututako dirua edo ondasunak administratzen edo gordetzen dituztenei, nahiz eta partikularrenak izan.
- 4.º Konkurtso-administratzaileei, konkurtso-masari edo hartzekodunen interes ekonomikoekin lotuta. Berezi, hartzekodunen interesak kaltetuzat joko dira, iruzurrez kredituen ordainketa-ordena aldatzen bada.
- 5.º 31 bis artikuluan xedatutakoaren arabera kapitulu honetan jasotako delituen erantzule diren pertsona juridikoei. Kasu horietan, honako zigorrak ezarriko dira:
  - a) Bi eta bost urte arteko isuna, edo eragindako kaltearen edo eskuratutako ondasunen edo efektuen balioaren hirukoitza eta boskoitza artekoa, zenbateko altuena hartuta, baldin eta pertsona fisikoak egindako delituak bost urte baino gehiagoko espetxe-zigorra aurreikusten badu.
  - b) Urte batetik hiru urtera arteko isuna, edo eragindako kaltearen edo eskuratutako ondasunen edo efektuen balioaren bikoitza eta laukoitza artekoa, zenbateko altuena hartuta, baldin eta pertsona fisikoak egindako delituak bi urtetik gorako espetxe-zigorra aurreikusten badu, baina aurreko apartatuan sartzen ez bada.
  - c) Sei hilabetetik bi urtera arteko isuna, edo eragindako kaltearen edo eskuratutako ondasunen edo efektuen balioaren bikoitza eta hirukoitza artekoa, zenbateko altuena hartuta, gainerako kasuetan.

66 bis artikuluan ezarritako arauak kontuan hartuta, epaileek eta auzitegiek, halaber, 33. artikuluko 7. apartatuko b) eta g) letretan jasotako zigorrak ezarri ahal izango dituzte.

435 bis. Artikulua

Kapitulu honen ondorioetarako, 24. eta 427. artikuluetan ezarritako funtzionario publikoen definizioa hartuko da kontuan.

a) Delitu-jokabidea

Delituak zigortu egiten du administrazio publikoaren funtsak kudeatzeaz arduratzen dena, ondare publikoa erabilera pribaturako bideratzen badu, ondare publikoa eman zitzaion helbururako erabiltzen ez badu, erakunde publiko baten kontabilitatea faltsutzen badu edo hirugarrenei erakundearen egoera ekonomikoari buruzko informazio sinesgaitza edo horri buruzko dokumentuak emanen badizkie.

b) Komisioaren modalitateak

Delitu hau soilik aurreko asmoarekin kometitu daiteke.

c) Babestutako onura juridikoa

Babestutako ondasun juridikoa ondare publikoa da, baita gizarteak diru publikoa modu egokian aplikatzeko duen konfiantza ere.

d) Arriskuan dauden sailak

Delitu hau Patronatuak eta DIPC-ko departamentu ezberdinetako arduradunek kometitu dezakete.

e) Adibideak

- Adib.: DIPCko Patronatuko edozein kidek erabakitzen badu baliabide edo funts publikoak DIPCren egoitza handitzeko erabiltzea, handitze hori beharrezkoa ez denean, eta, horren truke, lanak egingo dituen enpresak ezkutuko ordainketa bat egiten badio.

f) Ezarritako kontrolak

- Etika Kodea.
- Barne Informazio Sistemaren Funtzionamendu Arauak.
- Urteko kanpo-auditoretza.
- Proiektuen auditoretza.
- Aholkularitza fiskala eta kontabilitatekoa.
- Kontratuen eta deialdien publizitatea.
- Hornitzaileekin egindako kontratuen erregistroa.
- Hornitzaileen fakturen erregistroa.
- Laguntzen erregistroa.

g) Gomendatutako kontrolak

- Compliance Penal Politika.
- Diziplina- eta zehapen-araubideko arauak.
- Baliabide Finantzarioen Kudeaketa Eredua.
- Erabakiak Hartzeko Protokoloa.
- Prestakuntza eta sentsibilizazioa, bertaratze-zurtagiriarekin.

19. ARRISKU PENALAK PREBENITZEKO PLANAREN ZATI BEREZIA ONARTZEA

Planaren zati berezia DIPCko Patronatuak onartu du 2023ko ekainaren 28an, berehalaindarrean sartuz eta erabat indarrean egonik bertan aldaketarik egiten ez den bitartean.